

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

ZÁKLADNÍ UMĚLECKÉ ŠKOLY

FRANTIŠKA DRDLY

ŽĎÁR NAD SÁZAVOU

ZUŠ FRANTIŠKA DRDLY

Obsah

1	IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE	5
2	CHARAKTERISTIKA ŠKOLY	6
2.1	Počet oborů, velikost	6
2.2	Historie a současnost	6
2.3	Charakteristika pedagogického sboru.....	6
2.4	Dlouhodobé projekty, regionální a mezinárodní spolupráce.....	6
2.5	Vybavení školy a její podmínky	7
3	ZAMĚŘENÍ ŠKOLY A JEJÍ VIZE	7
3.1	Zaměření školy	7
3.2	Vize školy	7
3.3	Přijímání žáků do základní umělecké školy	8
4	VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE.....	9
5	VZDĚLÁVACÍ OBSAH HUDEBNÍHO OBORU	10
5.1	Přípravné studium.....	11
5.2	Studijní zaměření Hra na klavír	14
5.3	Studijní zaměření Hra na elektronické klávesové nástroje	24
5.4	Studijní zaměření Hra na varhany	28
5.5	Studijní zaměření Hra na housle	33
5.6	Studijní zaměření Hra na violu	39
5.7	Studijní zaměření Hra na violoncello	45
5.8	Studijní zaměření Hra na zobcovou flétnu	52
5.9	Studijní zaměření Hra na příčnou flétnu	57
5.10	Studijní zaměření Hra na hoboj	62
5.11	Studijní zaměření Hra na klarinet	68
5.12	Studijní zaměření Hra na saxofon	74
5.13	Studijní zaměření Hra na trubku	80
5.14	Studijní zaměření Hra na lesní roh	84
5.15	Studijní zaměření Hra na pozoun.....	88
5.16	Studijní zaměření Hra na tenor	93
5.17	Studijní zaměření Hra na baryton	97
5.18	Studijní zaměření Hra na tubu	101
5.19	Studijní zaměření Hra na kytaru	105

5.20	Studijní zaměření Hra na folkovou kytaru	110
5.21	Studijní zaměření Hra na ukulele	117
5.22	Studijní zaměření Hra na rockovou kytaru.....	123
5.23	Studijní zaměření Hra na basovou kytaru	128
5.24	Studijní zaměření Hra na harfu	132
5.25	Studijní zaměření Hra na bicí nástroje	137
5.26	Studijní zaměření Sólový zpěv	141
5.27	Studijní zaměření Hra na akordeon	148
5.28	Vyučovací předmět Hudební nauka	152
5.29	Vyučovací předmět Souborová hra.....	155
5.30	Vyučovací předmět Sborový zpěv.....	158
6	VZDĚLÁVACÍ OBSAH VÝTVARNÉHO OBORU.....	161
6.1	Přípravné studium pro I. stupeň	162
6.2	Přípravné studium ke II. stupni	163
6.3	Studijní zaměření Výtvarná tvorba a kultura	164
6.4	Studijní zaměření Výtvarná a multimediální tvorba	168
6.5	Studijní zaměření Tvorba portfolia	172
7	VZDĚLÁVACÍ OBSAH TANEČNÍHO OBORU	175
7.1	Přípravné studium.....	175
7.2	Přípravné studium pro II. stupeň	177
7.3	Studijní zaměření Základy tanečních technik.....	178
7.4	Studijní zaměření Příprava na taneční školy	183
8	VZDĚLÁVACÍ OBSAH LITERÁRNĚ-DRAMATICKÉHO OBORU	184
8.1	Přípravné studium k I. stupni	184
8.2	Přípravné studium k II. stupni.....	185
8.3	Studijní zaměření Dramatická tvorba I. stupeň.....	187
8.4	Studijní zaměření Dramatická tvorba II. stupeň a studijní zaměření pro dospělé	194
8.5	Studijní zaměření Divadelní tvorba.....	201
9	ZABEZPEČENÍ VÝUKY ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI	207
10	VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ MIMOŘÁDNĚ NADANÝCH.....	209
11	HODNOCENÍ ŽÁKŮ A VLASTNÍ HODNOCENÍ ŠKOLY.....	210
11.1	Zásady a způsob hodnocení žáků.....	210
11.2	Oblasti vlastního hodnocení školy	213

1 IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Název ŠVP: Školní vzdělávací program Základní umělecké školy Františka Drdly

Předkladatel: Základní umělecká škola Františka Drdly, Žďár nad Sázavou,

Doležalovo náměstí 4, příspěvková organizace

Doležalovo náměstí 4, 591 01 Žďár nad Sázavou 1

IČO: 72052422

Ředitelka školy: Mgr. Dana Foralová

Telefon: 566 625 345

E-mail: reditel@zuszdar.cz

Zřizovatel: Město Žďár nad Sázavou

Žižkova 227/1, 591 31 Žďár nad Sázavou

Telefon: 566 688 111

E-mail: meu@zdarns.cz

Platnost dokumentu od: 1. 9. 2026

Datum vydání: 6. 3. 2026

.....

Mgr. Dana Foralová, ředitelka

2 CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

2.1 Počet oborů, velikost

Základní umělecká škola vzdělává své žáky ve čtyřech uměleckých oborech: hudebním (HO), výtvarném (VO), tanečním (TO) a literárně-dramatickém (LDO). Kapacita školy je od školního roku 2021/22 nově navýšena na 900 žáků.

2.2 Historie a současnost

Škola byla založena v letech 1927-28, v té době byl zaveden pouze hudební obor a v prostorách původní 1. ZŠ (na náměstí) se vyučovalo hře na housle, klavír a dechové nástroje. Škola poté několikrát změnila své sídlo, v letech 1949-78 působila dlouhodoběji v bývalém infekčním pavilonu na Žižkově ulici. Zde byl v roce 1963 založen nově i výtvarný obor. S přesídlením do nové budovy v centru města v roce 1978 a dokončením její přístavby v roce následujícím byly vytvořeny podmínky pro zvýšení počtu žáků, učitelů a v neposlední řadě pro vznik dalších uměleckých oborů: v roce 1979 tanečního a v roce 1982 literárně-dramatického.

2.3 Charakteristika pedagogického sboru

Pedagogický kolektiv je složen především z vyzrálých pedagogů, kteří působí na škole již mnoho let. Řady pedagogů jsou postupně podle potřeby doplňovány tak, aby i v budoucnu byla zabezpečena kontinuita vzdělávání.

Mnozí z pedagogů jsou zároveň aktivními umělci, kteří se podílejí na kulturním dění v našem městě.

2.4 Dlouhodobé projekty, regionální a mezinárodní spolupráce

Každoročně vyhlašujeme soutěž „O žďárského muzikanta“, do které se mohou zapojit i zájemci, kteří nenavštěvují ZUŠ a kteří hrají na některý z hudebních nástrojů či sólově zpívají.

Taneční obor pravidelně organizuje koncerty v Městském divadle, ve kterých vystoupí se svými novými choreografiemi všichni žáci tanečního oboru.

Výtvarný obor pořádá pravidelné výstavy prací svých žáků v atriu ZUŠ, v Městském divadle a na dalších místech.

Dlouhodobě pořádáme dny otevřených dveří pro děti z MŠ a prvních tříd ZŠ.

Škola je zapojena do kulturních akcí, pořádaných Městem Žďár nad Sázavou, především do festivalu Slavnosti jeřabin.

2.5 Vybavení školy a její podmínky

Škola sídlí v samostatné budově v centru města, která patří jejímu zřizovateli Městu Žďár nad Sázavou a která v podstatě vyhovuje potřebám příspěvkové organizace. Škola disponuje pěknými a poměrně prostornými učebnami, kabinety a též dvěma sály. V roce 2008 byla rekonstrukcí vstupního prostoru vytvořena Drdlova síň, která nyní slouží nejen jako muzejní výstava o životě a díle žďárského rodáka Františka Drdly, podle kterého je škola nazvána, ale též je využívána pro výuku a koncertní činnost.

Vybavení školy je základní, je třeba jej neustále doplňovat o další materiální, nástrojové, počítačové a audiovizuální vybavení.

3 ZAMĚŘENÍ ŠKOLY A JEJÍ VIZE

3.1 Zaměření školy

Vzděláváme žáky ve zvoleném uměleckém oboru. Nabízíme individuální i kolektivní výuku. Umožňujeme spolupráci žáků všech čtyř uměleckých oborů. Usilujeme o komplexní umělecko-kulturní výchovu žáků.

3.2 Vize školy

Škola krásná, barevná, energeticky šetrná, bezpečná a příjemná pro žáky a jejich rodiče, pedagogy i všechny návštěvníky, škola, do které je příjemné chodit a kam se všichni rádi vracejí.

Usilujeme o zachování rozsahu výuky ve stávajících uměleckých oborech. V budoucnu chceme reagovat na poptávku po nových atraktivních studijních zaměřeních.

Usilujeme o školu moderně vybavenou, s profesionálním odborným přístupem pedagogů.

3.3 Přijímání žáků do základní umělecké školy

Žáci jsou přijímáni do přípravného nebo základního studia:

Přípravné studium k I. stupni základního studia:

Žáci hudebního oboru jsou přijímáni od 6 let na základě posouzení předpokladů ke vzdělávání. Studium je jednoleté.

Žáci tanečního oboru, výtvarného oboru a literárně-dramatického oboru jsou přijímáni od 5 let na základě posouzení předpokladů ke vzdělávání. Studium je maximálně dvouleté.

Základní studium I. stupně:

Žáci HO, TO, VO, a LDO jsou přijímáni od 7 let na základě úspěšného vykonání talentové zkoušky. Základní studium je ve všech oborech sedmileté. Absolvování přípravného studia není podmínkou k přijetí žáka do základního studia.

Přípravné studium k II. stupni základního studia:

Žáci HO, TO, VO a LDO jsou přijímáni na základě posouzení předpokladů ke vzdělávání od 13 let. Přípravné studium je jednoleté.

Základní studium II. stupně:

Základní studium na II. stupni je určeno žákům starším 14 let. Navazuje na studium I. stupně, případně na přípravné studium k II. stupni. Přihlásit se mohou také absolventi I. stupně ke vzdělávání v jiném oboru nebo studijním zaměření.

Noví žáci jsou do základního studia II. stupně přijímáni od 14 let na základě úspěšného vykonání talentové zkoušky.

Studium pro dospělé:

Studium je organizováno, dle zájmu, pro žáky od 18 let v maximální délce 4 let. Talentové zkoušky probíhají v měsíci květnu a červnu.

4 VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

Strategie pro kompetenci k umělecké komunikaci

- Pro žáky pořádáme koncerty, divadelní a taneční vystoupení, výstavy, školní a třídní přehrávky a další formy prezentace jejich dovedností. Právo veřejně vystoupit má každý žák – o formě vystoupení rozhoduje jeho vyučující.
- Formulujeme pro žáka srozumitelné a uskutečnitelné domácí úkoly. Prověřujeme jejich pochopení a v další hodině jejich splnění posuzujeme a hodnotíme. S žáky provádíme ukázky jejich domácí přípravy.

Strategie pro kompetenci osobnostně sociální

- Podporujeme individualitu každého žáka, ale zároveň vychováváme osobnosti schopné spolupracovat v souborech různé velikosti a různého zaměření.
- Prostřednictvím společných vystoupení hudebního, tanečních, výtvarného a literárně-dramatického oboru učíme žáky vnímat uměleckou komunikaci pomocí různých vyjadřovacích prostředků.
- Při veřejných vystoupeních vedeme žáky k vhodnému chování na jevišti a v zákulisí, dbáme na vhodné oblečení.

Strategie pro kompetenci kulturní

- Postupujeme od získání základních dovedností a vědomostí k dosažení osobního maxima každého žáka tak, aby byl schopen se samostatně umělecky vyjadřovat.
- Motivujeme žáky k aktivnímu zapojení do kulturního dění v našem městě a okolí. Informujeme je o zajímavých pořadech s uměleckou tematikou.

5 VZDĚLÁVACÍ OBSAH HUDEBNÍHO OBORU

Studium v hudebním oboru dává žákům možnost využívat hudbu jako prostředek vzájemné komunikace i k osobnímu uměleckému sdělení.

Děje se tak prostřednictvím soustavného vzdělávání, aktivní poučené interpretace, poznáváním hudební kultury a osvojením si základních teoretických znalostí a kulturních a historických souvislostí.

Výuka hry na hudební nástroje nebo sólového zpěvu je realizována individuální formou. Ve studijních zaměřeních Hra na elektronické klávesové nástroje, Hra na zobcovou flétnu, Hra na kytaru a Sólový zpěv lze vyučovat po dvojicích žáků. Dále vyučujeme v kolektivu maximálně 24 žáků předmět Hudební nauka, skupinovou formou výuky předmětu Souborová hra a Sborový zpěv. Tyto předměty jsou povinné v předepsaných ročnících, viz tabulky u jednotlivých studijních zaměření.

Učební plán stanoví, ve kterých ročnících a v jakém rozsahu je Souborová hra, Sborový zpěv, Klavírní souhra, Improvizace, hra podle akordových značek předmětem povinným. Pokud žák projeví zájem a prokáže potřebné schopnosti, může být zařazen do výuky těchto dalších povinných předmětů i dříve.

5.1 Přípravné studium

V přípravném studiu je hravou formou podchycen a rozvíjen zájem dětí o hudbu. Jsou rozvíjeny jejich hudební schopnosti, dovednosti a návyky.

Aktivizuje se zde tvořivost žáků v elementárních činnostech pěveckých, instrumentálních, pohybových a poslechových.

V počátcích hudebního vzdělávání je zjišťován, sledován a usměrňován zájem žáků se zřetelem na jejich motivaci a s výhledem k možnostem dalšího studia na základní umělecké škole.

Učební plán – přípravné studium pro žáky od 6 let:¹

	1. pololetí	2. pololetí
Přípravná hudební výchova ²	1	1
Příprava ke hře na klavír ^{3,4}	1	1
Příprava ke hře na housle ^{3,4}	1	1
Příprava ke hře na zobcovou flétnu ^{3,4}	1	1

Poznámky k organizaci výuky:

¹Přípravné studium trvá 1 rok

²Předmět Přípravná hudební výchova se vyučuje v kolektivu maximálně 20 žáků.

³ K předmětu Přípravná hudební výchova žák volí jeden z přípravných hudebních nástrojů.

⁴ Předměty Příprava ke hře na klavír, Příprava ke hře na housle a Příprava ke hře na zobcovou flétnu se vyučují ve skupině 2-4 žáků nebo individuálně.

Ročníkové výstupy předmětu: Přípravná hudební výchova

Žák:

- Ztvárňuje hudbu pohybem.
- Zpívá intonačně a rytmicky čistě v jednohlase.
- Vybere vhodný nástroj z Orffova instrumentáře a předvede doprovod nebo zahraje jednoduchou píseň.
- Reaguje pohybem na znějící hudbu, dynamické a tempové změny v proudu hudby.
- V hudební ukázce pojmenuje některé hudební nástroje.
- Pojmenuje a rozliší délky not a pomlk (celá, půlová, čtvrt'ová).
- Přečte a zapíše do notové osnovy rytmické délky: celá, půlová, čtvrt'ová a noty v rozsahu c^1 - c^2 .
- Předvede základní pravidla správného dýchání, práce s dechovou oporou a držení těla.

Ročníkové výstupy předmětu: Příprava ke hře na klavír

Žák:

- Určí rozdíl mezi zvukem a tónem, vyjmenuje vlastnosti tónu.
- Popíše, jak vzniká tón na klavíru.
- Hraje ve čtvrtových, půlových a osminových rytmických hodnotách.
- Přečte a zahraje jednoduchý zápis not v houslovém a basovém klíči v rozsahu f-g¹.
- Zahraje několik písni podle sluchu.

Ročníkové výstupy předmětu: Příprava ke hře na housle

Žák:

- Pojmenuje části houslí a smyčce.
- Zaujme postoj, správně drží nástroj, uchopí a nasadí smyčec.
- Orientuje se na prázdných strunách a pozná je v notovém zápisu.
- Hraje pizzicato na prázdných strunách.
- Zvládá počátky prstokladové hry v pizzicatu, později arco.
- Za stálé kontroly učitele přibližně správně intonuje.
- Zahraje v pomalém tempu z paměti jednoduchou píseň, či drobnou skladbu.

Ročníkové výstupy předmětu: Příprava ke hře na zobcovou flétnu

Žák:

- Správně stojí a drží nástroj při hře.
- Popíše základy dechové techniky.
- Správně nasazuje tón za použití jazyka.
- Rozpozná délky tónů a pomlky celých, půlových a čtvrtových.
- Hraje v rozsahu tónů e¹-d².

Přípravné studium ke II. stupni

Je určeno žákům ve věku 13 let, kteří mají vážný zájem o studium hry na hudební nástroj nebo sólový zpěv. Tato forma studia je určena pro všechna studijní zaměření, nabízená našim Školním vzdělávacím programem. Cílem je připravit žáky ke studiu na II. stupni hudebního oboru a dosáhnout takové úrovně, aby se mohli od prvního ročníku druhého stupně zapojit do souborové hry, klavírní souhry nebo sborového zpěvu.

Učební plán – přípravné studium pro žáky od 13 let:¹

	1. pololetí	2. pololetí
Příprava ke hře na hudební nástroj ^{1 2 3}	1	1
Příprava k sólovému zpěvu ^{1 2 3}	1	1
Sborový zpěv ⁴	2 - 4	2 - 4

Poznámky k organizaci výuky:

¹. Přípravné studium ke druhému stupni trvá 1 rok

². Povinný předmět

³. Vyučuje se individuálně

⁴. Nepovinný předmět

Ročníkové výstupy předmětu: Příprava ke hře na hudební nástroj, sólový zpěv

Žák:

- Předvede správné držení nástroje, sezení (stání)
- Popíše, jak vzniká tón na nástroji (jak zpěváci tvoří tón)
- Orientuje se v notaci běžné pro zvolený hudební nástroj
- Prokáže znalost rytmických hodnot od délek celých po osminové
- Podle svých možností hraje písně nebo skladby různého charakteru

5.2 Studijní zaměření Hra na klavír

Klavír je klávesový hudební nástroj s více než 300letou historií. Během této doby prošel mnoha technickými zdokonaleními. Ruku v ruce s nimi se vyvíjela i klavírní literatura (pro klavír psali ti nejvýznamnější autoři). Dnes tento nástroj interpretuje hudbu nejrozličnějších slohů a žánrů. Studijní zaměření Hra na klavír na naší škole je prostředkem k osvojení základů klavírní hry a nahlédnutí do světa krás, které hudba pro klavír přináší.

Učební plán:

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Předměty povinné:											
Hra na klavír	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Hudební nauka	1	1	1	1	1						
Předměty povinné volitelné:											
Soubořová hra				1	1	1	1	1	1	1	1
Klavírní souhra – varianta 1				1	1	1	1	1	1	1	1
Klavírní souhra – varianta 2						0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Improvizace, hra podle akordových značek						1,5	1,5				
Dějiny a literatura klavíru								2			
Sborový zpěv				2	2	2	2	2	2	2	2

Poznámky k organizaci výuky:

Předmět Hra na klavír se vyučuje individuálně.

Ročníkové výstupy a organizace výuky předmětu Hudební nauka, soubořová hra a Sborový zpěv jsou uvedeny v kapitole dle obsahu.

Po dohodě s vyučujícím předmětu Hra na klavír si žák vybírá ze skupiny Předměty povinné volitelné. Zvolené předměty se pak stávají povinné.

Předmět Klavírní souhra – varianta 1 se vyučuje ve skupině 2-8 žáků

Předmět Klavírní souhra – varianta 2 se vyučuje ve skupině 2-8 žáků; výuka je organizována společně pro žáky I. a II. stupně; organizačně může být předmět vyučován jednou za dva týdny ve sloučených vyučovacích lekcích.

Pokud žák navštěvuje předmět Klavírní souhra – varianta 2, zároveň dochází na I. stupni do předmětu Improvizace, hra podle akordových značek a na II. stupni do předmětu Dějiny a literatura klavíru.

Předmět Improvizace, hra podle akordových značek je vyučován ve skupině maximálně 8 žáků.

Předmět Dějiny a literatura klavíru je vyučován 1x v některém z ročníků II stupně. Žáci jej navštěvují v roce probíhající výuky.

0,5 hodiny = 25 minut, 1 hodina = 45 minut, 1,5 hodiny = 70 minut.

Ročníkové výstupy předmětu: Hra na klavír

I. STUPĚŇ:

1. ročník

Žák:

- Na klávesnici se orientuje v rozsahu minimálně 3 oktáv.
- Čte notový zápis v houslovém a basovém klíči minimálně v rozsahu malé a jednočárkované oktávy.
- Reprodukuje hodnoty not a pomlk: celá, půlová, půlová s tečkou, čtvrt'ová, osminová. Takty dvoudobý, třídobý, čtyřdobý.
- Použije základní úhozy: portamento, legato, staccato.
- Použije pětprstovou techniku v různých polohách nástroje. Dokáže změnit polohu rukou v průběhu skladby. Hraje na bílých i černých klávesách.
- Určí náladu hrané hudby: vesele – smutně, nahlas – potichu, rychle – pomalu.

2. ročník

Žák:

- Předvede správné sezení u nástroje, držení rukou, úhoz legato, staccato, portamento, užívá pedálu.
- Čte a reprodukuje notový zápis v houslovém a basovém klíči v rozsahu velké až dvoučárkované oktávy.
- Reprodukuje skladby s šestnáctinami, čtvrt'ovou a osminovou notou a pomlkou s tečkou.
- Předvede rozšiřování pětprstové polohy, podkládá palec a překládá přes palec.
- Předvede harmonické cítění na úrovni T, S, D.
- Vyjádří rozdílný charakter hudby ve vhodných skladbičkách: vesele – smutně, nahlas – potichu, rychle – pomalu.

3. ročník

Žák:

- Do hry zařazuje hru dvojhmatů, akordy, pedál, zjemňuje dynamiku, užívá ritardando, případně accelerando.
- Vybrané skladby studuje z paměti.
- Vysvětlí rozdíl mezi čtvrt'ovým a osminovým taktem.
- Hraje v mírně rychlém tempu.
- Hraje z listu v pětprstové poloze.
- Hraje s učitelem (čtyřruční hra).
- Využívá základních harmonických funkcí při hře jednoduchých doprovodů.

4. ročník

Žák:

- Prokáže pohyblivost prstů a spolehlivost hry.
- V notovém zápisu se orientuje v celém rozsahu nástroje.
- Ovládá akordy dur a moll.
- Verbálně i vlastní hrou vystihne charakter, případně obsah hraných skladeb.
- Využívá získané návyky k samostatnější domácí přípravě.
- Zahraje nebo vysvětlí, co jsou variace.
- Nastuduje minimálně dvě skladby z paměti.

5. ročník

Žák:

- Rozšiřuje rozpětí prstů, průprava ke hře oktáv.
- Uplatní nebo předvede melodické ozdoby.
- Pomocí sluchové kontroly dokáže pedalizovat.
- Vedle dynamiky přidá do hry v případě potřeby vhodnou agogiku.
- Přeloží a vysvětlí dynamická znaménka od pp po ff a aplikuje je v hraných skladbách.
- Vybrané skladby nastuduje z paměti.
- Vybrané skladby nastuduje samostatně.
- Zahraje rondo nebo vysvětlí jeho princip.

6. ročník

Žák:

- Technické dovednosti obohacuje o hru v delších pasážích.
- Reprodukuje nebo vysvětlí polyfonii.
- Volí a sluchově kontroluje vhodné výrazové prostředky v závislosti na charakteru a žánru reprodukováných skladeb: tempo, úhazová škála, dynamika, agogika.
- Hraje písně a další melodie s doprovodem podle akordových značek.
- Přiměřeně náročné skladby nastuduje samostatně.
- Věnuje pozornost rozvoji dovednosti hry z listu.
- Hraje hudbu pro čtyřruční klavír nebo studuje party doprovodů.

7. ročník

Žák:

- Usiluje o interpretaci hudby různých slohových epoch nebo žánrů.
- U vhodných skladeb volí samostatně metody nácviu, jeho časové rozvržení.
- Získané technické i výrazové dovednosti uplatní při interpretaci.
- O hudbu se zajímá nejen jako interpret, ale také jako posluchač. Vyhledává příležitosti k setkání s ní.
- Při hře podle akordových značek zvládá hru septakordů.
- Rozvíjí dovednost hry z listu.
- Hraje hudbu pro čtyřruční klavír nebo studuje party doprovodů.

- Promýšlí, připravuje a realizuje své absolventské vystoupení. Může se na něm podílet nejen jako interpret, ale také organizačně, propagačně atd.

II. STUPEŇ:

Přípravný ročník

Žák:

- Předvede správné sezení a uvolněné držení rukou při hře.
- Zahraje základní úhozy: portamento, legato, staccato.
- Zahraje v základní dynamice: mezzoforte, forte, piano, crescendo, decrescendo.
- Čte a zahraje noty v rozsahu C – c³ včetně tónů zvýšených a snížených.
- Vysvětlí nebo předvede hru v hodnotách celých, půlových, čtvrt'ových, osminových.
- Zahraje podle sluchu známou píseň a doprovodí ji základními harmonickými funkcemi TSD.

1. ročník

Žák:

- Zahraje skladby s využitím pasážové techniky.
- Zahraje polyfonii se zvukovým odlišením tématu.
- Zahraje skladbu období klasicismu se zvukovým odlišením hlavní melodie a doprovodu.
- Hraje v tempu, které odpovídá charakteru skladby s vhodnou dynamikou a přednesem.
- Sluchem kontroluje svoji hru, formuluje názory na svoji interpretaci, sleduje jiné interprety.
- Vytváří doprovody k melodiím, opatřeným akordovými značkami.

2. ročník

Žák:

- Hraje skladby s využitím techniky rozložených akordů.
- Zahraje skladbu období romantismu se zvukově odlišenou melodií ve vrchním, případně i jiném hlase.
- Buduje si vlastní repertoár. Některé skladby nastuduje pečlivě, jiné zběžně.
- Předvede hru z listu.
- Vytváří doprovody k melodiím, opatřeným akordovými značkami.

3. ročník

Žák:

- Ke zpestření své hry využívá znalosti melodických ozdob.
- Zahraje skladbu období impresionismu.
- Předvede hru z listu.
- Vybrané skladby zahraje z paměti, určí jejich formu, formuluje jejich charakter.
- Vytváří doprovody k melodiím, opatřeným akordovými značkami.

4. ročník

Žák:

- Hraje hudbu různých slohových období nebo žánrů.
- Hodnotí vlastní interpretaci, posuzuje umění jiných interpretů.
- Přiměřeně náročné skladby zahraje z listu.
- Podle svého zájmu si volí vedle sólového projevu také hru čtyřruční, komorní nebo souborovou. Aktivně vyhledává možnosti společného muzicírování.
- Dovršením studia na základní umělecké škole je nácvik absolventského programu a jeho prezentace.

Studium pro dospělé

Žák:

- Studuje hudební literaturu podle svých preferencí.
- Určuje způsoby nácviku a jeho časové zacílení.
- Tvůrčím způsobem se podílí na celkovém vyznění studovaných skladeb.
- Aktivně se zajímá o hudební problematiku.
- Vyhledává nahrávky studovaných skladeb a nechává se jimi inspirovat, a nebo je hodnotí.
- Pořizuje nahrávky vlastního hudebního projevu.
- Hodnotí vlastní hudební projev.

Klavírní souhra

Předmět Klavírní souhra je kombinací dvou základních možností klavírní spolupráce: čtyřruční hra a klavírní doprovod. Lze je realizovat v kterémkoli ročníku – vždy s přihlédnutím ke schopnostem a potřebám žáka. Povinnou součástí výuky se Klavírní souhra stává minimálně v rozsahu uvedeném v učebním plánu (viz. výše).

Absolvent:

- Vyjádří klady a prospěšnost společného muzicírování.
- Vnímá svého hudebního partnera jako spolutvůrce společného díla.
- Podle okolností zaujímá úlohu „tahouna“ i toho, kdo se nechá vést.
- Spoluvytváří a dodržuje pravidla úspěšné klavírní spolupráce.

Ročníkové výstupy předmětu: Klavírní souhra – varianta 1

I. STUPEŇ:

4. ročník

Žák:

- Hraje se spolužákem, s dalším nástrojem (nástroji).
- Hraje rytmicky a melodicky jednodušší part v menším uskupení.
- Udrží dané tempo a přesný rytmus.
- Spoluvytváří a dodržuje pravidla úspěšné klavírní spolupráce.

5. ročník

Žák:

- Reaguje na požadavky učitele (nástup, tempo, dynamika).
- Přizpůsobí se celku v tempu, rytmu, dynamice.
- Předvede nácvik jednoduché skladby v daném uskupení.

6. ročník

Žák:

- Udá správné tempo a nástup.
- Orientuje se v notovém zápise a sleduje ho.
- Při souhře opraví nepřesnosti své nebo ostatních.

7. ročník

Žák:

- Hraje i technicky náročnější party skladeb.
- Zvolí výrazové prostředky, jejichž vhodnost podřídí celku.
- Samostatně nastuduje a zahraje svůj part v předepsaném tempu, dynamice a agogice.

II. STUPEŇ:

1. ročník

Žák:

- Hraje čtyřruční nebo komorní skladby různých stylů a žánrů.
- Zahraje svůj part v rytmické, tempové a dynamické souhře se spoluhráči.
- Frázuje v souhře se spoluhráči.

2. ročník

Žák:

- Popíše formu hrané skladby.
- Samostatně nastuduje svůj part.
- Stylově interpretuje hrané skladby.

3. ročník

Žák:

- Interpretuje skladby ve složitějším a nepravidelném rytmu.
- Samostatně volí dynamické a agogické prostředky.
- Hraje zvukově vyrovnaně v souhře se spoluhráči a reaguje na změny ve hře spoluhráčů.

4. ročník

Žák:

- V komorním sdružení se prezentuje na veřejnosti s pestrým repertoárem.
- Předvede samostatnou práci při nácviu svého partu.
- Poradí s nácvikem méně zkušenému spoluhráči.

Ročníkové výstupy předmětu: Klavírní souhra – varianta 2

I. STUPEŇ:

6. ročník

Žák ve čtyřruční hře:

- Rozpozná a využívá možností plnějšiho a bohatšího zvuku klavíru při čtyřruční hře.
- Hraje s rytmickou kázní a potřebnou přesností.
- Vnímá hudební projev svůj i svého spoluhráče.
- V dynamice rozpozná a zahraje podle potřeby, co má znít výrazněji a co slaběji.

Žák v klavírním doprovodu:

- Vysvětlí úlohu klavíru, jako doprovodného nástroje, charakterizuje rozdíly mezi sólovou hrou a doprovodem.
- Hraje v metru a rytmu, je nositelem harmonie, spolupodílí se na dynamice, agogice a výrazu.
- Přizpůsobuje dynamiku zvuku doprovázeného nástroje nebo lidskému hlasu.

7. ročník

Žák ve čtyřruční hře:

- Přizpůsobí se tempu, ale také umí tempo určovat.
- Pomocí nonverbální komunikace naznačí společný začátek, tempové i dynamické změny v průběhu i na konci skladby, na tato naznačení reaguje, pokud vycházejí od spoluhráče.
- Hraje part primo i secondo.
- Orientuje se v notovém zápise obou hráčů, realizuje svůj part, ale také aktivně vstupuje do spolupráce na celkovém vyznění.

Žák v klavírním doprovodu:

- Ustoupí ve zvuku, když je sólový nástroj méně slyšet a přidá v místech, kde je třeba podpořit dynamiku nebo v předehrách, mezihrách a dohrách.
- Reaguje na gesta sólisty.

II. STUPEŇ:

1. ročník

Žák:

- Vyhledává aktivně své spoluhráče pro čtyřruční hru nebo klavírní doprovod. Žádoucí je též zapojení do vícečlenných souborů různého zaměření.
- Při klavírní spolupráci poznává hudbu různých slohových období a různých žánrů – tuto hudbu nejen hraje, ale i poslouchá.

2. ročník

Žák:

- Doprovodí sólistu podle melodie opatřené akordovými značkami.
- Při čtyřruční hře si poradí s křížením rukou, pedalizací, určí, pro kterého hráče je výhodnější obracet stránky.

3. ročník

Žák:

- Spolupracuje se spoluhráči na obdobné úrovni i s méně zkušenými a schopnými – těm je rádcem a pomocníkem.
- Udává tempo, dynamiku, agogiku nebo reaguje na tyto složky hry, pokud vychází iniciativa od spoluhráče.

4. ročník

Žák:

- Reaguje na gesta dirigenta větších souborů.
- Odpovědným přístupem přispívá ke kvalitnímu nácviku a prezentaci komorního seskupení.
- Vyjmenuje a dodržuje pravidla úspěšné spolupráce při provozování čtyřruční a komorní hry.

Improvizace, hra podle akordových značek

Je nabízen jako vhodný doplněk sólové klavírní hry a klavírní souhry. Rozvíjí tvořivé a improvizální schopnosti, pohotovost, hudebně-teoretické i praktické nástrojové myšlení. Sestává ze dvou okruhů tvořivé práce u klavíru: improvizace a hra podle akordových značek. Obě činnosti jsou vyučovány souběžně, mohou se vzájemně prolínat a doplňovat. Skupina žáků s vyučujícím vytváří potřebnou motivující a inspirující atmosféru. Důležitou roli hrají společně tvořené a společně sdílené hudební aktivity a sledování hry spolužáků ve skupině.

Ročníkové výstupy předmětu: Improvizace, hra podle akordových značek

I. STUPĚŇ:

6. ročník

Žák:

- Nalézá motivaci a odvalu ke klavírní improvizaci.
- Objevuje a prezentuje zvukové možnosti klavíru nejen prostřednictvím kláves, ale poklepem, ozvěnou ve strunách apod.
- Vymyslí výrazný motiv a dokáže s ním pracovat.
- Improvizuje v základní kadenci T D S, transponuje do různých tónin.
- Zahraje akordy s obraty dur, moll, zvětšené, zmenšené, dominantní a další septakordy, akordy s přidanou sextou v různých tóninách.
- Melodii zapsanou ve vrchním hlase se značkami doplní akordickým doprovodem.

7. ročník

Žák:

- Pracuje s melodiemi známých písní, vytváří variace.
- Vymyslí melodii k vybranému textu.
- Prostřednictvím zvuku klavíru vystihne určitou náladu.
- U vhodných melodií volí možnost užití lidového dvojhlasu nebo akordického doprovodu, případně kombinuje akordický doprovod s lidovým dvojhlasem.
- Akordy hraje převážně pravou rukou, zatímco levou vytváří uspokojivě znějící stylizace doprovodů – písně pomalé, táhlé, mírně rychlé, rychlé.
- Zahraje kvintakordy, septakordy a nónové akordy s obraty.
- Zahraje v elementární formě stylizaci polky, valčíku, tanga blues, boogie.
- Některé melodie a písně transponuje.

Dějiny a literatura klavíru

Tento předmět podává informace o vývoji klavíru, klavírní literatury, skladatelích a klavírních interpretech. Zcela dominantní aktivitou je poslech. Žáci se dále seznamují se stavbou a drobnou údržbou nástroje. Vyučuje se ve skupině maximálně 15 žáků.

Ročníkové výstupy předmětu: Dějiny a literatura klavíru

II. STUPEŇ: (1. 2. nebo 3. ročník)

Žák:

- Pohovoří o vývoji klavíru od 18. století po současnost.
- Popíše stavbu klavíru, vysvětlí, jak vzniká tón a co jej ovlivňuje.
- Popíše i další klávesové nástroje: cembalo, varhany, akordeon.
- Dostal návod a provádí běžnou údržbu svého klavíru doma.
- Charakterizuje hudební slohy, zásadně významné pro skladatele klavírních děl a pro klavírní interprety: baroko, klasicismus, romantismus, impresionismus, neoklasicismus a další hudba 20. století.
- Vyjmenuje nejvýznamnější tvůrce skladeb pro klavír z výše zmíněných slohových období a zhodnotí jejich odkaz.
- Vyjmenuje významné klavírní interprety minulosti i současnosti.
- Z poslechu nahrávky určí slohové období znějící hudby, u velmi známé skladby určí autora a název.
- Pohovoří o mnohostranném využití klavíru v populární hudbě minulosti i současnosti.

5.3 Studijní zaměření Hra na elektronické klávesové nástroje

Studijní zaměření Hra na elektronické klávesové nástroje se uskutečňuje ve vyučovacích předmětech Hra na elektronické klávesové nástroje, Hudební nauka, Hra v souboru, Hra v orchestru a v nepovinném předmětu Sborový zpěv.

Učební plán:

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Předměty povinné:											
Hra na elektronické klávesové nástroje	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Hudební nauka	1	1	1	1	1						
Předměty povinně volitelné:											
Souborová hra				1	1	1	1	1	1	1	1
Sborový zpěv				2	2	2-4	2-4	2-4	2-4	2-4	2-4

Poznámky k organizaci výuky:

Předmět Hra na elektronické klávesové nástroje se vyučuje v 1.- 3. ročníku základního studia po dvojicích žáků nebo individuálně, od 4. ročníku individuálně.

Ročníkové výstupy a organizace výuky předmětů Hudební nauka a Sborový zpěv jsou uvedeny v kapitolách dle obsahu.

V předmětu Souborová hra je žák zapojen do jednoho nebo i více souborů ZUŠ.

Ročníkové výstupy předmětu: Hra na elektronické klávesové nástroje

I. STUPEŇ:

1. ročník

Žák:

- Správně sedí u nástroje.
- Při hře využívá váhy paží, má uvolněné pohyby, přirozený tvar ruky.
- Hraje podle notového zápisu.
- Orientuje se na klávesnici v rozmezí malé a jednočárkované oktávy.
- Hraje noty celé, půlové, čtvrt'ové.
- Počítá a hraje ve dvou a třídobém taktu.
- Zahraje úhoz portamento, legato, staccato.
- Zapne a vypne nástroj.

2. ročník

Žák:

- Rozšiřuje pětiprstovou polohu.
- Zahraje vybrané durové stupnice se správným prstokladem.
- Zahraje šestnáctinové notové hodnoty.
- Zahraje kvintakordy dur a moll.
- Pojmenuje všechny noty v houslovém i basovém klíči v rozsahu studované skladby.
- Hraje s jednoduchým automatickým doprovodem rytmicko – harmonické sekce.
- Ovládá nastavení základních zvukových rejstříků (klavír, dechy, atd.).

3. ročník

Žák:

- Hraje vyrovnaně v rychlejších tempech.
- Doprovodí jednoduchou píseň za využití T, S, D.
- Určuje akordické značky dur, moll.
- Zapíná INTRO a ENDING.
- Využívá při hře dynamická znaménka.
- Vybrané skladby hraje z paměti.
- Vysvětlí hudební pojmy (repetice, prima a sekunda volta).

4. ročník

Žák:

- Při hře s automatickým doprovodem dodržuje správný rytmus.
- Zahraje kadenci T-S-D-T.
- Hraje durové stupnice protipohybem.
- Hraje obraty kvintakordů.
- Na nástroji vyhledá a správně pojmenuje funkci ACMP, Style, Voice, Tempo.
- Používá funkci Synch Start/Stop.
- Hraje klavírní sólové skladby s odpovídajícím klávesovým rozsahem.
- Používá doprovody písní (polka, valčík, ballad atd.).

5. ročník

Žák:

- Pozná melodické ozdoby a pojmenuje je.
- Zahraje nepravidelné rytmické útvary (triola, synkopa apod.).
- Hraje kadenci v různých tóninách.
- Samostatně využívá rejstříky ke hře (Style, Voice).
- Používá předebru, mezihru, dohru.
- Užívá ke hře sustain pedál.

6. ročník

Žák:

- Samostatně používá sustain pedál.
- Je schopen vyjádřit náladu skladby výběrem vhodného doprovodu.
- Volí přede hry, do hry, barvu.
- Objasní tempové názvosloví (adagio, andante, moderato, allegro, presto).
- Hraje akordické značky sus4, 6, dim7, maj7).
- Hraje akordické značky dur i moll v obrazech.
- Zvládá hru přiměřeně náročných písní z listu.
- Využívá USB pro nahrávání a přenos dat.

7. ročník

Žák:

- Hraje stupnice mollové každou rukou zvlášť.
- Při hře využívá obrátů složitějších akordických značek (dim, sus, 4, 6, atd.).
- Orientuje se v jednoduchých hudebních útvarech a v jejich notovém zápisu.
- Samostatně nastuduje přiměřeně obtížnou skladbu.
- Vyhledává na nástroji zvukové efekty a určuje vhodná místa pro jejich využití.
- Využívá podle svých schopností zvukových možností nástroje.
- Aktivně se účastní hry v orchestru nebo hry v souborech.
- Přípravuje a realizuje svůj absolventský koncert.

II. STUPEŇ:

Přípravný ročník

Žák:

- Správně sedí u nástroje.
- Při hře využívá váhy paží, má uvolněné pohyby, přirozený tvar ruky.
- Zahraje noty v celé šíři nástroje, spojí je s notovým zápisem.
- Hraje noty celé, půlové, čtvrt'ové.
- Hraje ve dvou a třídobém taktu.
- Zahraje úhoz portamento, legato, staccato.
- Používá základní funkce nástroje (voice, style, intro, eding, ACMP, tempo).
- Zahraje kvintakordy dur a moll.
- Hraje s automatickým doprovodem.
- Určí první dobu rytmické sekce.

1. ročník

Žák:

- Má rozvinutou celkovou technickou zručnost.
- Hraje podle akordických značek.
- Hraje v souboru nebo orchestru.
- Sleduje populární písňovou tvorbou a porovnává způsoby interpretace.
- Seznamuje se zásadami interpretace skladeb různých žánrů a stylů.

2. ročník

Žák:

- Zhodnotí vlastní výkon.
- Vybere samostatně rejstříky EKN, které odpovídají charakteru skladby.
- Vytvoří jednoduchou partituru v notačním programu.
- Rozvíjí hru se zpěvem dle svých schopností.
- Hraje taneční skladby (swing, blues, gospel, ragtime atd.).

3. ročník

Žák:

- Hraje z listu.
- Obohacuje ovládání nástroje o další funkce, samostatně si upravuje skladby.
- Hraje v souboru, v orchestru v duu, spolupracuje při komorní hře dle individuálních schopností.
- Sleduje populární písňovou tvorbu a samostatně si vybírá skladby.
- Využívá znalosti o výrazu, harmonii, formě a obsahu hraných skladeb.
- Vytvoří si názor na interpretaci hraných skladeb.

4. ročník

Žák:

- Rozvíjí improvizální dovednosti.
- Racionálně hodnotí hudební projev jak svůj, tak interpreta jiného.
- Využívá všechny doposud získané znalosti a dovednosti k vyjádření svých představ při výběru repertoáru na absolventský koncert.
- Uvede příklady skladeb významných světových a českých autorů různých stylových období se zvláštním zaměřením na současnou populární hudbu.
- Profiluje se podle svého zájmu a preferencí, využívá svých posluchačských a interpretačních zkušeností k samostatnému studiu nových skladeb a vyhledávání skladeb dle vlastního výběru.

5.4 Studijní zaměření Hra na varhany

Píšťalové varhany jsou vrcholným hudebním nástrojem (výškový rozsah, barevné možnosti, dynamické rozpětí, složitost hry), a také nástrojem nejdražším. V minulosti byly varhany chloubou techniky a lidského umu. Díky tomu varhany sloužily hudbě náboženského charakteru, neboť Bohu jako nejvyššímu králi přísluší jen to nejlepší a jedině církev a králové si je mohli dovolit. Od dob průmyslové revoluce varhany také najdeme v koncertních síních. Obrovská rozmanitost varhanního repertoáru je způsobena jedinečností každého postaveného nástroje.

Vzdělání v studijním zaměření Hra na varhany přináší žákovi osvojení základů varhanní hry, uvedení do varhanní improvizace a provádění liturgické hudby, a také nahlédnutí do koncertního repertoáru varhan.

Učební plán:

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Předměty povinné:											
Hra na varhany	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Hudební nauka	1	1	1	1	1						
Předměty povinně volitelné:											
Klavírní souhra-varianta 1				1	1	1	1	1	1	1	1
Souborová hra				1	1	1	1	1	1	1	1
Sborový zpěv (doprovod) ²				2	2	2-4	2-4	2-4	2-4	2-4	2-4

Poznámky k organizaci výuky:

Předmět Hra na varhany se vyučuje individuálně.

Ročníkové výstupy a organizace výuky předmětu Hudební nauka jsou uvedeny v kapitole dle obsahu.

Předmět Klavírní souhra – vyučuje se ve skupině 2-8 žáků, viz 5.2

Ročníkové výstupy a organizace výuky společného předmětu Sborový zpěv jsou uvedeny v kapitole dle obsahu.

Ročníkové výstupy předmětu: Hra na varhany

I. STUPEŇ:

1. ročník

Žák:

- Zprovozní a vypne nástroj (ventilátor, základní rejstříky).
- Popíše správné posazení a držení těla při hře u nástroje.
- Správně staví ruce a prsty na hlavní manuál.
- Orientuje se na manuálu.
- Použije základní úhozy portamento, legato staccato.
- Použije pětiprstovou techniku v různých polohách nástroje.
- Hraje jednohlasé lidové písně a písně z kancionálu z not.

- Zahraje na manuálu stupnice první prstokladové skupiny a H dur každou rukou zvlášť.

2. ročník

Žák:

- Použije správné posazení a držení rukou a prstů na hlavním manuálu.
- Hraje z not oběma rukama současně.
- Předvede správné postavení ruky a prstů na vedlejším manuálu.
- Předvede rozšiřování pětiprstové polohy.
- Hraje lidové písně s doprovodem T, S, D.
- Popíše způsob ovládání dynamiky narejstříkováním.

3. ročník

Žák:

- Hraje dvojhmaty, akordy, užívá ritardando, případně accelerando.
- Vybrané skladby studuje z paměti.
- Hraje na dva manuály současně, nebo užívá manuálových skoků.
- Hraje v mírně rychlém tempu.
- Vnímá náladu skladby a vystihuje ji narejstříkováním a artikulací.
- Popíše jednoduché hudební formy.
- Učí se vytercovat a vysextovat melodii jemu dobře známých písní.

4. ročník

Žák:

- Prokáže pohyblivost prstů a spolehlivost hry.
- Interpretuje skladby různých stylových období.
- Ovládá akordy dur a moll s obraty od všech tónů.
- Uplatňuje melodické ozdoby: příraz, nátryl, mordent.
- Verbálně i vlastní hrou vystihne charakter, případně obsah hraných skladeb.
- Využívá získané návyky k samostatnější domácí přípravě.
- Zahraje kostelní píseň ve čtyřhlasé faktuře.
- Nastuduje minimálně jednu skladbu z paměti.

5. ročník

Žák:

- Použije další melodické ozdoby: obal, skupinka, trylek.
- Analyzuje vůdčí hlas skladby a její charakter.
- Pomocí sluchové kontroly samostatně vypracuje artikulaci a frázování.
- Vedle dynamiky přidá do hry vhodnou agogiku.
- Z not vyčte, přeloží a vysvětlí pokyny k rejstříkování, dynamice a změnám manuálů.
- Pokud dosáhne nohama na ovládací šlapku, tak při hře použije žaluzie.
- Zhodnotí a posoudí vlastní výkon.

6. ročník

Žák:

- Podílí se na výběru repertoáru.
- Pokud dosáhne nohama na pedálnici, tak zahraje na pedál (jednoduchá cvičení a stupnice).
- Předvede samostatné vedení hlasů i při jejich vzájemném překřížení.
- Sluchem kontroluje vhodnost výrazových prostředků podle charakteru a žánru studovaných skladeb.
- Pomocí rozboru skladeb a hlubších vědomostí o varhanách vnímá hudebně-logické zákonitosti. Ty jej vedou k promyšlenější interpretaci, případně k usnadnění nastudování skladeb z paměti.
- Vytvoří variaci na kostelní píseň, nebo jinou melodii.
- Přiměřeně náročnou skladbu nastuduje samostatně.
- Věnuje pozornost rozvoji dovednosti hry z listu.
- Zhodnotí svůj výkon i výkon jiných.

7. ročník

Žák:

- Předvede dokonalejší a složitější pedálovou hru.
- Pomocí sluchové kontroly samostatně vypracuje artikulaci, frázování a předržování nebo zkracování not oproti zápisu pro lepší vyznění skladby podle akustiky a tempa skladby.
- Samostatně nastuduje přiměřeně obtížnou skladbu.
- Dle svých schopností využije zvukových možností nástroje a odliší styl interpretace skladeb různých žánrů a slohů.
- Nalezne uplatnění pro získané znalosti a dovednosti ve hře na varhany (chrámová praxe).
- Vysvětlí stavbu fugy a zahraje Preludium a Fugu od J. S. Bacha.
- Předvede a vysvětlí způsob ladění jazykových píšťal.
- Promyslí a připraví své absolventské vystoupení.
- Zhodnotí svůj výkon a výkon jiných.
- O hudbu se zajímá nejen jako interpret, ale také jako posluchač. Vyhledává příležitosti k setkání s ní.

II. STUPEŇ:

Přípravný ročník

Žák:

- Předvede základní návyky a dovednosti - správné sezení, postavení rukou na hlavním manuálu a na pedálu (pokud nohama na pedálnici dosáhne).
- Zprovozní nástroj (ventilátor, základní rejstříky) a vypne.
- Vysvětlí zásady vhodného obutí.
- Hraje základními úhozy prstů a chodidel portamento, legato a staccato.
- Zahraje lidové písně s doprovodem T, S, D a také stupnice s akordy na všech manuálech (a v pedálu).
- Hraje z notového zápisu na hlavním manuálu a v pedálu.
- Vnímá náladu skladby a vystihne ji narejstřikováním a artikulací.

1. ročník

Žák:

- Při hře předvede základní technické prostředky: manuálovou techniku (tiché výměny prstů, rozlišení úhozů, legato palcem, podklady a překlady prstů, glisando prstů) pedálovou techniku (používání špiček a pat, střídání překládání chodidel, glisando a tiché výměny chodidel).
- Hraje dvojhlas v jedné ruce a přebírá hlasy z jedné ruky do druhé.
- Čte notový zápis ze tří osnov současně.
- Předvede hru dvojhlasu a trojhlasu.
- Hraje v tempu, které odpovídá charakteru skladby s vhodnou dynamikou a přednesem.
- Při hře se sluchově kontroluje, zformuluje názory na vlastní interpretaci, sleduje jiné interprety.
- Vytvoří stylizované doprovody k melodiím, opatřeným akordovými značkami. Improvizuje dvojhlas vytercováním a vysextováním.

2. ročník

Žák:

- Zahraje trojhlasou skladbu.
- Zdokonalí základy pedálové techniky a dále ji rozvíjí (oktávy, dvojhlas).
- Buduje si vlastní repertoár. Některé skladby nastuduje k dokonalosti, jiné pro seznámení se s širším varhanním repertoárem.
- Předvede hru z listu.
- Vytvoří vhodné přede hry a dohry ke kostelním písním.

3. ročník

Žák:

- Předvede nezávislost rukou a nohou.
- Sám si vymyslí a napíše nohoklad a prstoklad.
- Zahraje skladbu čtyřhlasou.
- Předvede složitější změny manuálů.
- Hraje jednoduché skladby z listu.
- Vybrané skladby zahraje z paměti, určí jejich formu, formuluje jejich charakter.
- Doprovodí zpěv žalmů a ordinárií.
- Interpretuje přiměřené skladby různých stylových období.

4. ročník

Žák:

- Popíše základní údržbu a potřeby svého nástroje.
- Ve varhanní praxi využije všechny získané znalosti a dovednosti.
- Zahraje skladbu pěti a šestihlasou.
- Zhodnotí vlastní interpretaci, posoudí umění jiných interpretů.
- Vytvoří si interpretační představu o skladbě a samostatně ji nastuduje.
- Sám si vyhledá skladby a po konzultaci s pedagogem je zařadí do svého repertoáru.
- Vysvětlí obsah sdělení skladeb, které hraje.
- Dověšením studia na základní umělecké škole je nácvik absolventského programu a jeho prezentace.

5.5 Studijní zaměření Hra na housle

Vychází z dlouhodobé historické tradice tohoto oboru, zakotvené a rozšířené dnes již téměř po celém světě. Využívá bohaté houslové literatury různých stylových období. Při výuce využíváme poznatků významných houslových pedagogů minulých generací a doplňuje je o nové metodické postupy současnosti.

Učební plán:

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Předměty povinné:											
Hra na housle	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Hudební nauka	1	1	1	1	1						
Předměty povinné volitelné:											
Soubořová hra				1	1	1	1	1	1	1	1
Sborový zpěv				2	2	2-4	2-4	2-4	2-4	2-4	2-4

Poznámky k organizaci výuky:

Předmět Hra na housle se vyučuje individuálně.

Ročníkové výstupy a organizace výuky předmětu Hudební nauka jsou uvedeny v kapitole dle obsahu.

V předmětu Soubořová hra je žák zapojen do jednoho nebo i více souborů ZUŠ.

Ročníkové výstupy a organizace výuky společného předmětu Sborový zpěv jsou uvedeny v kapitole dle obsahu.

Ročníkové výstupy předmětu: Hra na housle

I. STUPEŇ:

1. ročník

Žák:

- Intonuje za podpory učitele.
- Koordinuje základní funkce pravé a levé ruky.
- Orientuje se v notovém zápise v rámci probíraného prstokladu.
- Používá smyk détaché a staccato, legato minimálně 2 tónů.
- Zahraje z paměti drobnou skladbu či píseň.

2. ročník

Žák:

- Správně stojí, drží housle, nasazuje a vede smyčec.
- Používá smyky détaché, staccato, legato po 2 - 4 tónech a jejich snazší kombinace.
- Zvládá lehký dvojhlas s přidanou spodní prázdnou strunou.
- V přednesové hře rozlišuje základní dynamické odstíny (p, f).
- Formou korepetice je schopen základní souhry.

3. ročník

Žák:

- Pracuje s dynamikou.
- Zařazuje hru triol.
- Hraje smyky détaché, vícečetné legato, řadové staccato.
- V pomalém tempu zahraje z listu nenáročné cvičení.
- Naučí se z paměti přednesovou skladbu kratšího rozsahu.

4. ročník

Žák:

- Pracuje s dynamikou, rozlišuje náladu skladby.
- Hraje rytmicky, zařazuje synkopy.
- Zvládá počátky vibrata.
- Naučí se z paměti lehčí přednesovou skladbu.
- Pracuje v týmu v rámci korepetice a souborové hry.

5. ročník

Žák:

- Tvoří kultivovaný tón s vibratem na dlouhých tónech.
- Jemněji odstiňuje dynamiku, pracuje s výrazem.
- Zvládá počátky výměn poloh.
- Používá jednoduché melodické ozdoby.
- Zahraje z listu.
- Je zapojen v souborové hře.

6. ročník

Žák:

- Hraje v polohách včetně jejich plynulých výměn.
- Pracuje s tónem a dynamikou.
- Přiřazuje spiccato.
- Hraje složitější melodické ozdoby.
- Naučí se z paměti skladbu přiměřeného rozsahu.

7. ročník

Žák:

- Tvoří kvalitní tón, dbá na intonaci a hlubší výrazové procítění.
- Koordinuje techniku obou rukou.
- Využívá polohovou hru.
- Hraje z listu.
- Hraje hudbu různých stylových období nebo žánrů.
- Je aktivně zapojen v souborové hře, či orchestru.

II. STUPEŇ:

Přípravný ročník

Žák:

- Kontroluje postoj, držení houslí, hraje smyčcem.
- Intonuje za podpory učitele.
- Koordinuje základní funkce pravé a levé ruky.
- Orientuje se v notovém zápise v rámci probíraného prstokladu.
- Používá smyk détaché a staccato, legato minimálně 2 tónů.
- Zahraje stupnici a rozložený akord v rozsahu jedné oktávy.
- Zahraje z paměti drobnou skladbu či píseň.

1. ročník

Žák:

- Utváří si vlastní hudební úsudek a dovede zhodnotit výkon svůj i jiných.
- Pracuje s tónem, dynamikou a výrazem.
- Má vlastní originální hudební projev.
- Dosahuje rychlejší hry.
- Zařazuje dvojhmaty.
- Pracuje v týmu v rámci korepetice, souborové a komorní hry.

2. ročník

Žák:

- Rozlišuje různé způsoby hry podle hudebních stylů a žánrů.
- Uvolňuje techniku obou rukou.
- Včleňuje náročnější smyky a jejich kombinace.
- Používá hru z listu.
- Účastní se týmové práce v komorní a orchestrální praxi.

3. ročník

Žák:

- Pracuje s dynamikou, obohacuje hru melodickými ozdobami.
- Vhodně hospodáří s délkou smyku.
- Účelně využívá hru z listu.
- Zařazuje agogiku.
- Je aktivně zapojen v komorním či orchestrálním žákovském seskupení.

4. ročník

Žák:

- Disponuje kultivovaným tónem, používá vibrato.
- Obohacuje přednesovou hru vlastním emočním vkladem.
- Vybrané skladby nastuduje z paměti.
- Spolupracuje v kolektivu komorního souboru a orchestru.
- Pod vedením pedagoga aplikuje všechny dosud získané poznatky a nabyté zkušenosti při přípravě svého absolventského vystoupení.

Studium pro dospělé

Žák:

- Při domácím cvičení používá efektivní cvičební postupy.
- Zkušenosti a dovednosti z předchozích cyklů aplikuje při samostatném nácviku skladeb dle vlastního výběru.
- Běžně hraje z listu.
- Vyhledává nahrávky studovaných skladeb a nechává se jimi inspirovat.
- Pořizuje nahrávky vlastního hudebního projevu.
- Objektivně hodnotí hudební projev jiných i svůj vlastní.

Ročníkové výstupy předmětu: Souborová hra

I. STUPEŇ:

4. ročník

Žák:

- Za pomoci učitele si naladí nástroj.
- Přizpůsobí se tempově svým spoluhráčům.
- Zahraje snadný part v rámci celých, půlových a čtvrtových rytmických hodnot.

5. ročník

Žák:

- Naladí si nástroj.
- Respektuje pravidla nutná pro společný nácvik a provedení studované skladby.
- Reaguje na základní pedagogova gesta (nástup, závěr, zeslabení, zesílení).
- Za pomoci učitele si tvoří poznámky ohledně prstokladů.
- Dodržuje společné tempo, dynamiku a jednotné smyky.

6. ročník

Žák:

- Naladí si samostatně nástroj.
- Orientuje se ve svém partu, tvoří si v něm poznámky.
- Přizpůsobuje se tempově i zvukově ostatním spoluhráčům.
- Doladňuje v rámci společné harmonie.

7. ročník

Žák:

- Dodržuje jednotné smyky a sám si upraví prstoklady.
- Průběžně sleduje dirigenta a správně reaguje na jeho gesta (nástup, závěr, koruna, odsazení, důraz, zpomalení, zrychlení).
- Zastane funkci vedoucího své nástrojové skupiny.

II. STUPEŇ:

1. ročník

Žák:

- Samostatně si ladí nástroj, v průběhu hry ladění kontroluje a dle potřeby ho opraví.
- Orientuje se ve svém partu a samostatně si v něm tvoří pomocné poznámky.
- Rozezná, kdy hraje hlavní a kdy doprovodný hlas, čemuž podřizuje dynamiku.
- Respektuje společný rytmus, tempo, jednotné smyky, frázování.
- Tvořivě komunikuje.

2. ročník

Žák:

- Řídí se pravidly nutnými pro kolektivní spolupráci, k čemuž vede i mladší spolužáky.
- Správně reaguje na dirigentova gesta (nástup, závěr, koruna, změna tempa, změna taktu).
- Podílí se aktivně na zajištění technických a organizačních potřeb souboru.

3. ročník

Žák:

- Je příkladem a oporou svým mladším spolužákům (poradí si v nečekaných událostech při zkoušce a na koncertě - rozladění nástroje, výpadek svůj nebo spoluhráče, dezorientace v partu).
- Spolupracuje na výběru repertoáru.
- Svůj vlastní hudební projev podřídí celkovému zvukovému vyvážení souboru.

4. ročník

Žák:

- Je zkušeným a zodpovědným partnerem svých spoluhráčů v kolektivu souboru nebo orchestru.
- Pod vedením pedagoga uplatňuje všechny dosud získané poznatky a nabyté zkušenosti při přípravě svého absolventského vystoupení.
- Je motivován a připraven pro další působení v mimoškolních, amatérských souborech.

5.6 Studijní zaměření Hra na violu

Předmět hra na violu vychází ze studijního zaměření HRA NA HOUSLE. Viola má nezastupitelné místo v souboru smyčcových nástrojů, plní funkci středního hlasu. Pro svou nezaměnitelnou barvu je často využívána k interpretaci sólových skladeb či partů komorních a orchestrálních.

Učební plán:

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Předměty povinné:											
Hra na violu	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Hudební nauka	1	1	1	1	1						
Předměty povinné volitelné:											
Soubořová hra				1	1	1	1	1	1	1	1
Sborový zpěv				2	2	2-4	2-4	2-4	2-4	2-4	2-4

Poznámky k organizaci výuky:

Předmět Hra na violu se vyučuje individuálně.

Ročníkové výstupy a organizace výuky předmětu Hudební nauka jsou uvedeny v kapitole dle obsahu.

V předmětu Soubořová hra je žák zapojen do jednoho nebo i více souborů ZUŠ.

Ročníkové výstupy a organizace výuky společného předmětu Sborový zpěv jsou uvedeny v kapitole dle obsahu.

Ročníkové výstupy předmětu: Hra na violu

I. STUPEŇ:

1. ročník

Žák:

- Intonuje za podpory učitele.
- Koordinuje základní funkce pravé a levé ruky.
- Orientuje se v notovém zápise ve violovém klíči v rámci probíraného prstokladu.
- Používá smyk détaché a staccato, legato minimálně 2 tónů.
- Zahraje z paměti drobnou skladbu či píseň.

2. ročník

Žák:

- Správně stojí, drží nástroj, nasazuje a vede smyčec.
- Používá smyky détaché, staccato, legato po 2 - 4 tónech a jejich snazší kombinace.
- Zvládá lehký dvojhlas s přidanou spodní prázdnou strunou.
- V přednesové hře rozlišuje základní dynamické odstíny (p, f).
- Formou korepetice je schopen základní souhry.

3. ročník

Žák:

- Pracuje s dynamikou.
- Zařazuje hru triol.
- Hraje smyky détaché, vícečetné legato, řadové staccato.
- V pomalém tempu zahraje z listu nenáročné cvičení.
- Naučí se zpaměti přednesovou skladbu kratšího rozsahu.

4. ročník

Žák:

- Pracuje s dynamikou, rozlišuje náladu skladby.
- Hraje rytmicky, zařazuje synkopy.
- Zvládá počátky vibrata.
- Naučí se zpaměti lehčí přednesovou skladbu.
- Pracuje v týmu v rámci korepetice a souborové hry.

5. ročník

Žák:

- Tvoří kultivovaný tón s vibratem na dlouhých tónech.
- Jemněji odstiňuje dynamiku, pracuje s výrazem.
- Zvládá počátky výměn poloh.
- Používá jednoduché melodické ozdoby.
- Zahraje z listu.
- Je zapojen v souborové hře.

6. ročník

Žák:

- Hraje v polohách včetně jejich plynulých výměn.
- Pracuje s tónem a dynamikou.
- Přiřazuje spiccato.
- Hraje složitější melodické ozdoby.
- Naučí se zpaměti skladbu přiměřeného rozsahu.

7. ročník

Žák:

- Tvoří kvalitní tón, dbá na intonaci a hlubší výrazové procítění.
- Koordinuje techniku obou rukou.
- Využívá polohovou hru.
- Rozeznává základní členění hraných skladeb.
- Hraje z listu ve violovém klíči.
- Hraje hudbu různých stylových období nebo žánrů.
- Je aktivně zapojen v souborové hře, či orchestru.

II. STUPEŇ:

Přípravný ročník

Žák:

- Kontroluje postoj, držení nástroje, hraje smyčcem.
- Zvládne transponovat noty ve violovém klíči.
- Intonuje za podpory učitele.
- Koordinuje základní funkce pravé a levé ruky.
- Orientuje se v notovém zápise v rámci probíraného prstokladu.
- Používá smyk détaché a staccato, legato minimálně 2 tónů.
- Zahraje stupnici a rozložený akord v rozsahu jedné oktávy.
- Zahraje z paměti drobnou skladbu či píseň.

1. ročník

Žák:

- Utváří si vlastní hudební úsudek a dovede zhodnotit výkon svůj i jiných.
- Pracuje s tónem, dynamikou a výrazem.
- Má vlastní originální hudební projev.
- Dosahuje rychlejší hry.
- Zařazuje dvojhmaty.
- Pracuje v týmu v rámci korepetice, souborové a komorní hry.

2. ročník

Žák:

- Rozlišuje různé způsoby hry podle hudebních stylů a žánrů.
- Uvolňuje techniku obou rukou.
- Včleňuje náročnější smyky a jejich kombinace.
- Používá hru z listu.
- Účastní se týmové práce v komorní a orchestrální praxi.

3. ročník

Žák:

- Pracuje s dynamikou, obohacuje hru melodickými ozdobami.
- Vhodně hospodaří s délkou smyku.
- Účelně využívá hru z listu.
- Zařazuje agogiku.
- Je aktivně zapojen v komorním či orchestrálním žákovském seskupení.

4. ročník

Žák:

- Zvládá transponovat noty ve violovém klíči.
- Disponuje kultivovaným tónem, používá vibrato.
- Obohacuje přednesovou hru vlastním emočním vkladem.
- Vybrané skladby nastuduje z paměti.
- Spolupracuje v kolektivu komorního souboru a orchestru.
- Pod vedením pedagoga aplikuje všechny dosud získané poznatky a nabyté zkušenosti při přípravě svého absolventského vystoupení.

Studium pro dospělé

Žák:

- Při domácím cvičení používá efektivní cvičební postupy.
- Zkušenosti a dovednosti z předchozích cyklů aplikuje při samostatném nácviku skladeb dle vlastního výběru.
- Běžně hraje z listu.
- Vyhledává nahrávky studovaných skladeb a nechává se jimi inspirovat.
- Pořizuje nahrávky vlastního hudebního projevu.
- Objektivně hodnotí hudební projev jiných i svůj vlastní.

Ročníkové výstupy předmětu: Souborová hra

I. STUPEŇ:

4. ročník

Žák:

- Za pomoci učitele si naladí nástroj.
- Přizpůsobí se tempově svým spoluhráčům.
- Zahraje snadný part v rámci celých, půlových a čtvrtových rytmických hodnot.

5. ročník

Žák:

- Naladí si nástroj.
- Respektuje pravidla nutná pro společný nácvik a provedení studované skladby.
- Reaguje na základní pedagogova gesta (nástup, závěr, zeslabení, zesílení).
- Za pomoci učitele si tvoří poznámky ohledně prstokladů.
- Dodržuje společné tempo, dynamiku a jednotné smyky.

6. ročník

Žák:

- Naladí si samostatně nástroj.
- Orientuje se ve svém partu, tvoří si v něm poznámky.
- Přizpůsobuje se tempově i zvukově ostatním spoluhráčům.
- Doladňuje v rámci společné harmonie.

7. ročník

Žák:

- Dodržuje jednotné smyky a sám si upraví prstoklady.
- Průběžně sleduje dirigenta a správně reaguje na jeho gesta (nástup, závěr, koruna, odsazení, důraz, zpomalení, zrychlení).
- Zastane funkci vedoucího své nástrojové skupiny.

II. STUPEŇ:

1. ročník

Žák:

- Samostatně si ladí nástroj, v průběhu hry ladění kontroluje a dle potřeby ho opraví.
- Orientuje se ve svém partu a samostatně si v něm tvoří pomocné poznámky.
- Rozzná, kdy hraje hlavní a kdy doprovodný hlas, čemuž podřizuje dynamiku.
- Respektuje společný rytmus, tempo, jednotné smyky, frázování.
- Tvořivě komunikuje.

2. ročník

Žák:

- Řídí se pravidly nutnými pro kolektivní spolupráci, k čemuž vede i mladší spolužáky.
- Správně reaguje na dirigentova gesta (nástup, závěr, koruna, změna tempa, změna taktu).
- Podílí se aktivně na zajištění technických a organizačních potřeb souboru.

3. ročník

Žák:

- Je příkladem a oporou svým mladším spolužákům (poradí si v nečekaných událostech při zkoušce a na koncertě-rozladění nástroje, výpadek svůj nebo spoluhráče, dezorientace v partu).
- Spolupracuje na výběru repertoáru.
- Svůj vlastní hudební projev podřídí celkovému zvukovému vyvážení souboru.

4. ročník

Žák:

- Je zkušeným a zodpovědným partnerem svých spoluhráčů v kolektivu souboru nebo orchestru.
- Pod vedením pedagoga uplatňuje všechny dosud získané poznatky a nabyté zkušenosti při přípravě svého absolventského vystoupení.
- Je motivován a připraven pro další působení v mimoškolních, amatérských souborech.

5.7 Studijní zaměření Hra na violoncello

Violoncello je smyčcový hudební nástroj, s více než 300letou tradicí, má bohatou literaturu a mnohostranné využití. Vedle základů sólové hry poskytujeme žákům možnost uplatňovat své umění ve hře souborové. Podmínkou k přijetí ke studiu jsou hudební předpoklady a zájem žáka.

Učební plán:

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Předměty povinné:											
Hra na violoncello	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Hudební nauka	1	1	1	1	1						
Předměty povinně volitelné:											
Souborová hra				1	1	1	1	1	1	1	1
Sborový zpěv				2	2	2-4	2-4	2-4	2-4	2-4	2-4

Poznámky k organizaci výuky:

Předmět Hra na violoncello se vyučuje individuálně.

Ročníkové výstupy a organizace výuky předmětu Hudební nauka jsou uvedeny v kapitole dle obsahu.

V předmětu Souborová hra je žák zapojen do jednoho nebo i více souborů ZUŠ.

Ročníkové výstupy a organizace výuky společného předmětu Sborový zpěv jsou uvedeny v kapitole dle obsahu.

Ročníkové výstupy předmětu: Hra na violoncello

I. STUPEŇ:

1. ročník

Žák:

- Správně sedí, drží nástroj a smyčec.
- Hraje na prázdných strunách celým smyčcem a jeho polovinou.
- Hraje 1. – 4. prstem v základní poloze pizzicato i arco.
- Čte noty v basovém klíči v rozsahu C – d' a reprodukuje je na violoncellu.
- Hraje v celých, půlových, čtvrtových a osminových notách.
- Celé, půlové, čtvrtové a osminové hodnoty kombinuje do 2/4, 3/4 a 4/4 taktu.
- Vybrané písně a skladby zahraje z paměti.
- Předvede základní výrazové rozlišení: nahlas – potichu, rychle – pomalu, vesele – smutně.
- Úměrně ke svému věku popíše nástroj i smyčec.

2. ročník

Žák:

- Intonuje čistě v základní poloze, hraje jistým, pevným úhozem s potřebnou hbitostí v levé ruce.
- Předvede postavení levé ruky v základní, široké poloze snížené a zvýšené.
- Hraje celým, polovinou, třetinou a čtvrtinou smyčce.
- Hraje smyky détaché s ohebným zápěstím, legato po dvou, zkrácený smyk.
- Plynule předchází na vedlejší struny.
- Prokáže sluchovou a hmatovou představu o intervalech prima, kvinta, oktáva, zahraje je na nástroji.
- Předvede hru v základní dynamice p, mf, f.
- Vybrané skladby a písně zahraje z paměti.

3. ročník

Žák:

- Podle rad vyučujícího ladí nástroj.
- Zdokonalí smyky legato po dvou a čtyřech, détaché, nacvičuje staccato.
- Hraje kvalitním tónem, v pomalém tempu užívá základy vibrata.
- Čte noty v tenorovém klíči.
- Orientuje se v 7. poloze podle sluchu i podle notového zápisu.
- Provádí výměny z 2. do 7. a ze 7. do 2. polohy po jednom prstě i se záměnou prstů.
- Dynamiku obohacuje o crescendo a decrescendo.
- Proniká do struktury hraných skladeb, vysvětlí malou dvoudílnou a třídílnou písňovou formu, rondo a variace.
- Vybrané skladby zahraje z paměti.

4. ročník

Žák:

- Samostatně ladí nástroj.
- Hraje v 1., 2., 3., 4., 5. a 7. poloze.
- Čte a hraje klíč basový a tenorový od C po g'.
- Hraje kvalitním tónem, na vhodných místech užívá vibrato.
- Využívá oktavové a kvintové flažolety.
- Hraje smyky legato, détaché, staccato.
- Během školního roku zahraje skladbu barokní, klasickou, romantickou, 20. století.
- Hraje známé písně a melodie podle sluchu.

5. ročník

Žák:

- Prokáže smysl pro krásný a zpěvný tón violoncella.
- Levou i pravou ruku posiluje hrou dvojhmatů v terciích a sextách – melodicky i harmonicky.
- Hraje plynule, s intonační jistotou, v nižších polohách (1. – 7.).
- Hraje smyky legato, détaché, staccato, základy martelé a spiccato.
- Čte noty a hraje v basovém, tenorovém a houslovém klíči.
- Improvizuje 2. případně další hlas ke hraným písním.

6. ročník

Žák:

- Hraje ve středních polohách.
- Použije hru dvojhmatů – zejména tercie a sexty.
- Poznává – poslouchá i hraje hudbu různých slohových období a žánrů.
- Poslechem nebo vlastní hrou se seznamuje s velkou písňovou formou, s formou sonátovou, koncertem nebo concertinem, rondem, variacemi. Tyto formy rozpozná a dokáže je charakterizovat.
- Určí tóninu a formu hrané skladby, případně změnu tóniny.
- Improvizuje další hlas (hlasy) k známé melodii.
- Některé s vybraných skladeb nastuduje samostatně.
- Na snazších skladbách a etudách procvičuje hru z listu.
- Vybrané skladby nastuduje z paměti.

7. ročník

Žák:

- Plynule přechází z nižších do středních poloh.
- Znamé melodie transponuje do jiné oktávy nebo do jiné tóniny.
- Promýšlí absolventské vystoupení a připravuje se na ně. Může se na něm podílet nejen jako interpret, ale také organizačně, propagačně atd.
- O hudbu se zajímá nejen jako interpret, ale také jako posluchač.
- U vhodných skladeb volí samostatně metody nácviku, jeho časové rozvržení.
- Rozvíjí dovednost hry z listu.
- Zejména poslechem prohlubuje dosud získané znalosti z hudebních forem.

II. STUPEŇ:

Přípravný ročník

Žák:

- Čte a hraje noty od C po d¹.
- Hraje v základní poloze úzké a široké.
- Hraje celým, polovinou a čtvrtinou smyčce, détaché a legato po dvou.
- Hraje známé melodie podle sluchu.
- Užívá základní dynamiku: p, mf, f.

1. ročník

Žák:

- Zahraje stupnice dur a moll melodické minimálně do 4# a 4b ve smykových variantách v rozsahu 3 oktáv.
- Vybrané stupnice zahraje v sextách v rozsahu 1 – 2 oktáv.
- Akordy ke hraným stupnicím zahraje v rozsahu 3 oktáv.
- Nastuduje etudu a další skladby s pasážemi v rychlejším tempu.
- Nastuduje závažnější skladbu z období klasicismu.
- Nalézá a poslouchá skladby pro violoncello, formuluje svůj úsudek o nich.
- Na snazších skladbách prokáže dovednost hry z listu.
- V komorní nebo souborové hře studuje samostatně uložené party.

2. ročník

Žák:

- Zahraje stupnice dur a moll melodické minimálně do 5# a 5b ve smykových variantách v rozsahu 3 oktáv.
- Zahraje vybrané stupnice v sextách a v terciích v rozsahu 1 – 2 oktáv.
- Zahraje akordy ke hraným stupnicím v rozsahu 3 oktáv.
- Nacvičí etudu a skladby s použitím rozložených akordů.
- Přednese závažnější skladbu z období romantismu.
- Vysvětlí princip malé a velké písňové formy, variací, sonátové formy, koncertu, určí formu hraných skladeb.
- Nalézá a poslouchá skladby pro violoncello, formuluje svůj úsudek o nich.
- Na snazších skladbách prokáže dovednost hry z listu.
- V komorní nebo souborové hře vytváří smyky a prstoklady pro sebe a svoji nástrojovou skupinu.

3. ročník

Žák:

- Zahraje výběr stupnic durových a moll melodických ve smykových variantách v rozsahu 3 – 4 oktáv.
- Zahraje vybrané stupnice v sextách a v terciích v rozsahu 1 – 2 oktáv.
- Zahraje vybrané stupnice v oktávách s využitím palce.
- Zahraje akordy ke hraným stupnicím v rozsahu 3 oktáv.
- Orientuje se ve vyšších polohách, plynule přechází z poloh středních do vyšších.
- Zahraje snadné melodie s využitím palcové polohy na kvintovém nebo oktávovém flažoletu.
- Nalézá a poslouchá skladby pro violoncello, formuluje svůj úsudek o nich. Vybírá přiměřeně obtížné skladby, které potom studuje. Určí formu poslouchaných a hraných skladeb.
- Vybrané skladby zahraje z paměti.
- Na snazších skladbách prokáže dovednost hry z listu.
- V souborové nebo komorní hře vede zkoušky své nástrojové skupiny.

4. ročník

Žák:

- Orientuje se ve vyšších polohách, plynule přechází z poloh středních do vyšších.
- Zahraje etudu nebo jinou skladbu s využitím dvojhmatů.
- Na vhodných místech užívá vibrato.
- Z nahrávek poznává hudební literaturu se zaměřením na využití violoncella jako nástroje sólového, komorního i orchestrálního. Spolupodílí se na výběru skladeb vhodných ke studiu.
- Některé skladby nastuduje samostatně.
- Vybrané skladby zahraje z paměti.
- Podle svých preferencí volí skladby na absolventský koncert, jako na vyvrcholení svého studia na základní umělecké škole. Na tomto koncertě vystoupí jako interpret, ale je žádoucí, když se podílí i organizačně a propagačně.

Ročníkové výstupy předmětu: Souborová hra

I. STUPEŇ:

4. ročník

Žák:

- Za pomoci učitele si naladí nástroj.
- Tempově se přizpůsobí svým spoluhráčům.
- Zahraje snadný part v rámci celých, půlových a čtvrt'ových rytmických hodnot.

5. ročník

Žák:

- Naladí si nástroj.
- Respektuje pravidla nutná pro společný nácvik a provedení studované skladby.
- Reaguje na základní pedagogova gesta (nástup, závěr, zeslabení, zesílení).
- Za pomoci učitele si tvoří poznámky ohledně prstokladů.
- Dodržuje společné tempo, dynamiku a jednotné smyky.

6. ročník

Žák:

- Naladí si samostatně nástroj.
- Orientuje se ve svém partu, s pomocí učitele si v něm tvoří poznámky.
- Přizpůsobuje se tempově i zvukově ostatním spoluhráčům.
- Doladňuje v rámci společné harmonie.

7. ročník

Žák:

- Dodržuje jednotné smyky a sám si tvoří prstoklady.
- Průběžně sleduje dirigenta a správně reaguje na jeho gesta (nástup, závěr, koruna, odsazení, důraz, zpomalení, zrychlení).
- Zastane funkci vedoucího své nástrojové skupiny.

II. STUPEŇ:

1. ročník

Žák:

- Samostatně si ladí nástroj, v průběhu hry ladění kontroluje a podle potřeby ho opraví.
- Orientuje se ve svém partu a samostatně si v něm tvoří pomocné poznámky.
- Rozzná, kdy hraje hlavní a kdy doprovodný hlas, čemuž podřizuje dynamiku.
- Respektuje společný rytmus, tempo, jednotné smyky, frázování.
- Tvořivě komunikuje.

2. ročník

Žák:

- Řídí se pravidly nutnými pro kolektivní spolupráci, k tomu vede i mladší spolužáky.
- Správně reaguje na dirigentova gesta (nástup, závěr, koruna, změna tempa, změna taktu).
- Podílí se aktivně na zajištění technických a organizačních potřeb souboru.

3. ročník

Žák:

- Je příkladem a oporou svým mladším spolužákům (poradí si v nečekaných událostech při zkoušce a na koncertě - rozladění nástroje, výpadek svůj nebo spoluhráče, dezorientace v partu).
- Spolupracuje na výběru repertoáru.
- Svůj vlastní hudební projev podřídí celkovému zvukovému vyvážení souboru.

4. ročník

Žák:

- Je zodpovědným partnerem svých spoluhráčů v kolektivu souboru.
- Pod vedením pedagoga uplatňuje všechny dosud získané poznatky a nabyté zkušenosti při přípravě svého absolventského vystoupení.
- Je motivován a připraven pro další působení v některém amatérském hudebním seskupení.

5.8 Studijní zaměření Hra na zobcovou flétnu

Zobcová flétna je dřevěný dechový nástroj. Pochází z lidové píšťaly. Bývá vyrobena ze dřeva nebo plastu, kvalitnější nástroje zpravidla z tvrdých dřev domácích i exotických (javor, hruška, palisandr, eben).

V minulosti byla zobcová flétna užívána zejména v baroku, a to, podobně jako další hudební nástroje dechové i strunné, v různých velikostech a tudíž s rozdílným tónovým rozsahem. V klasicismu a romantismu vymizela z hudební praxe. Znovu užívaným a oblíbeným nástrojem se stala ve 20. století jako vhodný prostředek ke stylovému provádění staré hudby, ale interpretuje také hudbu soudobou a to v různých žánrech. Jako sólový nástroj se užívá nejčastěji flétna altová a sopránová, v hudebních souborech se můžeme setkat i s flétnou sopraninovou, tenorovou i basovou.

Učební plán:

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Předměty povinné:											
Hra na zobcovou flétnu	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Hudební nauka	1	1	1	1	1						
Předměty povinně volitelné:											
Souborová hra				1	1	1	1	1	1	1	1
Sborový zpěv				2	2	2-4	2-4	2-4	2-4	2-4	2-4

Poznámky k organizaci výuky:

Předmět Hra na zobcovou flétnu se vyučuje ve dvojicích žáků nebo individuálně.

Ročníkové výstupy a organizace výuky předmětu Hudební nauka jsou uvedeny v kapitole dle obsahu.

V předmětu Souborová hra je žák zapojen do jednoho nebo i více souborů ZUŠ.

Ročníkové výstupy a organizace výuky společného předmětu Sborový zpěv jsou uvedeny v kapitole dle obsahu.

Ročníkové výstupy předmětu: Hra na zobcovou flétnu

I. STUPEŇ:

1. ročník

Žák:

- Popíše části nástroje.
- Popíše správné držení nástroje a postoj u hry.
- Umí pečovat o nástroj.
- Seznamuje se se základní dechovou problematikou (vč. dechových cvičení).
- Seznamuje se se základní artikulací (nasazení a ukončení tónu).

- Zvládá hru not a pomlk celých, půlových, půlových s tečkou a čtvrtových dle svých individuálních schopností.
- Hraje v rozsahu tónů g^1 - d^2 dle svých individuálních schopností.

2. ročník

Žák:

- Pracuje na správné dechové technice pomocí dechových cvičení (ovládá 3 intenzity výdechu – slabě, středně silně, silně).
- Pracuje na rytmickém rozvoji.
- Zná základní artikulaci.
- Čte a hraje v houslovém klíči v rozsahu tónů c^1 - d^2 dle svých individuálních schopností.
- Zahraje stupnici C dur z paměti, včetně tónického kvintakordu.
- Zahraje z paměti jednoduchou melodii.

3. ročník

Žák:

- Pracuje na kvalitě tónu pomocí správné dechové techniky.
- Má osvojen správný postoj při hře a držení nástroje.
- Uvědomuje si důležitost domácí přípravy.
- Předvede hru legato, non legato, staccato.
- Rozvíjí rytmické cítění.
- Umí vyjádřit základní náladu skladby, cvičení nebo písničky (např. smutně, vesele).
- Zvládá hru v rozsahu tónů c^1 - g^2 dle svých individuálních schopností.
- Hraje z paměti durové stupnice a tónických kvintakordů do 1# a 1b dle svých individuálních schopností.
- Zahraje jednoduchou melodii z paměti podle sluchu.
- Zvládá hru s doprovodem (např. klavíru, druhé zobc. flétny).

4. ročník

Žák:

- Rozvíjí dechovou techniku pomocí dechových cvičení a pracuje na kvalitě tónu úměrně svému cvičebnímu úsilí.
- Ovládá rozsah nástroje c^1 – h^2 dle svých individuálních schopností.
- Rozvíjí prstovou techniku pomocí vhodných cvičení různé náročnosti dle svého cvičebního úsilí.
- Hraje z paměti hru durových stupnic a tónických kvintakordů do 3# a 3b.
- Seznamuje se s hrou na altovou flétnu.
- Uplatňuje se v souborové či komorní hudbě.

5. ročník

Žák:

- Rozvíjí techniku prstů a dechu úměrně svému cvičebnímu úsilí.
- Umí uplatňovat získaný rozsah nástroje $c^1 - c^3$.
- Zahraje z paměti durové stupnice a tónické kvintakordy do 4# a 4b a mollové stupnice do 1# a 1b dle svých individuálních schopností.
- Zná základní dynamiku (p, mf, f).
- Orientuje se v zápisu in F (altová flétna) dle svých individuálních schopností.
- Zahraje z paměti kratší skladbu či píseň.
- Je schopen interpretovat a orientovat se v různých stylových obdobích.

6. ročník

Žák:

- Používá techniku dýchání, zvláště v dlouhých frázích.
- Při hře využívá výrazových schopností: frázování, tempové proměny dle své hudební vyzrálosti a cvičebnímu úsilí.
- Zahraje z paměti durové stupnice do 5# a 5b včetně tónických kvintakordů a mollové stupnice a jejich tónických kvintakordů do 2# a 2b dle svých individuálních schopností.
- Je schopen interpretovat a orientovat se v různých stylových obdobích adekvátně svému cvičebnímu úsilí a hudební vyzrálosti.
- Je schopen v kolektivní spolupráci se přizpůsobovat k ostatním nástrojům po stránce intonační, rytmické a výrazové.

7. ročník

Žák:

- Aplikuje získanou prstovou techniku, smysl pro rytmus a čistou intonaci dle svých individuálních schopností a cvičebnímu úsilí.
- Prohlubuje své schopnosti ve frázování (např. umístění nádechů), tempových proměnách, artikulaci a základní dynamice dle své hudební vyzrálosti.
- Disponuje rozsahem nástroje $c^1 - d^3$.
- Zahraje z paměti durové stupnice do 6# a 6b včetně tónických kvintakordů a mollové stupnice a jejich tónických kvintakordů do 3# a 3b dle svých individuálních schopností.
- Dobře se orientuje v ladění in F (altová flétna).
- Zahraje skladby různých stylů a žánrů, některé z nich samostatně nastuduje na úrovni své hudební vyzrálosti.
- Uplatňuje se v komorní či souborové hře.
- Svůj absolventský program prezentuje na veřejném koncertě nebo před komisí pedagogů.

II. STUPEŇ:

Přípravný ročník

Žák:

- Popíše správné držení nástroje, postoj u hry.
- Umí pečovat o nástroj.
- Seznamuje se se základní dechovou problematikou.
- Seznamuje se se základní artikulací (nasazení a ukončení tónu).
- Zvládá hru not celých, půlových, čtvrtových, osminových dle svých individuálních schopností.
- Využívá pomlky celé, půlové, čtvrtové a osminové dle svých individuálních schopností
- Hraje v rozsahu tónů od c^1 - d^2 dle svých individuálních schopností.

1. ročník

Žák:

- Uplatňuje všechny doposud získané znalosti hry na nástroj, které prohlubuje pomocí vhodných cvičení, etud a skladeb úměrných svému cvičebnímu úsilí a individuálním schopnostem.
- Ovládá čisté nasazení a ukončení tónu v celém rozsahu nástroje.
- Zahraje z paměti stupnice durové a jejich kvintakordy do 7# a 7b, mollové stupnice a jejich kvintakordy do 4# a 4b dle svých individuálních schopností.
- Je schopen hrát s doprovodem klavíru či jiného nástroje.
- Je aktivně začleněn do souborové či komorní hry.

2. ročník

Žák:

- Hraje technická cvičení, etudy a přednesové skladby s cílem zlepšení získaných schopností hry (artikulace, dechová a prstová technika, základní dynamika, tempové rozlišení, frázování) úměrné svému cvičebnímu úsilí a hudební vyzrálosti.
- Zahraje z paměti všechny durové stupnice včetně kvintakordů a mollové stupnice a jejich kvintakordy do 5# a 5b dle svých individuálních schopností.
- Zná hru základních melodických ozdob (trylek, nátryl, příraz) dle svých individuálních schopností.
- Prohlubuje základní orientaci v ladění in F (altová flétna) úměrně svému cvičebnímu úsilí.
- Formuluje své názory na hrané skladby, na slohová období a hudební žánry adekvátně své hudební vyzrálosti.
- Je aktivně začleněn do komorní, souborové či orchestrální hry.

3. ročník

Žák:

- Disponuje poměrně kvalitním tónem a čistou intonací (intenzita dechu).
- Pracuje s barvou tónu, výrazem, hudebním a rytmickým cítěním.
- Hraje z paměti všechny durové stupnice a jejich kvintakordy, mollové stupnice a jejich kvintakordy do 6# a 6b dle svých individuálních schopností.
- Zvládá interpretaci hudby různých slohových období dle své hudební vyzrálosti.
- Svých nástrojových dovedností využívá v komorní, souborové či orchestrální hře.

4. ročník

Žák:

- Ovládá nástroj v celém notovém rozsahu.
- Je schopen interpretovat skladbu dle získaných schopností z celého studia (frázování, artikulace, dynamika, tempové rozlišení) úměrně dle svých individuálních schopností a cvičebnímu úsilí po čas studia.
- Formuluje své názory na hrané skladby, na slohová období a hudební žánry úměrně své hudební vyzrálosti.
- Ovládá hru z paměti všech mollových a durových stupnic a tónických kvintakordů dle svých individuálních schopností.
- Během celého II. stupně si vybudoval vlastní, žánrově pestrý hudební repertoár.
- Svůj absolventský program prezentuje na veřejném koncertě nebo před komisí pedagogů.
- Je aktivně začleněn do komorní, souborové či orchestrální hry.

5.9 Studijní zaměření Hra na příčnou flétnu

Příčná flétna patří do skupiny dechových nástrojů. Její původ a existenci dokládají mnohé artefakty, které jsou dochované už z období antiky. Od té doby prošla četnými konstrukčními úpravami, z nichž je nejdůležitějším milníkem použití Böhmoveho systému, který vytvořil celkový vzhled a charakteristiku nynějších příčných fléten. Žáci se během výuky na ZUŠ seznámí se stručnou historií nástroje, jeho jednotlivými díly, způsobem tvoření kvalitního tónu, čtením notového materiálu, rozvíjením všeobecné muzikality a poté uplatněním všech nabytých znalostí v souborové hře. Také prohlubují znalosti v hudební nauce, mají možnost navštěvovat hodiny orchestru nebo sborového zpěvu. Předpokladem pro přijetí žáka ke studiu Hry na příčnou flétnu je dostatečný psychomotorický vývoj a přirozená muzikalita, která má perspektivu dalšího rozvoje. Žák se během studia seznámí a osvojí si základy hry na příčnou flétnu, které dále rozvíjí dle svých individuálních schopností. Během výuky se postupně seznámí s teoretickou i praktickou základnou hry na tento nástroj a rovněž se bude teoreticky i prakticky seznamovat s jednotlivými hudebními slohy a jejich repertoárem. Získané znalosti a dovednosti uplatňuje v dalších nabízených předmětech.

Do předmětu Hra na příčnou flétnu jsou přijímáni žáci od 7 let, a to v případě, že žák je vybaven potřebnými fyzickými předpoklady, příp. disponuje vhodnými technickými prostředky (např. flétna se zahnutou hlavicí).

Učební plán:

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Předměty povinné:											
Hra na příčnou flétnu	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Hudební nauka	1	1	1	1	1						
Předměty povinně volitelné:											
Souborová hra				1	1	1	1	1	1	1	1
Sborový zpěv				2	2	2-4	2-4	2-4	2-4	2-4	2-4

Poznámky k organizaci výuky:

Předmět Hra na příčnou flétnu se vyučuje individuálně.

Ročníkové výstupy a organizace výuky předmětu Hudební nauka jsou uvedeny v kapitole dle obsahu.

V předmětu Souborová hra je žák zapojen do jednoho nebo i více souborů ZUŠ.

Ročníkové výstupy a organizace výuky společného předmětu Sborový zpěv jsou uvedeny v kapitole dle obsahu.

Předmět Hra na příčnou flétnu lze v 1. a 2. ročníku realizovat i na jiný dechový přípravný nástroj: zobcovou flétnu, chalumeau apod.

Ročníkové výstupy předmětu: Hra na příčnou flétnu

I. STUPĚŇ:

1. ročník

Žák:

- Popíše příčnou flétnu, předvede její sestavení, provádí základní péči o nástroj.
- Předvede držení nástroje při správném postoji a držení těla.
- Ukáže techniku správného dýchání, nátiskovou techniku a ovládá princip správného tvoření tónu.
- Dechovou techniku a kapacitu rozšiřuje dechovými cvičeními.
- Tvoří dostatečně zvukově kvalitní tón přiměřeně svým schopnostem, ovládá hru tenuto v tónovém rozsahu $g^1 - c^2$ (cis²).
- Rozvíjí své dovednosti etudami a technickými cvičeními.
- Zahraje nejjednodušší lidové písně, příp. snadné skladby dle svých individuálních možností a schopností.

2. ročník

Žák:

- Je schopen uplatnit dosud nabyté znalosti a zkušenosti, které za podpory pedagoga systematicky rozvíjí.
- Prohlubuje dechovou techniku s patřičnou oporou bránice, dokáže zkoncentrovat svůj výdech a vytvořit rovný tón.
- Osvojil si správnou artikulaci a souhru techniky nasazování s prstovou technikou.
- Rozšiřuje svoji dechovou kapacitu a nadále se při tomto opírá o procvičování dechových cvičení.
- Předvede hru legato, tenuto, staccato.
- Hraje v tónovém rozsahu $c^1 - g^2$.
- Zahraje stupnice durové do 1# a 1b.
- Zahraje souvislejší pasáže v osminových hodnotách.
- Zahraje lidové písně a jednodušší skladby, vybrané zahraje z paměti.
- Osvojuje si základní schopnost souhry s dalším hudebním nástrojem.

3. ročník

Žák:

- Rozpozná zvukově kvalitní tón včetně jeho dynamických odstínů a rozsahů, podle svých individuálních možností je schopen ho interpretovat.
- Rozlišuje běžná tempová (rychle, pomalu) a dynamická označení (p, mf, f, ff).
- Seznámil se s hrou přefukovaných tónů a rozšířil schopnosti hry v tónovém rozsahu $c^1 - c^3$.
- Hraje stupnice durové do 2# a 2b, mollové do 1# a 1b včetně příslušných kvintakordů a jejich obrátů.

- Žák pracuje na rozvoji svých technických dovedností zvolenou podpůrnou literaturou - etudy a technická cvičení.
- Interpretuje snadné a drobnější skladby různých slohových období, dokáže zahrát melodii podle sluchu a lidové písně z paměti.
- Uplatňuje se v souhře s dalšími hudebními nástroji.

4. ročník

Žák:

- Prohlubuje techniku dýchání a techniku souhry prstů s jazykem.
- Rozšiřuje hraný tónový rozsah nástroje ve spodní poloze do c^1 v horní poloze po g^3 .
- Rozezná běžná výrazová (cantabile, lacrimoso, maestoso, gaudioso) a agogická označení (crescendo, decrescendo, ritardando, acellerando).
- Artikuluje v různých rytmických obměnách a tempech, rozvíjí tuto techniku ve vybraných etudách a technických cvičeních.
- Hraje stupnice durové do 3# a 3b, mollové do 3# a 3b včetně příslušných kvintakordů a jejich obrátů.
- Interpretuje vybrané přednesové skladby různých žánrů přiměřené obtížnosti.
- Je schopen souhry s jinými hudebními nástroji, účastní se komorní nebo souborové hry a hry v orchestru.

5. ročník

Žák:

- Rozšiřuje hraný tónový rozsah nástroje ve spodní poloze do c^1 v horní poloze po c^3 .
- Ovládá všechny dur a moll do 4# a 4b.
- Je schopen artikulovat v tempu danou stupnici.
- Hraje těžší technická cvičení.
- Zahraje těžší přednesovou skladbu z paměti.
- Pracuje samostatně se zadanými skladbami, zvládá jejich dynamiku a agogiku.

6. ročník

Žák:

- Hraje v celém tónovém rozsahu hudebního nástroje.
- Zvládá hru těžších technických cvičení.
- Hraje stupnice durové do 6# a 6b, mollové do 5# a 5b včetně příslušných kvintakordů a jejich obrátů.
- Je schopen hrát náročnější skladby z listu.
- Samostatně využívá dynamiku a tempová rozlišení.
- Dovede samostatně nastudovat těžší skladbu, poradí si s technickými obtížnostmi.
- Umí z části rozebrat svou skladbu formálně a dle toho pracovat s frázemi.

- Dokáže se orientovat v době vzniku skladby, zná skladatele i jeho dílo, využívá daná specifika hry pro zvolené období.

7. ročník

Žák:

- Tvoří a pracuje s kvalitním tónem v celém rozsahu nástroje ve všech standardních i inovativních herních technikách.
- Používá hru vibrato.
- Vnímá náladu skladby a interpretuje ji, pracuje s dynamikou a výrazem.
- Hraje všechny stupnice durové i mollové.
- Technická cvičení samostatně nacvičí, aplikuje různé techniky nácvičku.
- Hraje z listu i těžší skladby.
- Ukončí studium I. stupně kvalitně provedeným veřejným vystoupením.

II. STUPEŇ:

Přípravný ročník

Žák:

- Popíše příčnou flétnu, předvede její sestavení, provádí základní péči o nástroj.
- Předvede držení nástroje při správném postoji a držení těla.
- Ukáže techniku správného dýchání, nátiskovou techniku a ovládá princip správného tvoření tónu.
- Dechovou techniku a kapacitu rozšiřuje dechovými cvičeními.
- Tvoří dostatečně zvukově kvalitní tón přiměřeně svým schopnostem, ovládá hru tenuto v tónovém rozsahu $g^1 - c^2$ (cis²).
- Rozvíjí své dovednosti etudami a technickými cvičeními.
- Zahraje nejjednodušší lidové písně, příp. snadné skladby dle svých individuálních možností a schopností.

1. ročník

Žák:

- Věnuje odpovídající péči svému nástroji a zvládá samostatně řešit drobné technické problémy spojené s nástrojem.
- Individuálně uplatňuje všechny technické i výrazové prostředky při hře.
- Tvoří, rozlišuje a pracuje na různých zvukových barvách tónu a jeho kvalitě.
- Pracuje na správné intonaci při hře na nástroj v celém tónovém rozsahu užívaném.
- Zná cvičební techniky a aplikuje je.
- Nadále rozvíjí prstovou techniku a technické dovednosti.
- Bezproblémově se orientuje v notovém zápisu zadaných skladeb.
- Ve skladbě umí najít a využívat vhodná místa pro nádechy bez přerušování frází.
- Orientuje se v interpretaci běžných melodických ozdob (trylek, nátryl, obal).

- Dokáže si sám vyhledat přednesové skladby a samostatně je nastudovat.
- Pracuje na zdokonalování souhry s jinými hudebními nástroji, účastní se komorní, souborové hry, nebo hry v orchestru.

2. ročník

Žák:

- Hraje kvalitní tón za využití plné dechové opory v celém tónovém rozsahu nástroje.
- Rozvíjí a upevňuje hru v krajních polohách nástroje.
- Hraje stupnice durové i mollové včetně příslušných kvintakordů a jejich obrátů, seznamuje se s hrou septakordů a jejich obrátů.
- Řeší samostatně technické obtíže a pracuje a rozšiřuje své schopnosti v tomto ohledu.
- Je schopen samostatně pracovat na skladbě zadané učitelem, nebo na samostatně vybrané skladbě.
- Aktivně se podílí na školních vystoupeních a projektech a navštěvuje hudebně rozvíjející předměty a kulturní akce.

3. ročník

Žák:

- Orientuje se v prostředcích moderní techniky a dokáže je zapojit – např. frulato.
- Hraje vybrané etudy a přednesové skladby různých stupňů obtížnosti.
- Hluběji se seznamuje s různými slohovými obdobími, dokáže do nich skladby zařazovat.
- Je schopen samostatně studovat vybranou přednesovou skladbu a využít v ní výrazových i technických prostředků hry.
- Aktivně se účastní hry v komorních a souborových seskupeních, využívá při tom všechny své zkušenosti, znalosti i dovednosti.
- Podílí se na vytváření a obohacování výsledného společného zvuku i výrazu interpretovaných skladeb.

4. ročník

Žák:

- Bezproblémově ovládá a využívá celý tónový rozsah nástroje, uplatňuje všechny znalosti a dovednosti nabyté během svého studia.
- Procvičuje vybrané stupnice ze všech dur a moll včetně příslušných kvintakordů, septakordů a jejich obrátů, hraje i chromatickou stupnici.
- Je schopen interpretovat přednesové skladby nejrozličnějších období a žánrů.
- Dokáže plně využít své dovednosti hry na nástroj při společné souhře s jinými nástroji v hudebních uskupeních.
- Studium na ZUŠ ukončí veřejným vystoupením.

5.10 Studijní zaměření Hra na hoboj

Hoboj je dechový nástroj, jehož existence sahá více než 2500 let do hudební historie. Patří do skupiny dechových dvouplátkových nástrojů. Hoboj je jeden z nejnáročnějších nástrojů vůbec a výuka si vyžaduje velmi individuální přístup ke každému žákovi. Hoboj najde své uplatnění nejen v hudbě orchestrální, ale rovněž v hudbě komorní i lidové. Na naší hudební škole je hra na hoboj vyučována individuálně. Věk pro začínající žáky s hrou na hoboj koresponduje s individuálním fyzickým a mentálním vývojem a dalšími předpoklady žáka. Pedagog posuzuje, zda je v daném věku již vhodné začít s hrou na hoboj. Od čtvrtého ročníku žáci navíc navštěvují výuku souborové hry. V rámci studia žáci absolvují rovněž povinnou hudební nauku.

Učební plán:

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Předměty povinné:											
Hra na hoboj	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Hudební nauka	1	1	1	1	1						
Předměty povinně volitelné:											
Souborová hra				1	1	1	1	1	1	1	1
Sborový zpěv				2	2	2-4	2-4	2-4	2-4	2-4	2-4

Ročníkové výstupy předmětu: Hra na hoboj

I. STUPEŇ:

1. ročník

Žák:

- Je seznámen s hobojem a hoboiovým strojčkem – dokáže popsat části nástroje a správně ho složit.
- Zvládá držení nástroje a postoj u hry.
- Zvládá základní údržbu nástroje (čištění, manipulace se strojčkem).
- Překonává prvotní fyzické obtíže při hře na hoboj.
- Utvořil si první představu o zvuku hoboje.
- Dokáže nasadit tón jazykem, ale i pomocí dechu (rozezná rozdíl).
- Ovládá tónový rozsah g^1 - c^2 dle svých individuálních schopností.
- Hraje dlouhé tóny, snaží se o správnou dechovou techniku (výdech/nádech, dechové cvičení).
- Ovládá základní rytmické symboly (noty a pomlky čtvrt'ové, půlové a celé a jejich kombinace) dle svých individuálních schopností.

- Uvědomuje si důležitost domácí přípravy.

2. ročník

Žák:

- Dokáže nasadit a udržet rovný a pevný tón adekvátně svému cvičebnímu úsilí.
- Utváří si představu o zvuku hoboje.
- Pracuje na správném utváření nátisku, postoji u hry a držení nástroje.
- Ovládá hmaty tónového rozsahu $c^1 - d^2$ dle svých individuálních schopností.
- Pracuje na prstové a dechové technice (uvolněnost, půldírka, dechové cvičení).
- Orientuje se v hudebním zápisu i během hry na nástroj (tlak v hlavě již žák začíná zvládat).
- Rozvíjí rytmické cítění.
- Zahraje z paměti stupnici C dur s tónickým kvintakordem.
- Chápe důležitost dlouhých vydržovaných tónů a upevňování nátisku.
- Plně si uvědomuje důležitost domácí přípravy.

3. ročník

Žák:

- Upevňuje své nátiskové předpoklady pomocí vydržovaných tónů a domácí přípravy.
- Využívá základní návyky hry z předchozích ročníků (výdech-nádech, postoj u hry a držení nástroje, správné utváření nátisku, nasazení tónu, dechové cvičení).
- Pracuje na tónové představě a stabilnější intonaci dle svých individuálních schopností a cvičebními úsilí.
- Pracuje na melodickém a rytmickém cítění (frázování- umístění výdechů a nádechů, nálada skladby/cvičení, základní rytmické útvary).
- Zahraje durové stupnice včetně tónických kvintakordů do 1# a 1b.
- Ovládá tónový rozsah od $c^1 - g^2$ dle svých individuálních schopností.
- Technickou a nátiskovou zručnost zlepšuje vhodnými cvičeními (držení nástroje, uvolněnost prstů, půldírka).
- Zahraje krátkou melodii z paměti.

4. ročník

Žák:

- Pracuje na tónové představě adekvátně svému cvičebnímu úsilí a vztahu k nástroji.
- Upevňuje základní aspekty hry důležité pro správné ovládání nástroje pomocí vydržovaných tónů a domácí přípravě.
- Práce s dechem je vyrovnanější, intonace je stabilnější dle individuálních schopností a cvičebnímu úsilí.
- Soustavně pracuje na melodickém a rytmickém cítění (frázování - umístění výdechů a nádechů, nálada skladby/cvičení).
- Rozšiřuje svůj tónový rozsah od c^1 po c^3 dle svých individuálních schopností.

- Hraje stupnice včetně tónických kvintakordů dur do 2# a 2b.
- Zahraje jednoduchou skladbu/melodii různých žánrů a období a některou předvede z paměti dle svých individuálních schopností.
- Uplatňuje se v souhře s jinými nástroji v souborové či orchestrální hře.

5. ročník

Žák:

- Hraje stabilnějším tónem i ve vyšší oktávě v základním rozsahu svého nástroje (individuální podle typu hoboje) dle svých individuálních schopností a cvičebnímu úsilí.
- Uvědomuje si důležitost hry vydržovaných tónů, dechových cvičení a pravidelné domácí přípravy.
- Prohlubuje základní návyky hry na hoboj, rozvíjí rytmické a melodické cítění.
- Hraje stupnice včetně tónických kvintakordů dur do 3# a 3b a moll do 1# a 1b dle svých individuálních schopností.
- Projevuje své hráčské schopnosti v předmětech souborové nebo orchestrální hry.
- Seznamuje se s problematikou strojku (správný výběr pro své individuální potřeby).

6. ročník

Žák:

- Tónová i intonační kvalita se zlepšuje úměrně žákovu cvičebnímu úsilí, ovládání dechu a nátisku.
- Seznamuje se se základní dynamikou (p, mf, f) dle svých individuálních schopností (nátisková stabilita, dechová opora).
- Zvládá stupnice včetně tónických kvintakordů dur do 4# a 4b a moll do 2# a 2b dle svých individuálních schopností.
- Uplatňuje se v souborové či orchestrální hře.
- Interpretuje přiměřeně obtížné skladby různého slohového období a rozsahu adekvátně svému cvičebnímu úsilí.
- Nadále pracuje na zlepšení prohloubení melodického a rytmického cítění dle své hudební vyzrálosti.

7. ročník

Žák:

- Nasazení zvládá čisté a pevné v rozsahu svého nástroje (dokáže pracovat s nátiskem) úměrně svým individuálním schopnostem a cvičebnímu úsilí.
- Hraje plynule, využívá schopnosti ovládání nástroje z předchozích ročníků.
- Zvládá uplatňovat základní dynamiku při hře (dechová opora, práce s nátiskem), frázování, tempové rozlišení dle svých individuálních schopností.
- Hudební i rytmické cítění nadále prohlubuje adekvátně svým schopnostem a vyzrálostí.

- Technické dovednosti udržuje a rozvíjí stupnicemi dur do 5# a 5b v moll do 3# a 3b spolu s jejich a tónickými kvintakordy dle svých individuálních schopností.
- Seznamuje se se základními melodickými ozdobami (trylek, nátryl, příraz).
- Své schopnosti ovládání nástroje prezentuje na absolventském koncertě nebo před komisí.
- Dokáže samostatně nastudovat přiměřeně obtížnou skladbu dle své hudební a hráčské vyzrálosti.
- Je si vědom důležitosti domácí přípravy a hry vydržovaných tónů.
- Je seznámen s problematikou strojku (úprava, výroba, správný výběr pro své individuální potřeby).

II. STUPEŇ:

Přípravný ročník

Žák:

- Je seznámen s hobojem a hobojevým strojkem – dokáže popsat části nástroje a správně ho složit.
- Zvládá držení nástroje a postoj u hry.
- Zvládá základní údržbu nástroje (čištění, manipulace se strojkem).
- Hraje dlouhé tóny, snaží se o správnou dechovou techniku (výdech/nádech, dechové cvičení).
- Překonává prvotní fyzické obtíže při sžívání se s nástrojem.
- Utvořil si první představu o zvuku hoboje.
- Dokáže nasadit tón jazykem, ale i pomocí dechu (rozezná rozdíl).
- Ovládá tónový rozsah $g^1 - c^2$ dle svých individuálních schopností.
- Ovládá základní rytmické symboly (noty a pomlky čtvrt'ové, půlové a celé a jejich kombinace).
- Uvědomuje si důležitost domácí přípravy.
- Postupně pokračuje v rozvíjení hoboje hry podle plánu I. stupně.

1. ročník

Žák:

- Pěstuje ušlechtilý tón a čistotu ladění – úměrně svému cvičebním úsilí, dle velmi individuálních schopností se seznamuje s hrou vibrato (pouze u žáků vykazující nadprůměrné hráčské schopnosti).
- Je si vědom důležitosti domácí přípravy, hry vydržovaných tónů a dechových cvičení.
- Ovládá základní melodické ozdoby (nátryl, trylek, příraz) dle svých individuálních schopností.
- Nadále udržuje technické dovednosti hrou stupnic durových včetně tónických kvintakordů do 6# a 6b a moll do 4# a 4b v celém rozsahu.

- Věnuje se hře etud a dalších technických cvičení.
- Interpretuje přiměřeně obtížené skladby různého slohového období, rozsahu a svých schopností úměrných cvičebnímu úsilí.

2. ročník

Žák:

- Pracuje na čistotě ladění a kultivaci tónu v plném rozsahu svého nástroje (nátisk, dech) úměrně svému cvičebnímu úsilí.
- Je si vědom důležitosti domácí přípravy a hry udržovaných tónů.
- Pokud začne s hrou vibrato, pracuje na jeho ovládnutí.
- Bez větších obtíží, adekvátně svým schopnostem, využívá melodické ozdoby.
- Hraje stupnice včetně tónických kvintakordů dur do 7# a 7b a moll do 5# a 5b dle svých individuálních schopností.
- Věnuje se hře etud a dalších technických cvičení k prohloubení znalostí ovládnutí nástroje adekvátně svému cvičebnímu úsilí.
- Přednesové skladby, v adekvátní obtížnosti, studuje samostatně, pracuje s frázemi i dynamikou dle svých individuálních schopností a hudební vyzrálosti.

3. ročník

Žák:

- Kvalitu tónu dokáže ohodnotit a současně s ní pracovat dle svých individuálních schopností, kvality strojku a úměrnému cvičebnímu úsilí.
- Věnuje se rozvoji hry vibrato a obohacení tónu o tuto techniku (pouze u žáků s nadprůměrnými hráčskými schopnostmi).
- Hraje v základních dynamických odstínech (práce s dechem, strojkem – nátiskem) dle svých individuálních schopností a cvičebnímu úsilí.
- Je si vědom důležitosti domácí přípravy a hry udržovaných tónů.
- Spojuje bez větších problémů melodickou i rytmickou složku hudebního díla, adekvátně svým schopnostem.
- Hraje stupnice včetně tónických kvintakordů dur do 7# a 7b a moll do 6 # a 6b dle svých individuálních schopností.
- Své schopnosti i nadále rozvíjí v souborové nebo orchestrální hře.
- Je postupně podrobněji seznámen s problematikou strojku.

4. ročník

Žák:

- Pracuje s pedagogovými doporučeními a uplatňuje doposud získané znalosti, dle svých individuálních schopností a cvičebnímu úsilí během studia, jak při ovládnutí nástroje, tak výběru repertoáru a jeho interpretaci.
- Hraje stupnice včetně tónických kvintakordů dur do 7# a 7b a moll do 7 # a 7b dle svých individuálních schopností.
- I nadále chápe důležitost dechových cvičení a hry udržovaných tónů.

- Hráčské schopnosti prohlubuje pomocí vhodných etud a cvičení.
- O problematice hry i nástroje je schopen diskutovat a řešit obtíže adekvátně své hráčské vyzrálosti a schopnostem.
- Uplatňuje se v souborové či orchestrální hře.
- Prezentuje své studium na absolventském koncertě nebo před komisí.

5.11 Studijní zaměření Hra na klarinet

Klarinet je jednoplátkový dřevěný dechový nástroj. Název pochází z latinského slova *clarus* – světlý, neboť jeho zvuk má ve vyšších polohách jasnou, světlou barvu. Připomíná zvuk vysoké barokní trubky (*clariny*). Z klarinetu se vyvinuly další nástroje, například saxofon. Klarinet má široké využití v sólové i komorní hudbě, je standardní součástí komorních i symfonických orchestrů a hraje důležitou roli v mnoha hudebních žánrech: klasická hudba, jazz, dechovka, folklor a další.

Učební plán:

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Předměty povinné:											
Hra na klarinet	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Hudební nauka	1	1	1	1	1						
Předměty povinné volitelné:											
Soubořová hra				1	1	1-3	1-3	1-3	1-3	1-3	1-3
Sborový zpěv				2	2	2-4	2-4	2-4	2-4	2-4	2-4

Poznámky k organizaci výuky:

Předmět Hra na klarinet se vyučuje individuálně.

Ročníkové výstupy a organizace výuky předmětu Hudební nauka jsou uvedeny v kapitole dle obsahu.

V předmětu Soubořová hra je žák zapojen do jednoho nebo i více souborů ZUŠ.

Ročníkové výstupy a organizace výuky společného předmětu Sborový zpěv jsou uvedeny v kapitole dle obsahu.

Předmět Hra na klarinet lze v 1. a 2. ročníku realizovat i na jiný dechový přípravný nástroj: zobcovou flétnu, chalumeau apod.

Ročníkové výstupy předmětu: Hra na klarinet

I. STUPEŇ:

1. ročník

Žák:

- Při hře správně stojí a drží nástroj.
- Ovládá správný způsob dýchání se zapojením úst do nádechu.
- Správně zachází s nástrojem, popíše jeho části.
- Ovládá správné nasazení tónu a funkci jazyka při nasazení.
- Ovládá základní hmatovou orientaci na nástroji nejméně v rozsahu jedné oktávy.
- Hraje základní rytmické hodnoty (celá, půlová, čtvrt'ová nota).
- Zahraje krátký melodický motiv z paměti.
- Zahraje jednu durovou stupnici z paměti.

2. ročník

Žák:

- Zvládá čisté nasazení tónu s využitím jazyka.
- Ovládá základní hmatovou orientaci na nástroji nejméně v rozsahu dvou oktáv.
- Ovládá správný způsob dýchání při hře a nachází vhodná místa pro nádechy.
- Hraje základní rytmické hodnoty (celá, půlová, čtvrt'ová, osminová nota).
- Hraje jednoduché skladby s doprovodem klavíru či jiného nástroje.
- Zahraje z paměti nejméně tři durové stupnice včetně tónického kvintakordu.

3. ročník

Žák:

- Využívá nástroj nejméně v rozsahu dvou a půl oktávy.
- Čistě nasazuje v celém užívaném rozsahu nástroje.
- Využívá nátisk a snaží se o čisté ladění při hře.
- Při hře technických pasáží využívá oporu dechu o bránici.
- Při hře využívá základních dynamických odstínů, crescendo, decrescendo.
- Vnímá náladu skladby a interpretuje ji prostřednictvím základních výrazových prostředků (dynamika, agogika, tempo, frázování).
- Hraje technická cvičení, etudy a přednesové skladby.
- Zahraje z paměti durové stupnice včetně tónických kvintakordů do 2# a 2b.
- Orientuje se v notovém zápisu hraných skladeb.
- Hraje s doprovodem klavíru či jiného nástroje.
- Zahraje z paměti kratší skladbu či píseň, zopakuje jednoduchou melodii podle sluchu.

4. ročník

Žák:

- Ovládá hmatovou orientaci na nástroji nejméně v rozsahu dvou a půl oktávy.
- Čistě nasazuje v celém užívaném rozsahu nástroje, při hře využívá ušlechtilé tónové kultury.
- Při hře využívá výrazové prostředky (frázování, agogika, dynamika).
- Ovládá techniku dechu a pro nádechy využívá vhodných míst.
- Ovládá hru staccato i legato v tempu dle svých individuálních schopností.
- Ovládá z paměti hru durových stupnic a tónických kvintakordů do 4# a 4b.
- Hraje s doprovodem klavíru či jiného nástroje.
- Hraje technická cvičení, etudy a přednesové skladby.
- Je schopen zahrát z paměti kratší skladbu či píseň.
- Je začleněn do komorní, souborové či orchestrální hry, je schopen souhry s dalšími nástroji.

5. ročník

Žák:

- Hraje v rozsahu tří oktáv.
- Při hře využívá širších výrazových schopností (frázování, agogika, dynamika).
- Ovládá dechovou techniku, oporu dechu na bránici, plynulé crescendo a decrescendo, pro nádechy využívá vhodných míst.
- Ovládá hru staccato i legato v rychlém tempu.
- Ovládá z paměti hru durových stupnic a tónických kvintakordů do 5# a 5b.
- Hraje s doprovodem klavíru či jiného nástroje.
- Hraje technická cvičení, etudy a přednesové skladby.
- Je schopen zahrát z paměti kratší skladbu či píseň.
- Je úspěšně začleněn do komorní, souborové či orchestrální hry, je schopen souhry s dalšími nástroji, reaguje na gesta dirigenta.

6. ročník

Žák:

- Ovládá hmatovou orientaci na nástroji v celém běžně užívaném rozsahu.
- Při hře využívá širokých výrazových schopností (frázování, agogika, dynamika, tempové proměny).
- Ovládá z paměti hru durových stupnic a tónických kvintakordů do 6# a 6b.
- Hraje technická cvičení, etudy a přednesové skladby.
- Orientuje se v notovém zápise, samostatně řeší problematiku nástrojové techniky včetně péče o nástroj.
- Hraje z paměti.
- Je úspěšně začleněn do komorní, souborové či orchestrální hry, je schopen přizpůsobit provedení svého nástrojového partu celkovému vyznění provozované skladby (dynamika, agogika, frázování, tempo).

7. ročník

Žák:

- Ovládá čisté a bezpečné nasazení tónu v celém běžně užívaném rozsahu nástroje, při hře využívá ušlechtilé tónové kultury.
- Při hře využívá širokých výrazových schopností (frázování, agogika, dynamika, tempové proměny, tónová barevnost).
- Ovládá dechovou techniku, oporu dechu na bránici, plynulé crescendo a decrescendo, pro nádechy využívá vhodných míst.
- Ovládá z paměti hru všech durových stupnic a tónických kvintakordů.
- Hraje s doprovodem klavíru či jiného nástroje.
- Interpretuje skladby různých stylů a žánrů.
- Samostatně nastuduje přiměřeně obtížnou skladbu.
- Hraje technická cvičení, etudy a přednesové skladby.
- Hraje z paměti.
- Ovládá elementární transpozici.

- Je aktivně začleněn do komorní, souborové či orchestrální hry, je schopen přizpůsobit provedení svého nástrojového partu celkovému vyznění provozované skladby (dynamika, agogika, frázování, tempo), pohotově reaguje na gesta dirigenta.
- Je schopen interpretace svého absolventského programu na veřejném absolventském koncertě nebo před komisí pedagogů.

II. STUPEŇ:

Přípravný ročník

Žák:

- Při hře správně stojí a drží nástroj.
- Ovládá správný způsob dýchání.
- Správně zachází s nástrojem, popíše jeho části.
- Ovládá správné nasazení tónu a funkci jazyka při nasazení.
- Ovládá základní hmatovou orientaci na nástroji nejméně v rozsahu dvou oktáv.
- Hraje jednoduché skladby s doprovodem klavíru či jiného nástroje.
- Hraje základní rytmické hodnoty (celá, půlová, čtvrt'ová, osminová nota).
- Zahraje krátký melodický motiv z paměti.
- Zahraje z paměti nejméně tři durové stupnice včetně tónického kvintakordu.

1. ročník

Žák:

- Využívá jemné práce nátisku ke kvalitnímu ladění jak při sólovém hraní, tak při souhře s dalšími nástroji.
- Ovládá z paměti hru všech durových stupnic a tónických kvintakordů a nejméně tří stupnic mollových.
- Hraje technická cvičení, etudy a přednesové skladby.
- Hraje z paměti.
- Ovládá schopnost transpozice jednodušších skladeb, zejména transpozici in C.
- Je aktivně začleněn do komorní, souborové či orchestrální hry, je schopen přizpůsobit provedení svého nástrojového partu celkovému vyznění provozované skladby (dynamika, agogika, frázování, tempo), pohotově reaguje na gesta dirigenta.

2. ročník

Žák:

- Při hře využívá ušlechtilé tónové kultury.
- Ovládá čisté a bezpečné nasazení tónu v celém běžně užívaném rozsahu nástroje.
- Při hře využívá širokých výrazových schopností (frázování, agogika, dynamika, tempové proměny, tónová barevnost).
- Vnímá rozdíly v interpretaci hudby různých slohových období včetně soudobé hudby.
- Využívá jemné práce nátisku ke kvalitnímu ladění jak při sólovém hraní, tak při souhře s dalšími nástroji.
- Ovládá hru staccato i legato ve velmi rychlém tempu.
- Ovládá zpaměti hru všech durových stupnic a tónických kvintakordů a nejméně 4 stupnic mollových.
- Hraje s doprovodem klavíru či jiného nástroje.
- Hraje technická cvičení, etudy a přednesové skladby.
- Hraje zpaměti.
- Ovládá schopnost transpozice jednodušších skladeb, zejména transpozici in C.
- Je aktivně začleněn do komorní, souborové či orchestrální hry, je schopen úspěšně interpretovat i náročné nástrojové party.

3. ročník

Žák:

- Ovládá zpaměti hru všech durových i mollových stupnic a tónických kvintakordů.
- Hraje technická cvičení, etudy a přednesové skladby.
- Orientuje se v notovém zápise, samostatně řeší problematiku nástrojové techniky včetně péče o nástroj a základní úpravy plátků.
- Při hře využívá melodických ozdob.
- Je schopen osobitého pojetí při interpretaci skladby.
- Je aktivně začleněn do komorní, souborové či orchestrální hry, pomáhá a radí mladším spoluhráčům.

4. ročník

Žák:

- Vnímá rozdíly v interpretaci různých hudebních žánrů.
- Profiluje se podle svého zájmu a preferencí, využívá svých posluchačských a interpretačních zkušeností k samostatnému studiu.
- Využívá jemné práce nátisku ke kvalitnímu ladění jak při sólovém hraní, tak při souhře s dalšími nástroji.
- Hraje technická cvičení, etudy a přednesové skladby.
- Je schopen osobitého pojetí při interpretaci skladby.
- Je aktivně začleněn do komorní, souborové či orchestrální hry, dokáže úspěšně interpretovat vůdčí nástrojový part.

- Je schopen interpretace svého absolventského programu na veřejném absolventském koncertě nebo před komisí pedagogů.

5.12 Studijní zaměření Hra na saxofon

Saxofon je jednoplátkový dřevěný dechový nástroj vyráběný převážně z mosazného plechu (profesionální modely také ze stříbra). Používá se především v jazzu (jako sólový nástroj i jako součást jazzových komorních souborů či orchestrů) a v stále větší míře i v klasické hudbě. Původním záměrem však bylo vytvořit nástroj vhodný pro dechové a vojenské orchestry. Do rodiny dřevěných dechových nástrojů patří kvůli své stavbě a způsobu jakým se na něj hraje. Již od počátku byly saxofony konstruovány výhradně z kovu. Na naší ZUŠ nabízíme výuku hry na saxofon altový, sopránový a tenorový.

Učební plán:

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Předměty povinné:											
Hra na saxofon	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Hudební nauka	1	1	1	1	1						
Předměty povinné volitelné:											
Souborová hra				1	1	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2
Sborový zpěv				2	2	2-4	2-4	2-4	2-4	2-4	2-4

Poznámky k organizaci výuky:

Předmět Hra na saxofon se vyučuje individuálně.

Ročníkové výstupy a organizace výuky předmětu Hudební nauka jsou uvedeny v kapitole dle obsahu.

V předmětu Souborová hra je žák zapojen do jednoho nebo i více souborů ZUŠ.

Ročníkové výstupy a organizace výuky společného předmětu Sborový zpěv jsou uvedeny v kapitole dle obsahu.

Předmět Hra na saxofon lze v 1. a 2. ročníku realizovat i na jiný dechový přípravný nástroj: zobcovou flétnu, chalumeau apod.

Ročníkové výstupy předmětu: Hra na saxofon

I. STUPEŇ:

1. ročník

Žák:

- Při hře správně stojí a drží nástroj.
- Ovládá správný způsob dýchání se zapojením úst do nádechu.
- Správně zachází s nástrojem, popíše jeho části.
- Ovládá správné nasazení tónu a funkci jazyka při nasazení.
- Ovládá základní hmatovou orientaci na nástroji nejméně v rozsahu jedné oktávy.
- Hraje základní rytmické hodnoty (celá, půlová, čtvrtová nota).
- Zahraje krátký melodický motiv z paměti.
- Zahraje jednu durovou stupnici z paměti.

2. ročník

Žák:

- Zvládá čisté nasazení tónu s využitím jazyka.
- Ovládá základní hmatovou orientaci na nástroji nejméně v rozsahu oktávy a půl.
- Ovládá správný způsob dýchání při hře a nachází vhodná místa pro nádechy.
- Hraje základní rytmické hodnoty (celá, půlová, čtvrt'ová, osminová nota).
- Hraje jednoduché skladby s doprovodem klavíru či jiného nástroje.
- Zahraje z paměti nejméně tři durové stupnice včetně tónického kvintakordu.

3. ročník

Žák:

- Využívá nástroj nejméně v rozsahu dvou oktáv.
- Čistě nasazuje v celém užívaném rozsahu nástroje.
- Využívá nátisk a snaží se o čisté ladění při hře.
- Při hře technických pasáží využívá oporu dechu o bránici.
- Při hře využívá základních dynamických odstínů, crescendo, decrescendo.
- Vnímá náladu skladby a interpretuje ji prostřednictvím základních výrazových prostředků (dynamika, agogika, tempo, frázování).
- Hraje technická cvičení, etudy a přednesové skladby.
- Zahraje z paměti durové stupnice včetně tónických kvintakordů do 2# a 2b.
- Orientuje se v notovém zápisu hraných skladeb.
- Hraje s doprovodem klavíru či jiného nástroje.
- Zahraje z paměti kratší skladbu či píseň, zopakuje jednoduchou melodii podle sluchu.

4. ročník

Žák:

- Ovládá hmatovou orientaci na nástroji nejméně v rozsahu dvou oktáv.
- Čistě nasazuje v celém užívaném rozsahu nástroje, při hře využívá ušlechtilé tónové kultury.
- Při hře využívá výrazové prostředky (frázování, agogika, dynamika).
- Ovládá techniku dechu a pro nádechy využívá vhodných míst.
- Ovládá hru staccato i legato v tempu dle svých individuálních schopností.
- Ovládá z paměti hru durových stupnic a tónických kvintakordů do 4# a 4b.
- Hraje s doprovodem klavíru či jiného nástroje.
- Hraje technická cvičení, etudy a přednesové skladby.
- Je schopen zahrát z paměti kratší skladbu či píseň.
- Je začleněn do komorní, souborové či orchestrální hry, je schopen souhry s dalšími nástroji.

5. ročník

Žák:

- Hraje v rozsahu dvou a půl oktávy.
- Při hře využívá širších výrazových schopností (frázování, agogika, dynamika).
- Ovládá dechovou techniku, oporu dechu na bránici, plynulé crescendo a decrescendo, pro nádechy využívá vhodných míst.
- Ovládá hru staccato i legato v rychlém tempu.
- Ovládá z paměti hru durových stupnic a tónických kvintakordů do 5# a 5b.
- Hraje s doprovodem klavíru či jiného nástroje.
- Hraje technická cvičení, etudy a přednesové skladby.
- Je schopen zahrát z paměti kratší skladbu či píseň.
- Je úspěšně začleněn do komorní, souborové či orchestrální hry, je schopen souhry s dalšími nástroji, reaguje na gesta dirigenta.

6. ročník

Žák:

- Ovládá hmatovou orientaci na nástroji v celém běžně užívaném rozsahu.
- Při hře využívá širokých výrazových schopností (frázování, agogika, dynamika, tempové proměny).
- Ovládá z paměti hru durových stupnic a tónických kvintakordů do 6# a 6b.
- Hraje s doprovodem klavíru či jiného nástroje.
- Hraje technická cvičení, etudy a přednesové skladby.
- Orientuje se v notovém zápise, samostatně řeší problematiku nástrojové techniky včetně péče o nástroj.
- Je úspěšně začleněn do komorní, souborové či orchestrální hry, je schopen přizpůsobit provedení svého nástrojového partu celkovému vyznění provozované skladby (dynamika, agogika, frázování, tempo).

7. ročník

Žák:

- Ovládá čisté a bezpečné nasazení tónu v celém běžně užívaném rozsahu nástroje, při hře využívá ušlechtilé tónové kultury.
- Při hře využívá širokých výrazových schopností (frázování, agogika, dynamika, tempové proměny, tónová barevnost).
- Ovládá dechovou techniku, oporu dechu na bránici, plynulé crescendo a decrescendo, pro nádechy využívá vhodných míst.
- Ovládá z paměti hru všech durových stupnic a tónických kvintakordů.
- Hraje s doprovodem klavíru či jiného nástroje.
- Interpretuje skladby různých stylů a žánrů.
- Samostatně nastuduje přiměřeně obtížnou skladbu.
- Hraje technická cvičení, etudy a přednesové skladby.
- Hraje z paměti.

- Ovládá elementární transpozici.
- Je aktivně začleněn do komorní, souborové či orchestrální hry, je schopen přizpůsobit provedení svého nástrojového partu celkovému vyznění provozované skladby (dynamika, agogika, frázování, tempo), pohotově reaguje na gesta dirigenta.
- Je schopen interpretace svého absolventského programu na veřejném absolventském koncertě nebo před komisí pedagogů.

II. STUPĚŇ:

Přípravný ročník

Žák:

- Při hře správně stojí a drží nástroj.
- Ovládá správný způsob dýchání.
- Správně zachází s nástrojem, popíše jeho části.
- Ovládá správné nasazení tónu a funkci jazyka při nasazení.
- Ovládá základní hmatovou orientaci na nástroji nejméně v rozsahu dvou oktáv.
- Hraje jednoduché skladby s doprovodem klavíru či jiného nástroje.
- Hraje základní rytmické hodnoty (celá, půlová, čtvrt'ová, osminová nota).
- Zahraje krátký melodický motiv z paměti.
- Zahraje z paměti nejméně tři durové stupnice včetně tónického kvintakordu.

1. ročník

Žák:

- Využívá jemné práce nátisku ke kvalitnímu ladění jak při sólovém hraní, tak při souhře s dalšími nástroji.
- Ovládá z paměti hru všech durových stupnic a tónických kvintakordů a nejméně tří stupnic mollových.
- Hraje technická cvičení, etudy a přednesové skladby.
- Hraje z paměti.
- Ovládá schopnost transpozice jednodušších skladeb, zejména transpozici in C.
- Je aktivně začleněn do komorní, souborové či orchestrální hry, je schopen přizpůsobit provedení svého nástrojového partu celkovému vyznění provozované skladby (dynamika, agogika, frázování, tempo), pohotově reaguje na gesta dirigenta.

2. ročník

Žák:

- Při hře využívá ušlechtilé tónové kultury.
- Ovládá čisté a bezpečné nasazení tónu v celém běžně užívaném rozsahu nástroje.
- Při hře využívá širokých výrazových schopností (frázování, agogika, dynamika, tempové proměny, tónová barevnost).
- Vnímá rozdíly v interpretaci hudby různých slohových období včetně soudobé hudby.
- Využívá jemné práce nátisku ke kvalitnímu ladění jak při sólovém hraní, tak při souhře s dalšími nástroji.
- Ovládá hru staccato i legato ve velmi rychlém tempu.
- Ovládá z paměti hru všech durových stupnic a tónických kvintakordů a nejméně 4 stupnic mollových.
- Hraje s doprovodem klavíru či jiného nástroje.
- Hraje technická cvičení, etudy a přednesové skladby.
- Při hře využívá melodických ozdob.
- Hraje z paměti.
- Ovládá schopnost transpozice jednodušších skladeb, zejména transpozici in C.
- Je aktivně začleněn do komorní, souborové či orchestrální hry, je schopen úspěšně interpretovat i náročné nástrojové party.

3. ročník

Žák:

- Ovládá z paměti hru všech durových i mollových stupnic a tónických kvintakordů.
- Hraje technická cvičení, etudy a přednesové skladby.
- Orientuje se v notovém zápise, samostatně řeší problematiku nástrojové techniky včetně péče o nástroj a základní úpravy plátků.
- Při hře využívá melodických ozdob.
- Je schopen osobitého pojetí při interpretaci skladby.
- Je aktivně začleněn do komorní, souborové či orchestrální hry, pomáhá a radí mladším spoluhráčům.

4. ročník

Žák:

- Vnímá rozdíly v interpretaci různých hudebních žánrů.
- Profiluje se podle svého zájmu a preferencí, využívá svých posluchačských a interpretačních zkušeností k samostatnému studiu.
- Využívá jemné práce nátisku ke kvalitnímu ladění jak při sólovém hraní, tak při souhře s dalšími nástroji.
- Ovládá z paměti hru všech durových i mollových stupnic a tónických kvintakordů.
- Hraje technická cvičení, etudy a přednesové skladby.
- Je schopen osobitého pojetí při interpretaci skladby.

- Je aktivně začleněn do komorní, souborové či orchestrální hry, dokáže úspěšně interpretovat vůdčí nástrojový part.
- Je schopen interpretace svého absolventského programu na veřejném absolventském koncertě nebo před komisí pedagogů.

5.13 Studijní zaměření Hra na trubku

Trubka je žesťový dechový nástroj. V současnosti dosahuje nejvyšší tóny ve své nástrojové skupině. Má široké využití v mnoha hudebních žánrech – v klasické hudbě, jazzu, popu, latinskoamerické hudbě aj.

Učební plán:

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Předměty povinné:											
Hra na trubku	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Hudební nauka	1	1	1	1	1						
Předměty povinně volitelné:											
Souborová hra				1	1	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2
Sborový zpěv				2	2	2-4	2-4	2-4	2-4	2-4	2-4

Poznámky k organizaci výuky:

Předmět Hra na trubku se vyučuje individuálně.

Ročníkové výstupy a organizace výuky předmětů Hudební nauka a Sborový zpěv jsou uvedeny v kapitolách dle obsahu.

V předmětu Souborová hra je žák zapojen do jednoho nebo i více souborů ZUŠ.

Ročníkové výstupy předmětu: Hra na trubku

I. STUPEŇ:

1. ročník

Žák:

- Předvede správné držení nástroje a postoj (sezení) při hře.
- Správně nasazuje nátrubek na rty.
- Předvede základy bráničného-žebního dýchání.
- Prokáže základy správného tvoření tónu.
- Hraje v celých, půlových a čtvrtových hodnotách.

2. ročník

Žák:

- Nasazuje základní tóny a orientuje se v nich (c¹, g¹, c²).
- Má rozšířený rozsah (dle dispozic) až do h-c².
- Zvládá základy hry v legátu.
- Hraje v pomalém tempu retní vazby.
- Zná prstovou techniku v pomalém tempu.
- Vydržuje tóny s dynamickým odstíněním.

3. ročník

Žák:

- Nasazuje základní tóny a orientuje se v nich (c^1, g^1, c^2).
- Má rozšířený rozsah (dle dispozic) až do $a-d^2$.
- Má uvolněný a lehký tón (dbá na frázování).
- Předvede prstovou techniku ve středním tempu.
- Vyjadřuje nálady skladby.
- Orientuje se v hudebních útvarech (píseň, sonáta atd.).
- Hraje jednoduché skladby z paměti (dle dispozic podle sluchu).
- Zná základy komorní hry.

4. ročník

Žák:

- Zvládá stupnice do $3\#$ a $3b$ + T5.
- Má uvolněný a lehký tón (dbá na frázování).
- Rozumí základním rytmům - synkopy, akcenty.
- Převéde prstovou techniku ve středním tempu.
- Zahraje jednoduché skladby z paměti.
- Hraje v souboru nebo orchestru.

5. ročník

Žák:

- Zvládá stupnice do $4\#$ a $4b$ + T5.
- Používá vydržované tóny i s dynamickým odstíněním.
- Hraje retní vazby v rychlejším tempu.
- Dle schopností interpretuje skladby různých stylů a období.
- Hraje v souboru nebo orchestru.

6. ročník

Žák:

- Zvládá stupnice do $5\#$ a $5b$ + T5.
- Zvládá zahrát kombinace legato-staccato.
- Používá výrazové hudební prvky (akcent, pp, mf, f atd.).
- Umí rozlišit měkké a ostré nasazení tónu.
- Zná tempová rozlišení, frázování a agogiku v dosaženém rozsahu.
- Samostatně nastuduje přiměřené skladby.
- Hraje v souboru nebo orchestru.

7. ročník

Žák:

- Zvládá stupnice do 6# a 6b + T5.
- Umí vytvořit kvalitní tón.
- Používá retní vazby v rychlejším tempu.
- Zahraje tempová rozlišení, frázování v dosaženém rozsahu.
- Zahraje tóny s dynamickým odstíněním (cresc., decresc.).
- Dle schopností hraje skladby různých žánrů a stylů.
- Samostatně studuje přiměřeně obtížnou skladbu.
- Je informován o základech transpozic.
- Hraje v souboru nebo orchestru. "

II. STUPEŇ:

Přípravný ročník

Žák:

- Získá základní návyky a dovednosti – správné sezení, držení nástroje.
- Učí se základům správného dýchání a nasazení tónu.
- Orientuje se v jednoduchých hudebních útvarech a v notovém zápise.
- Uvědomuje si rytmické cítění.

1. ročník

Žák:

- Zvládá stupnice do 7# a 7b + T5 dur.
- Zvládá stupnice do 2# a 2b + T5 moll.
- Zvládá tóny s dynamickým odstíněním (cresc., decresc.).
- Umí hrát kombinace tenuto, legato, staccato.
- Navazuje na dosavadní studium.
- Samostatně pracuje s kvalitou tónu.
- Hraje v souboru nebo orchestru.

2. ročník

Žák:

- Zvládá stupnice do 7# a 7b + T5 dur.
- Zvládá stupnice do 3# a 3b + T5 moll.
- Zvládá tóny s dynamickým odstíněním (cresc., decresc.) v celém rozsahu nástroje dle individuálních schopností.
- Zlepšuje a upevňuje intonační jistotu (denní cvičení-leg., stacc.). Hraje v souboru nebo orchestru a spolupracuje na zvuku, výrazu.

3. ročník

Žák:

- Zvládá stupnice do 7# a 7b + T5 dur.
- Zvládá stupnice do 4# a 4b + T5 moll.
- Zvládá tóny s dynamickým odstíněním (cresc., decresc.).
- Využívá dynamické a výrazové prostředky (p, mf, f, cresc., decresc.).
- Hraje v souboru nebo orchestru.

4. ročník

Žák:

- Zvládá stupnice do 7# a 7b + T5 dur.
- Zvládá stupnice do 4# a 4b + T5 moll.
- Zvládá tóny s dynamickým odstíněním (cresc., decresc.).
- Navazuje na předchozí znalosti a prohlubuje je.
- Využívá svých zkušeností a dovedností k samostatnému studiu skladeb.
- Samostatně řeší problematiku nástrojové techniky včetně základní péče o nástroj.
- Hraje v souboru nebo orchestru a spoluvytváří zvuk, výraz a interpretaci.

5.14 Studijní zaměření Hra na lesní roh

Lesní roh je žest'ový dechový nástroj. Zvuková trubice má délku přes 4 metry, je zakončena širokým ozvučником a má charakteristický stočený tvar. Tónový rozsah se pohybuje podle zdatnosti hráče mezi 3 až 4 oktávami. Využití má jako sólový nástroj, v hudbě komorní nebo v symfonických a jiných orchestrech.

Učební plán:

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Předměty povinné:											
Hra na lesní roh	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Hudební nauka	1	1	1	1	1						
Předměty povinně volitelné:											
Soubořová hra				1	1	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2
Sborový zpěv				2	2	2-4	2-4	2-4	2-4	2-4	2-4

Poznámky k organizaci výuky:

Předmět Hra na lesní roh se vyučuje individuálně.

Ročníkové výstupy a organizace výuky předmětů Hudební nauka a Sborový zpěv jsou uvedeny v kapitolách dle obsahu.

V předmětu Soubořová hra je žák zapojen do jednoho nebo i více souborů ZUŠ.

Ročníkové výstupy předmětu: Hra na lesní roh

I. STUPEŇ:

1. ročník

Žák:

- Předvede správné držení nástroje a postoj (sezení) při hře.
- Správně nasazuje nátrubek na rty.
- Předvede základy bráničného-žebního dýchání.
- Prokáže základy správného tvoření tónu.
- Hraje v celých, půlových a čtvrtových hodnotách.

2. ročník

Žák:

- Nasazuje základní tóny a orientuje se v nich (c^1, g^1, c^2).
- Má rozšířený rozsah (dle dispozic) až do $h-c^2$.
- Zvládá základy hry v legátu.
- Hraje v pomalém tempu retní vazby.
- Zná prstovou techniku v pomalém tempu.

- Vydržuje tóny s dynamickým odstíněním.

3. ročník

Žák:

- Nasazuje základní tóny a orientuje se v nich (c^1, g^1, c^2).
- Má rozšířený rozsah (dle dispozic) až do $a-d^2$.
- Má uvolněný a lehký tón (dbá na frázování).
- Předvede prstovou techniku ve středním tempu.
- Vyjadřuje nálady skladby.
- Hraje jednoduché skladby z paměti (dle dispozic podle sluchu).
- Zná základy komorní hry.

4. ročník

Žák:

- Zvládá stupnice do $3\#$ a $3b$ + T5.
- Má uvolněný a lehký tón (dbá na frázování).
- Rozumí základním rytmům - synkopy, akcenty.
- Převéde prstovou techniku ve středním tempu.
- Zahraje jednoduché skladby z paměti.
- Hraje v souboru nebo orchestru.

5. ročník

Žák:

- Zvládá stupnice do $4\#$ a $4b$ + T5.
- Používá vydržované tóny i s dynamickým odstíněním.
- Hraje retní vazby v rychlejším tempu.
- Dle schopností interpretuje skladby různých stylů a období.
- Hraje v souboru nebo orchestru.

6. ročník

Žák:

- Zvládá stupnice do $5\#$ a $5b$ + T5.
- Zvládá zahrát kombinace legato-staccato.
- Používá výrazové hudební prvky (akcent, pp, mf, f).
- Umí rozlišit měkké a ostré nasazení tónu.
- Zná tempová rozlišení, frázování a agogiku v dosaženém rozsahu.
- Samostatně nastuduje přiměřené skladby.
- Hraje v souboru nebo orchestru.

7. ročník

Žák:

- Zvládá stupnice do 6# a 6b + T5.
- Umí vytvořit kvalitní tón.
- Používá retní vazby v rychlejším tempu.
- Zahraje tempová rozlišení, frázování v dosaženém rozsahu.
- Zahraje tóny s dynamickým odstíněním (cresc., decresc.).
- Dle schopností hraje skladby různých žánrů a stylů.
- Samostatně studuje přiměřeně obtížnou skladbu.
- Je informován o základech transpozic.
- Hraje v souboru nebo orchestru.

II. STUPEŇ:

Přípravný ročník

Žák:

- Získá základní návyky a dovednosti – správné sezení, držení nástroje.
- Učí se základy správného dýchání a nasazení tónu.
- Orientuje se v jednoduchých hudebních útvarech a v notovém zápise.
- Uvědomuje si rytmické cítění.

1. ročník

Žák:

- Zvládá stupnice do 7# a 7b + T5 dur.
- Zvládá stupnice do 2# a 2b + T5 moll.
- Zvládá tóny s dynamickým odstíněním (cresc., decresc.).
- Umí hrát kombinace tenuto, legato, staccato.
- Navazuje na dosavadní studium.
- Samostatně pracuje s kvalitou tónu.
- Hraje v souboru nebo orchestru.

2. ročník

Žák:

- Zvládá stupnice do 7# a 7b + T5 dur.
- Zvládá stupnice do 3# a 3b + T5 moll.
- Zvládá tóny s dynamickým odstíněním (cresc., decresc.).
- Zlepšuje a upevňuje intonační jistotu (denní cvičení-leg., stacc.). Hraje v souboru nebo orchestru a spolupracuje na zvuku, výrazu.

3. ročník

Žák:

- Zvládá stupnice do 7# a 7b + T5 dur.
- Zvládá stupnice do 4# a 4b + T5 moll.
- Zvládá tóny s dynamickým odstíněním (cresc., decresc.) v celém rozsahu nástroje dle individuálních schopností.
- Využívá dynamické a výrazové prostředky (p, mf, f, cresc., decresc.).
- Hraje v souboru nebo orchestru.

4. ročník

Žák:

- Zvládá stupnice do 7# a 7b + T5 dur.
- Zvládá stupnice do 4# a 4b + T5 moll.
- Zvládá tóny s dynamickým odstíněním (cresc., decresc.).
- Navazuje na předchozí znalosti a prohlubuje je.
- Využívá svých zkušeností a dovedností k samostatnému studiu skladeb.
- Samostatně řeší problematiku nástrojové techniky včetně základní péče o nástroj.
- Hraje v souboru nebo orchestru a spoluvytváří zvuk, výraz a interpretaci.

5.15 Studijní zaměření Hra na pozoun

Pozoun nebo též trombon – hudební nástroj dechový žesťový. Jeho historie se píše zhruba od 15. století. V období baroka pozoun využíván jako sólový a komorní nástroj (z důvodu nálevkovitého nátrubku a většího korpusu byl jeho zvuk jemnější a dobře se zvukově vázal s tehdejšími violami a zobcovými flétnami). Později v klasicismu jeho využití pokleslo z důvodu menšího obsazení symfonického orchestru. Návrat pozounu nastal v období romantismu, ve kterém skladatelé začali znovu preferovat velký symfonický orchestr.

Pozounu se používá nejen v orchestrech, ale i v kvartetech, kvintetech, v jazzu, dechovce a samozřejmě se uplatňuje i jako sólový nástroj, nejčastěji s doprovodem klavíru. Dnes se používají především pozouny tenorové, setkat se můžeme i s altovými a basovými.

Učební plán:

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Předměty povinné:											
Hra na pozoun	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Hudební nauka	1	1	1	1	1						
Předměty povinně volitelné:											
Souborová hra				1	1	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2
Sborový zpěv				2	2	2-4	2-4	2-4	2-4	2-4	2-4

Poznámky k organizaci výuky:

Předmět Hra na pozoun se vyučuje individuálně.

Ročníkové výstupy a organizace výuky předmětů Hudební nauka a Sborový zpěv jsou uvedeny v kapitolách dle obsahu.

V předmětu Souborová hra je žák zapojen do jednoho nebo i více souborů ZUŠ.

Ročníkové výstupy předmětu: Hra na pozoun

I. STUPEŇ:

1. ročník

Žák:

- Rozvíjí základní návyky získané v přípravném studiu, pokud ho absolvoval.
- Učí se správné dýchání bráničně - žeberní.
- Osvojuje si základy správného tvoření tónu ve rtech - tzv. bzučení.
- Přirozeně nasazuje tóny - poloha jazyka, vyslovování slabik „tá“, „tů“, „tý“, „tí“.
- Osvojuje si správné nasazování nátrubku na rty.
- Učí se držení nástroje a postoj při hře.
- Je schopen hry v celých, půlových a čtvrtových hodnotách.
- Provádí dechová cvičení.

2. ročník

Žák:

- Rozvíjí nátiskové a dechové schopnosti.
- Rozšiřuje tónový rozsah.
- Nenásilným způsobem a vhodným výběrem cvičení a skladeb rozvíjí jazykovou techniku a nátiskovou pohyblivost.
- Učí se hru portamento a legato a kombinace.
- Provádí dechová cvičení.
- Cvičí retní vazby - nátisková cvičení (legato i portamento).
- Je schopen hry v celých, půlových, čtvrtových a osminových hodnotách.
- Vydržuje tóny i s dynamickým odstíněním.

3. ročník

Žák:

- Rozvíjí a prohlubuje prvky hudebnosti, technickou a výrazovou dovednost.
- Rozšiřuje tónový rozsah dle jeho možností.
- Dbá na lehkost a uvolněnost od nádechu až po dokončení fráze.
- Posiluje obličejové svaly - nátisková cvičení.
- Vydržuje tóny i s dynamickým odstíněním (crescendo - decrescendo).
- Hraje jednoduché melodie podle sluchu.

4. ročník

Žák:

- Snaží se o kvalitu tónu.
- Provádí nátisková cvičení.
- Hraje retní vazby v půlových, čtvrtových a osminových hodnotách.
- Je schopen hry v rychlejším tempu.
- Kombinuje legato a staccato.
- Vydržuje tóny i s dynamickým odstíněním (crescendo - decrescendo).
- Učí se synkopy a akcenty.
- Seznamuje se s rozdíly notace v basovém a houslovém klíči (transpozice).
- Rozšiřuje nátiskové schopnosti dle jeho možností.
- Zvládne stupnice dur i moll do 2# a 2b a jejich akordy.
- Hraje v souboru nebo orchestru.

5. ročník

Žák:

- Seznamuje se s držením trombonu a postojem při hře.
- Dbá na kvalitu tónu.
- Provádí nátisková cvičení.
- Nacvičuje stupnice dle dosaženého rozsahu (do 3#, 3b) v půlových notách.
- Nacvičuje akordy dle dosaženého rozsahu (do 3#, 3b) v půlových notách.
- Procvičuje retní vazby v půlových, čtvrt'ových a osminových hodnotách na již zvládnutých polohách (1-4).
- Vydržuje tóny i s dynamickým odstíněním (crescendo - decrescendo).
- Rozšiřuje nátiskové schopnosti.

6. ročník

Žák:

- Pěstuje si a rozvíjí vědomosti o hudbě a jeho nástroji.
- Rozšiřuje rozsah na všech 7 poloh trombonu.
- Pracuje na tvorbě snižcového legáta (retní už umí).
- Neustále pracuje na kvalitě tónu.
- Provádí nátisková cvičení - alikvotní tóny.
- Procvičuje retní vazby v půlových a čtvrt'ových.
- Nacvičuje stupnice dle dosaženého rozsahu (do 4#, 4b) – rychlejší tempo.
- Nacvičuje akordy dle dosaženého rozsahu, čtyř zvuk (do 4#, 4b) – tenuto, legato.
- Nacvičuje dominantní septakordy (v Dur tóninách), zmenšené septakordy (v moll tóninách).
- Vydržuje tóny i s dynamickým odstíněním (crescendo - decrescendo).
- Umí využívat výrazově hudební prvky.
- Rozlišuje měkké a ostré nasazení tónu.
- Rozšiřuje nátiskové schopnosti.
- Hraje v souboru nebo orchestru.

7. ročník

Žák:

- Pracuje na kvalitě tónu.
- Provádí nátisková cvičení - alikvotní tóny.
- Hraje etudy v rychlejším tempu.
- Nacvičuje stupnice dle dosaženého rozsahu (do 4#, 4b) – rychlejší tempo.
- Nacvičuje akordy dle dosaženého rozsahu, čtyřzvuk (do 4#, 4b) – tenuto, legato.
- Nacvičuje dominantní septakordy (v Dur tóninách), zmenšené septakordy (v moll tóninách).
- Hraje z listu i z paměti.
- Vydržuje tóny i s dynamickým odstíněním (crescendo - decrescendo).
- Hraje v souboru nebo orchestru.

II. STUPEŇ:

Přípravný ročník

Žák:

- Učí se správné dýchání bráničně - žeberní.
- Osvojuje si základy správného tvoření tónu ve rtech - tzv. bzučení.
- Osvojuje si správné nasazování nátrubku na rty.
- Učí se držení nástroje a postoj při hře.
- Je schopen hry v celých, půlových a čtvrt'ových hodnotách.
- Cvičí retní vazby - nátisková cvičení (legato i portamento).

1. ročník

Žák:

- Rozeznává základní stylové skladební žánry: baroko, klasicismus, romantismus ve skladbách pro svůj nástroj.
- Navazuje na předchozí studium prvního stupně, pokud ho absolvoval.
- Provádí nátisková cvičení.
- Hraje stupnice do 5# a 5b (v případě absolvovaného prvního stupně studia) dle dosaženého rozsahu v rychlejším tempu.
- Hraje tónický kvintakord ve čtyřzvuku – tenuto, legato u všech stupnic do 5# a 5b.
- Hraje dominantní septakordy u stupnic do 5# a 5b.

2. ročník

Žák:

- Pracuje na správné tvorbě legáta (retní, snižcové, kombinované).
- Pěstuje a rozvíjí vědomosti o hudbě a historii nástroje.
- Hraje zmenšené septakordy.
- Vydržuje tóny i s dynamickým odstíněním (crescendo - decrescendo).
- Zahraje staccato i legato.
- Procvičuje retní vazby v půlových, čtvrt'ových a osminových hodnotách.
- Hraje stupnice a tónické kvintakordy do 6# a 6b.
- Hraje dominantní a zmenšené septakordy do 6# a 6b.

3. ročník

Žák:

- Učí se hru násobného staccata - dvojité a trojitý jazyk.
- Hraje z listu i z paměti.
- Hraje v komorním souboru nebo orchestru.
- Objektivně zhodnotí svůj výkon v sólové, komorní i orchestrální hře.
- Umí využívat výrazové hudební prvky (akcent, dynamika p až ff).
- Rozlišuje měkké a ostré nasazení tónu.
- Hraje stupnice do 7# a 7b včetně tónického kvintakordu.

- Hraje dominantní septakordy do 7# a 7b.

4. ročník

Žák:

- Hraje plynule a bez chyb stupnice do 7# a 7b včetně tónického kvintakordu.
- Hraje bez obtíží sólové kusy i skladby většího obsazení (např. dechový orchestr).
- Bez problémů hraje melodické skladby i doprovodné hlasy ve skladbách s větším obsazením.
- Pěstuje a rozvíjí vědomosti o hudbě a historii nástroje.

5.16 Studijní zaměření Hra na tenor

Tenor je žesťový dechový nástroj znějící o oktávu níž než trubka. Píše se v houslovém klíči a rozsah má od fis – c3. Má jemný a líbivý zvuk a uplatnění nachází hlavně v dechových orchestrech nebo kapelách.

Učební plán:

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Předměty povinné:											
Hra na tenor	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Hudební nauka	1	1	1	1	1						
Předměty povinně volitelné:											
Souborová hra				1	1	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2
Sborový zpěv				2	2	2-4	2-4	2-4	2-4	2-4	2-4

Poznámky k organizaci výuky:

Předmět Hra na tenor se vyučuje individuálně.

Ročníkové výstupy a organizace výuky předmětů Hudební nauka a Sborový zpěv jsou uvedeny v kapitolách dle obsahu.

V předmětu Souborová hra je žák zapojen do jednoho nebo i více souborů ZUŠ.

Ročníkové výstupy předmětu: Hra na tenor

I. STUPEŇ:

1. ročník

Žák:

- Hraje noty v houslovém klíči.
- Předvede správné držení nástroje a postoj (sezení) při hře.
- Správně nasazuje nátrubek na rty.
- Předvede základy bráničně-žebního dýchání.
- Prokáže základy správného tvoření tónu.
- Hraje v celých, půlových a čtvrtových hodnotách.

2. ročník

Žák:

- Nasazuje základní tóny a orientuje se v nich (c¹, g¹, c²).
- Má rozšířený rozsah (dle dispozic) až do h-c².
- Zvládá základy hry v legátu.
- Hraje v pomalém tempu retní vazby.
- Zná prstovou techniku v pomalém tempu.

- Vydržuje tóny s dynamickým odstíněním.

3. ročník

Žák:

- Nasazuje základní tóny a orientuje se v nich (c^1 , g^1 , c^2).
- Má rozšířený rozsah (dle dispozic) až do $a-d^2$.
- Má uvolněný a lehký tón (dbá na frázování).
- Předvede prstovou techniku ve středním tempu.
- Vyjadřuje nálady skladby.
- Orientuje se v hudebních útvarech (píseň, sonáta atd.).
- Hraje jednoduché skladby z paměti (dle dispozic podle sluchu).
- Zná základy komorní hry.

4. ročník

Žák:

- Zvládá stupnice do $3\#$ a $3b$ + T5.
- Má uvolněný a lehký tón (dbá na frázování).
- Rozumí základním rytmům - synkopy, akcenty.
- Převéde prstovou techniku ve středním tempu.
- Zahraje jednoduché skladby z paměti.
- Hraje v souboru nebo orchestru.

5. ročník

Žák:

- Zvládá stupnice do $4\#$ a $4b$ + T5.
- Používá vydržované tóny i s dynamickým odstíněním.
- Hraje retní vazby v rychlejším tempu.
- Dle schopností interpretuje skladby různých stylů a období.
- Hraje v souboru nebo orchestru.

6. ročník

Žák:

- Zvládá stupnice do $5\#$ a $5b$ + T5.
- Zvládá zahrát kombinace legato-staccato.
- Používá výrazové hudební prvky (akcent, pp, mf, f atd.).
- Umí rozlišit měkké a ostré nasazení tónu.
- Zná tempová rozlišení, frázování a agogiku v dosaženém rozsahu.
- Samostatně nastuduje přiměřené skladby.
- Hraje v souboru nebo orchestru.

7. ročník

Žák:

- Zvládá stupnice do 6# a 6b + T5.
- Umí vytvořit kvalitní tón.
- Používá retní vazby v rychlejším tempu.
- Zahraje tempová rozlišení, frázování v dosaženém rozsahu.
- Zahraje tóny s dynamickým odstíněním (cresc., decresc.).
- Dle schopností hraje skladby různých žánrů a stylů.
- Samostatně studuje přiměřeně obtížnou skladbu.
- Je informován o základech transpozic.
- Hraje v souboru nebo orchestru.

II. STUPEŇ:

Přípravný ročník

Žák:

- Získá základní návyky a dovednosti – správné sezení, držení nástroje.
- Učí se základům správného dýchání a nasazení tónu.
- Orientuje se v jednoduchých hudebních útvarech a v notovém zápise.
- Uvědomuje si rytmické cítění.

1. ročník

Žák:

- Zvládá stupnice do 7# a 7b + T5 dur.
- Zvládá stupnice do 2# a 2b + T5 moll.
- Zvládá tóny s dynamickým odstíněním (cresc., decresc.).
- Umí hrát kombinace tenuto, legato, staccato.
- Navazuje na dosavadní studium.
- Samostatně pracuje s kvalitou tónu.
- Hraje v souboru nebo orchestru.

2. ročník

Žák:

- Zvládá stupnice do 7# a 7b + T5 dur.
- Zvládá stupnice do 3# a 3b + T5 moll.
- Zvládá tóny s dynamickým odstíněním (cresc., decresc.).
- Zlepšuje a upevňuje intonační jistotu (denní cvičení-leg.,stacc.). Hraje v souboru nebo orchestru a spolupracuje na zvuku, výrazu.

3. ročník

Žák:

- Zvládá stupnice do 7# a 7b + T5 dur.
- Zvládá stupnice do 4# a 4b + T5 moll.
- Zvládá tóny s dynamickým odstíněním (cresc., decresc.) v celém rozsahu nástroje dle individuálních schopností.
- Využívá dynamické a výrazové prostředky (p, mf, f, cresc., decresc.).
- Vyjádří názor na interpretaci skladeb různých stylů a období.
- Hraje v souboru nebo orchestru.

4. ročník

Žák:

- Zvládá stupnice do 7# a 7b + T5 dur.
- Zvládá stupnice do 4# a 4b + T5 moll.
- Zvládá tóny s dynamickým odstíněním (cresc., decresc.).
- Navazuje na předchozí znalosti a prohlubuje je.
- Využívá svých zkušeností a dovedností k samostatnému studiu skladeb.
- Samostatně řeší problematiku nástrojové techniky včetně základní péče o nástroj.
- Hraje v souboru nebo orchestru a spoluvytváří zvuk, výraz a interpretaci.

5.17 Studijní zaměření Hra na baryton

Baryton je žesťový dechový nástroj znějící o oktávu níž než trubka. Píše se v basovém klíči a rozsah je od e – b2. Má jemný a líbivý zvuk a uplatnění nachází hlavně v dechových orchestrech nebo kapelách.

Učební plán:

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Předměty povinné:											
Hra na baryton	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Hudební nauka	1	1	1	1	1						
Předměty povinně volitelné:											
Souborová hra				1	1	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2
Sborový zpěv				2	2	2-4	2-4	2-4	2-4	2-4	2-4

Poznámky k organizaci výuky:

Předmět Hra na baryton se vyučuje individuálně.

Ročníkové výstupy a organizace výuky předmětů Hudební nauka a Sborový zpěv jsou uvedeny v kapitolách dle obsahu.

V předmětu Souborová hra je žák zapojen do jednoho nebo i více souborů ZUŠ.

Ročníkové výstupy předmětu: Hra na baryton

I. STUPEŇ:

1. ročník

Žák:

- Hraje noty v basovém klíči.
- Předvede správné držení nástroje a postoj (sezení) při hře.
- Správně nasazuje nátrubek na rty.
- Předvede základy bráničného-žebního dýchání.
- Prokáže základy správného tvoření tónu.
- Hraje v celých, půlových a čtvrtových hodnotách.

2. ročník

Žák:

- Nasazuje základní tóny a orientuje se v nich (b, f¹, b¹).
- Má rozšířený rozsah (dle dispozic) až do a-b¹.
- Zvládá základy hry v legátu.
- Hraje v pomalém tempu retní vazby.
- Zná prstovou techniku v pomalém tempu.

- Vydržuje tóny s dynamickým odstíněním.

3. ročník

Žák:

- Nasazuje základní tóny a orientuje se v nich (b, f¹, b¹).
- Má rozšířený rozsah (dle dispozic) až do g-c².
- Má uvolněný a lehký tón (dbá na frázování).
- Předvede prstovou techniku ve středním tempu.
- Vyjadřuje nálady skladby.
- Orientuje se v hudebních útvarech (píseň, sonáta atd.).
- Hraje jednoduché skladby z paměti (dle dispozic podle sluchu).
- Zná základy komorní hry.

4. ročník

Žák:

- Zvládá stupnice do 3# a 3b + T5.
- Má uvolněný a lehký tón (dbá na frázování).
- Rozumí základním rytmům - synkopy, akcenty.
- Převéde prstovou techniku ve středním tempu.
- Zahraje jednoduché skladby z paměti.
- Hraje v souboru nebo orchestru.

5. ročník

Žák:

- Zvládá stupnice do 4# a 4b + T5.
- Používá vydržované tóny i s dynamickým odstíněním.
- Hraje retní vazby v rychlejším tempu.
- Dle schopností interpretuje skladby různých stylů a období.
- Hraje v souboru nebo orchestru.

6. ročník

Žák:

- Zvládá stupnice do 5# a 5b + T5.
- Zvládá zahrát kombinace legato-staccato.
- Používá výrazové hudební prvky (akcent, pp, mf, f atd.).
- Umí rozlišit měkké a ostré nasazení tónu.
- Zná tempová rozlišení, frázování a agogiku v dosaženém rozsahu.
- Samostatně nastuduje přiměřené skladby.
- Má vědomosti o hudbě a svém nástroji.
- Hraje v souboru nebo orchestru.

7. ročník

Žák:

- Zvládá stupnice do 6# a 6b + T5.
- Umí vytvořit kvalitní tón.
- Používá retní vazby v rychlejším tempu.
- Zahraje tempová rozlišení, frázování v dosaženém rozsahu.
- Zahraje tóny s dynamickým odstíněním (cresc., decresc.).
- Dle schopností hraje skladby různých žánrů a stylů.
- Samostatně studuje přiměřeně obtížnou skladbu.
- Je informován o základech transpozic.
- Hraje v souboru nebo orchestru.

II. STUPEŇ:

Přípravný ročník

Žák:

- Získá základní návyky a dovednosti – správné sezení, držení nástroje.
- Učí se základům správného dýchání a nasazení tónu.
- Orientuje se v jednoduchých hudebních útvarech a v notovém zápise.
- Uvědomuje si rytmické cítění.

1. ročník

Žák:

- Zvládá stupnice do 7# a 7b + T5 dur.
- Zvládá stupnice do 2# a 2b + T5 moll.
- Zvládá tóny s dynamickým odstíněním (cresc., decresc.).
- Umí hrát kombinace tenuto, legato, staccato.
- Navazuje na dosavadní studium.
- Samostatně pracuje s kvalitou tónu.
- Hraje v souboru nebo orchestru.

2. ročník

Žák:

- Zvládá stupnice do 7# a 7b + T5 dur.
- Zvládá stupnice do 3# a 3b + T5 moll.
- Zvládá tóny s dynamickým odstíněním (cresc., decresc.) v celém rozsahu nástroje dle individuálních schopností.
- Zlepšuje a upevňuje intonační jistotu (denní cvičení-leg.,stacc.). Hraje v souboru nebo orchestru a spolupracuje na zvuku, výrazu.

3. ročník

Žák:

- Zvládá stupnice do 7# a 7b + T5 dur.
- Zvládá stupnice do 4# a 4b + T5 moll.
- Zvládá tóny s dynamickým odstíněním (cresc., decresc.).
- Využívá dynamické a výrazové prostředky (p, mf, f, cresc., decresc.).
- Hraje v souboru nebo orchestru.

4. ročník

Žák:

- Zvládá stupnice do 7# a 7b + T5 dur.
- Zvládá stupnice do 4# a 4b + T5 moll.
- Zvládá tóny s dynamickým odstíněním (cresc., decresc.).
- Navazuje na předchozí znalosti a prohlubuje je.
- Využívá svých zkušeností a dovedností k samostatnému studiu skladeb.
- Samostatně řeší problematiku nástrojové techniky včetně základní péče o nástroj.
- Hraje v souboru nebo orchestru a spoluvytváří zvuk, výraz a interpretaci.

5.18 Studijní zaměření Hra na tubu

Tuba je basový žesťový nástroj. Jde o jeden z nejhrouběji znějící nástroj vůbec. V dnešní době se používá jako sólový nástroj, uplatnění má i v symfonickém orchestru a v dechové hudbě.

Učební plán:

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Předměty povinné:											
Hra na tubu	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Hudební nauka	1	1	1	1	1						
Předměty povinné volitelné:											
Soubořová hra				1	1	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2
Sborový zpěv				2	2	2-4	2-4	2-4	2-4	2-4	2-4

Poznámky k organizaci výuky:

Předmět Hra na tubu se vyučuje individuálně.

Ročníkové výstupy a organizace výuky předmětů Hudební nauka a Sborový zpěv jsou uvedeny v kapitolách dle obsahu.

V předmětu Soubořová hra je žák zapojen do jednoho nebo i více souborů ZUŠ.

Ročníkové výstupy předmětu: Hra na tubu

I. STUPEŇ:

1. ročník

Žák:

- Předvede správné držení nástroje a postoj (sezení) při hře.
- Správně nasazuje nátrubek na rty.
- Předvede základy bráničného-žebního dýchání.
- Prokáže základy správného tvoření tónu.
- Hraje v celých, půlových a čtvrtových hodnotách.

2. ročník

Žák:

- Nasazuje základní tóny a orientuje se v nich (B,f,b).
- Má rozšířený rozsah (dle dispozic) až do A-b.
- Zvládá základy hry v legátu.
- Hraje v pomalém tempu retní vazby.
- Zná prstovou techniku v pomalém tempu.

- Vydržuje tóny s dynamickým odstíněním.

3. ročník

Žák:

- Nasazuje základní tóny a orientuje se v nich (B,f,b).
- Má rozšířený rozsah (dle dispozic) až do A-c¹.
- Má uvolněný a lehký tón (dbá na frázování).
- Předvede prstovou techniku ve středním tempu.
- Vyjadřuje nálady skladby.
- Orientuje se v hudebních útvarech (píseň, sonáta atd.).
- Hraje jednoduché skladby z paměti (dle dispozic podle sluchu).
- Zná základy komorní hry.

4. ročník

Žák:

- Zvládá stupnice do 3# a 3b + T5.
- Má uvolněný a lehký tón (dbá na frázování).
- Rozumí základním rytmům - synkopy, akcenty.
- Převéde prstovou techniku ve středním tempu.
- Zahraje jednoduché skladby z paměti.
- Hraje v souboru nebo orchestru.

5. ročník

Žák:

- Zvládá stupnice do 4# a 4b + T5.
- Používá vydržované tóny i s dynamickým odstíněním.
- Hraje retní vazby v rychlejším tempu.
- Dle schopností interpretuje skladby různých stylů a období.
- Hraje v souboru nebo orchestru.

6. ročník

Žák:

- Zvládá stupnice do 5# a 5b + T5.
- Zvládá zahrát kombinace legato-staccato.
- Používá výrazové hudební prvky (akcent, pp, mf, f atd.).
- Umí rozlišit měkké a ostré nasazení tónu.
- Zná tempová rozlišení, frázování a agogiku v dosaženém rozsahu.
- Samostatně nastuduje přiměřené skladby.
- Hraje v souboru nebo orchestru.

7. ročník

Žák:

- Zvládá stupnice do 6# a 6b + T5.
- Umí vytvořit kvalitní tón.
- Používá retní vazby v rychlejším tempu.
- Zahraje tempová rozlišení, frázování v dosaženém rozsahu.
- Zahraje tóny s dynamickým odstíněním (cresc., decresc.).
- Dle schopností hraje skladby různých žánrů a stylů.
- Samostatně studuje přiměřeně obtížnou skladbu.
- Je informován o základech transpozic.
- Hraje v souboru nebo orchestru.

II. STUPEŇ:

Přípravný ročník

Žák:

- Získá základní návyky a dovednosti – správné sezení, držení nástroje.
- Učí se základům správného dýchání a nasazení tónu.
- Orientuje se v jednoduchých hudebních útvarech a v notovém zápise.
- Uvědomuje si rytmické cítění.

1. ročník

Žák:

- Zvládá stupnice do 7# a 7b + T5 dur.
- Zvládá stupnice do 2# a 2b + T5 moll.
- Zvládá tóny s dynamickým odstíněním (cresc., decresc.).
- Umí hrát kombinace tenuto, legato, staccato.
- Navazuje na dosavadní studium.
- Samostatně pracuje s kvalitou tónu.
- Hraje v souboru nebo orchestru.

2. ročník

Žák:

- Zvládá stupnice do 7# a 7b + T5 dur.
- Zvládá stupnice do 3# a 3b + T5 moll.
- Zvládá tóny s dynamickým odstíněním (cresc., decresc.).
- Zlepšuje a upevňuje intonační jistotu (denní cvičení-leg.,stacc.). Hraje v souboru nebo orchestru a spolupracuje na zvuku, výrazu.

3. ročník

Žák:

- Zvládá stupnice do 7# a 7b + T5 dur.
- Zvládá stupnice do 4# a 4b + T5 moll.
- Zvládá tóny s dynamickým odstíněním (cresc., decresc.) v celém rozsahu nástroje dle individuálních schopností.
- Využívá dynamické a výrazové prostředky (p, mf, f, cresc., decresc.).
- Hraje v souboru nebo orchestru.

4. ročník

Žák:

- Zvládá stupnice do 7# a 7b + T5 dur.
- Zvládá stupnice do 4# a 4b + T5 moll.
- Zvládá tóny s dynamickým odstíněním (cresc., decresc.).
- Navazuje na předchozí znalosti a prohlubuje je.
- Využívá svých zkušeností a dovedností k samostatnému studiu skladeb.
- Samostatně řeší problematiku nástrojové techniky včetně základní péče o nástroj.
- Hraje v souboru nebo orchestru a spoluvytváří zvuk, výraz a interpretaci.

5.19 Studijní zaměření Hra na kytaru

Kytara je v historii hudby poměrně mladým nástrojem. Své respektované místo na koncertních pódii získává až během 20. století a těší se velkému zájmu jak hudebních skladatelů, tak interpretů a dočkala se také otevření oddělení pro studium hry na klasickou kytaru na vysokých školách. Výuka hry na kytaru v základní umělecké škole směřuje nejen k technickému zvládnutí nástroje, podle individuálních schopností žáka, ale přispívá i k jeho duševnímu a uměleckému vývoji.

Učební plán:

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Předměty povinné:											
Hra na kytaru	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Hudební nauka	1	1	1	1	1						
Předměty povinně volitelné:											
Soubořová hra				1	1	1	1	1	1	1	1
Sborový zpěv				2	2	2-4	2-4	2-4	2-4	2-4	2-4

Poznámky k organizaci výuky:

Předmět Hra na kytaru se vyučuje v 1. – 3. ročníku I. stupně po dvojicích žáků nebo individuálně, od 4. ročníku individuálně.

Ročníkové výstupy a organizace výuky předmětů Hudební nauka a Sborový zpěv jsou uvedeny v kapitolách dle obsahu.

V předmětu Soubořová hra je žák zapojen do jednoho nebo i více souborů ZUŠ.

Ročníkové výstupy předmětu: Hra na kytaru

I. STUPEŇ:

1. ročník

Žák:

- Dodržuje základní návyky držení nástroje a postavení rukou.
- Zvládá úhoz apoyando všemi prsty pravé ruky v jednohlasu.
- Zapojuje do hry palec v kombinaci s prsty i, m, (a).
- Orientuje se na hmatníku v první poloze.
- Zahraje z paměti jednooktávové durové stupnice: C, G, D, A s použitím prázdných strun.
- Rozlišuje sudý a lichý takt.

2. ročník

Žák:

- Hraje úhozem apoyando a tirando.
- Dodržuje prstokladovou techniku.
- Zahraje dvojhlas.
- Zahraje úzké dvojhmaty 12,23 (tercie).
- Proveďte změnu polohy posunutím prstu.
- Rozlišuje hru p, mf, f.
- Ovládá akordy I. a V. stupně v tónině C, G, A, D.
- Analyzuje tóniku a dominantu, utvoří doprovod.
- Orientuje se na hmatníku v I. poloze a do 7. pražce na strunách e, h.

3. ročník

Žák:

- Rozlišuje melodii a doprovod.
- Podporuje melodii úhozem apoyando.
- Zvládá široké dvojhmaty, jednoduché trojhmaty.
- Zahraje současný trojhlas, čtyřhlas.
- Rozkládá akordy v jednoduchých prstových variantách ve volném tempu.
- Využívá rejstříky pro barevnost tónu.
- Předvede techniku úderného a odtahného legáta, staccata, tlumení tónu.
- Tvoří vázaný tón.
- Samostatně doprovází T-S-D.

4. ročník

Žák:

- Tvoří kultivovanější tón.
- Používá techniku malého barré.
- Rozkládá akordy v složitějších prstových variantách a rychlejším tempu.
- Používá techniku přirozených flažoletů.
- Orientuje se na hmatníku do VI. polohy ve všech strunách.
- Zahraje z paměti kratší skladbu.
- Vnímá samostatně frázování.
- Formuluje názory na interpretaci.

5. ročník

Žák:

- Používá techniku velkého barré.
- Zná melodické ozdoby a jejich provedení (příraz, opora, nátryl).
- Používá vibrato, arpeggio.
- Plynule mění polohu levé ruky.
- Zná typové akordy s využitím velkého barré.
- Zná typové prstoklady durových a mollových stupnic od 5. struny.
- Dosahuje dokonalejší synchronizace prstů a rytmické preciznosti.

- K interpretaci využívá většího dynamického a barevného odstínění, rejstříků.

6. ročník

Žák:

- Hraje prstová cvičení, stupnice a instruktivní etudy v rychlejším tempu.
- Orientuje se po celém hmatníku.
- Zvládá techniku levé ruky při výměnách poloh.
- Disponuje znalostí kadencí a akordových značek.
- Zná prstoklady typových stupnic dur a moll od 6. struny.
- Hraje stupnice v terciích a rozklad kvintakordu.
- Využívá zvukové a tónobarevné efekty: pizzicato, poklepy, rasguado.

7. ročník

Žák:

- Tvoří kultivovaný tón.
- Používá různé úhozové a rytmické varianty při hře jednohlasých i intervalových stupnic.
- Tvoří samostatně prstoklady.
- Zahraje z listu látku nižších ročníků.
- Uplatňuje dosažené znalosti k interpretaci skladby.
- Popíše a aplikuje charakteristiku slohových období, žánrových stylů.
- Zajímá se o hudební dění.

II. STUPEŇ:

Přípravný ročník

Žák:

- Zná správné držení nástroje a postavení rukou.
- Hraje úhozem apoyando a tirando.
- Zvládá dvoujhhmaty a trojhmaty.
- Orientuje se na hmatníku do pátého pražce.
- Provádí změny poloh.

1. ročník

Žák:

- Naladí si nástroj.
- Prokazuje pohotovost při hře z listu.
- Hraje instruktivní etudy v rychlejším tempu.
- Hraje intervalové stupnice (sexta, oktáva).
- Hraje rozklad kvintakordu v rychlejším tempu.
- Samostatně nastuduje skladbu.

- Samostatně tvoří prstoklady.
- Vyjadřuje se k interpretaci hrané skladby.

2. ročník

Žák:

- Zná typové stupnice dur a moll od 5. a 6. struny.
- Hraje typové kadence a prokazuje teoretickou znalost hraných funkcí.
- Vytvoří doprovod podle akordových značek.
- Zahraje charakteristické způsoby doprovodu tanečních rytmů.
- Zahraje z listu jednoduché skladby.
- Upevňuje a doplňuje technické prvky nutné k zvládnutí hraných skladeb.
- Prokazuje pohotovost při hře z listu.

3. ročník

Žák:

- Má vytvořený repertoár z nastudovaných skladeb.
- Sleduje kvalitu tónu a vyrovnanost hry.
- Prokazuje vyšší úroveň provedením jednohlasých a intervalových stupnic.
- Zařazuje náročnější varianty repetování prstů pravé ruky.
- Hraje rozložené čtyřhlasé akordy v celém rozsahu s důrazem na čisté znění při změnách poloh levé ruky.
- Vnímá a uplatňuje charakteristiku slohových období.
- Definuje hudební formy: suita, sonáta, koncert, variace, píseň atd.
- Ujasňuje si své hudební preference.
- Je aktivní v komorní nebo souborové hře.

4. ročník

Žák:

- Zařazuje technická cvičení podle potřeb studovaných skladeb.
- Hraje jednohlasé a intervalové stupnice, rozložené akordy v celém rozsahu nástroje.
- Připravuje se na absolventské vystoupení.
- Podílí se na výběru vhodného repertoáru.
- Zapojuje se v komorní nebo souborové hře.
- Názorově se podílí na interpretaci skladby.

Ročníkové výstupy předmětu: Souborová hra

I. STUPĚŇ:

4. ročník

Žák:

- Za pomoci učitele si naladí nástroj.
- Přizpůsobí se tempově svým spoluhráčům.
- Zahraje z listu snadný part v celých, půlových a čtvrtových notách.

5. ročník

Žák:

- Naladí si nástroj.
- Respektuje pravidla nutná pro společný nácvik a provedení studované skladby.
- Reaguje na základní pedagogova gesta (nástup, závěr, zeslabení, zesílení).
- Za pomoci učitele si tvoří poznámky ohledně prstokladů.
- Dodržuje společné tempo a dynamiku.

6. ročník

Žák:

- Naladí si samostatně nástroj.
- Orientuje se ve svém partu, s pomocí učitele si v něm tvoří poznámky.
- Přizpůsobuje se tempově i zvukově ostatním spoluhráčům.

7. ročník

Žák:

- Samostatně si upraví prstoklady.
- Průběžně sleduje spoluhráče, reaguje na gesta prvního kytaristy (nástup, závěr, koruna, odsazení, důraz, zpomalení, zrychlení).

II. STUPĚŇ:

1. ročník

Žák:

- Samostatně si ladí nástroj.
- Orientuje se ve svém partu a samostatně si v něm tvoří pomocné poznámky.
- Rozezná, kdy hraje hlavní a kdy doprovodný hlas, čemuž podřizuje dynamiku.
- Respektuje společný rytmus, tempo, frázování.
- Tvořivě komunikuje.

2. ročník

Žák:

- Řídí se pravidly nutnými pro kolektivní spolupráci, k čemuž vede i mladší spolužáky.
- Správně reaguje na gesta pedagoga (nástup, závěr, koruna, změna tempa, změna taktu).
- Podílí se aktivně na zajištění technických a organizačních potřeb souboru.

3. ročník

Žák:

- Je příkladem a oporou svým mladším spolužákům (poradí si v nečekaných událostech při zkoušce a na koncertě - rozladění nástroje, výpadek svůj nebo spoluhráče, dezorientace v partu).
- Spolupracuje na výběru repertoáru.
- Svůj vlastní hudební projev podřídí celkovému zvukovému vyvážení souboru.

4. ročník

Žák:

- Je zkušeným a zodpovědným partnerem svých spoluhráčům.
- Je připraven pro další působení v některém hudebním seskupení.

Studijní zaměření Hra na folkovou kytaru

Žáci jsou vzděláváni v základech klasické kytary s hlavním využitím teoretických a praktických dovedností, individuální hře, v souborech a orchestrech folkového zaměření.

Učební plán:

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Předměty povinné:											
Hra na folkovou kytaru	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Hudební nauka	1	1	1	1	1						
Předměty povinně volitelné:											
Sborová hra				1	1	1	1	2	2	2	2
Sborový zpěv				2	2	2-4	2-4	2-4	2-4	2-4	2-4

Poznámky k organizaci výuky:

Předmět Hra na folkovou kytaru se vyučuje v 1. – 3. ročníku I. stupně po dvojicích žáků nebo individuálně, od 4. ročníku individuálně.

Ročníkové výstupy a organizace výuky předmětů Hudební nauka a Sborový zpěv jsou uvedeny v kapitolách dle obsahu.

V předmětu Souborová hra je žák zapojen do jednoho nebo i více souborů ZUŠ.

Ročníkové výstupy předmětu: Hra na folkovou kytaru

I. STUPĚŇ:

1. ročník

Žák:

- Snaží se o správné držení těla i nástroje.
- Fixuje správné držení pravé ruky.
- Nacvičí střídavý úhoz dvou prstů PR.
- Umí hrát palcem na prázdných strunách.
- Hraje jednoduchá rytmická cvičení plektrem.
- Získává orientaci v první poloze na hmatníku.

2. ročník

Žák:

- Tříbí smysl pro dynamické cítění - p, f, dbá o kvalitu tónů, hraje čtyřdobé takty.
- Prohlubuje orientaci v I. poloze.
- Nacvičuje jednoduché akordy - D, A, E, stupnice - A, D, E dur.
- Snaží se o hraní jednoduchého dvojhlasu.
- Procvičuje vnímání kadence T D S T.
- Zdokonaluje dynamické odstínění.

3. ročník

Žák:

- Trénuje dynamické odstínění a kvalitu tónu - p, mf, f, hraje třídobé takty, je schopen ladit nástroj.
- Pokračuje v nácviku hry z listu.
- Zdokonaluje a procvičuje hru doprovodů.
- Rozšiřuje souhru s jiným nástrojem.
- Získává zájem o vystoupení na veřejnosti.
- Využívá poslechu nahrávek profesionálních umělců.
- Rozšiřuje souhru s jiným nástrojem.
- Osvojuje si hru v souboru.

4. ročník

Žák:

- Utvvrzuje elementární technické prvky hry - pokládání prstů.

- Rozšiřuje znalosti o další technické a výrazové prvky - legato.
- Klade důraz na rytmickou preciznost, hraje trioly, doprovází jednoduché skladby.
- Pěstuje schopnost samostatného studia.
- Snaží se o získání zájmu o sólovou hru.
- Soustavně sestavuje a rozšiřuje repertoár.
- Často zařazuje skladby na veřejné vystoupení.

5. ročník

Žák:

- Hraje barre akordy.
- Upevňuje, rozvíjí a kultivuje získané technické dovednosti - hra v polohách.
- Rozvíjí manuální zručnosti a motorické dovednosti na hudebním nástroji - posunuje malé i velké barre ve všech polohách.
- Orientuje se ve vyšších nástrojových polohách – I - V.
- Přiměřeně zvyšuje interpretační dovednosti v různýchl stupnicích.
- Vhodným výběrem skladeb rozšiřuje svůj hudební přehled.
- Snaží se o interpretaci hry z paměti.
- Pracuje v souborech různého obsazení.

6. ročník

Žák:

- V návaznosti na předchozí ročníky rozvíjí technickou a výrazovou stránku hry.
- Trénuje doprovody jiných nástrojů - T D S D7.
- Provádí souhru v menších hudebních tělesech.
- Upevňuje orientaci po celém hmatníku.
- Zdokonaluje hru melodických ozdob, hraje šestiosminový takt.
- Rozvíjí spontánní hudebnost, vystihne náladu skladby a je schopen ji vyjádřit.
- Dále rozšiřuje hudební repertoár.

7. ročník

Žák:

- Upevňuje znalosti a technické dovednosti s praktickým využitím.
- Klade základ svého repertoáru.
- Provádí hru z listu.
- Snaží se o pohotový doprovod akordy.
- Upevňuje zájem o veřejná vystupování.
- Rozvíjí schopnost hry v různých tělesech a orchestrech.
- Nacvičí skladbu samostatně.
- Zdokonaluje se v běžném ovládní hry na hudební nástroj.
- Zdokonaluje schopnost improvizace, interpretuje skladby různých stylů a žánrů,

doprovází z akordických značek a z notace.

II. STUPEŇ:

Přípravný ročník

Žák:

- Seznámí se s nástrojem.
- Pozná správné držení nástroje.
- Správně pokládá prsty na hmatník.
- Orientuje se v I. poloze.
- Hraje jednoduché melodie.
- Hraje snadný doprovod.

1. ročník

Žák:

- Vhodným výběrem skladeb rozšiřuje technické dovednosti, zlepšuje kvalitu dynamiky.
- Snaží se o spontánní hudební projev.
- Rozvíjí improvizační dovednosti.
- Věnuje pozornost hře z listu.
- Opakuje, upevňuje a doplňuje technické prvky.
- Hraje na veřejnosti.
- Provádí hru v souborech a orchestrech.
- Upevňuje a rozšiřuje repertoár.

2. ročník

Žák:

- Snaží se o jistý pohyb a posun ve všech polohách.
- Soustavně se připravuje na vystoupení.
- Zdokonaluje hru z listu.
- Rozšiřuje svůj repertoár.
- Zvyšuje své nároky na technické dovednosti.
- Trénuje pohotovou hru akordických doprovodů, posun barré hmatů.
- Snaží se o větší jistotu v improvizaci.
- Dále provádí hru v hudebních tělesech.
- Soustavně se připravuje na veřejná vystoupení.

3. ročník

Žák:

- Opakuje a rozšiřuje repertoár.
- Dále rozvíjí získané technické dovednosti.

- Rozšiřuje hru v souborech a orchestrech.
- Rozšiřuje pohotovou hru z not i z listu.
- Zdokonaluje improvizaci hudebních skladeb - melodie i doprovod.
- Snaží se o spontánní hudební projev.
- Postupně zvyšuje nároky při hraní skladeb, zlepšuje kvalitu úhozu a tónu.
- Rozšiřuje znalosti kytarové i jiné hudby.

4. ročník

Žák:

- Upevňuje znalosti a dovednosti získané v předchozích ročnících.
- Trénuje praktické hraní akordických doprovodů.
- Snaží se hrát v malých i velkých hudebních tělesech.
- Připravuje se na vystoupení ve škole i na veřejnosti.
- Podporuje hru z listu a improvizaci.
- Udržuje a rozšiřuje repertoár.
- Získává rovnováhu technických a přednesových dovedností.
- Soustavně se připravuje na samostatné studium a hraní na veřejnosti.

Ročníkové výstupy předmětu: Souborová hra

4. ročník

Žák:

- Pozná party studovaných skladeb.
- Vnímá hraní skladby.
- Zná pravidla nutná pro společný nácvik.
- Popíše celkové vyznění skladby.
- Rozumí partům studovaných skladeb.
- Zdokonaluje hraní sklady.
- Vysvětlí pravidla nutná pro společný nácvik.
- Rozumí celkovému vyznění skladby.

5. ročník

Žák:

- Zahraje party studovaných skladeb.
- Předvede skladbu.
- Používá pravidla nutná pro společný nácvik.
- Vnímá skladu.

6. ročník

Žák:

- Vyhodnotí party studovaných skladeb.
- Vysvětlí hranou skladbu.
- Vysvětlí pravidla nutná pro společný nácvik.
- Předvede celkové vyznění skladby.

7. ročník

Žák:

- Vyhodnotí rytmickou a melodickou stránku partů studovaných skladeb.
- Vysvětlí skladbu spoluhráčům.
- Vysvětlí pravidla nutná pro společný nácvik jednotlivce i celého hudebního tělesa.
- Vysvětlí a předvede celkové vyznění skladby.

II. STUPEŇ:

1. ročník

Žák:

- Pozná party studovaných skladeb.
- Vnímá skladbu.
- Zná pravidla nutná pro společný nácvik.
- Popíše celkové vyznění skladby.

2. ročník

Žák:

- Rozumí partům studovaných skladeb.
- Zdokonaluje hraní sklady.
- Vysvětlí pravidla nutná pro společný nácvik.
- Rozumí celkovému vyznění skladby.

3. ročník

Žák:

- Zahraje party studovaných skladeb.
- Předvede skladbu.
- Používá pravidla nutná pro společný nácvik.
- Předvede celkové vyznění skladby.

4. ročník

Žák:

- Vyhodnotí party studovaných skladeb.
- Vysvětlí záměr hraní skladby.
- Vysvětlí naladění svého hudebního nástroje.
- Vysvětlí pravidla nutná pro společný nácvik.

5.21 Studijní zaměření Hra na ukulele

Žáci jsou vzděláváni v základech hraní na ukulele s hlavním využitím teoretických a praktických dovedností, individuální hře, v souborech a orchestrech folkového zaměření.

Učební plán:

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Předměty povinné:											
Hra na ukulele	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Hudební nauka	1	1	1	1	1						
Předměty povinně volitelné:											
Soubořová hra				1	1	1	1	2	2	2	2
Sborový zpěv				2	2	2-4	2-4	2-4	2-4	2-4	2-4

Poznámky k organizaci výuky:

Předmět Hra na ukulele se vyučuje v 1. – 3. ročníku I. stupně po dvojicích žáků nebo individuálně, od 4. ročníku individuálně.

Ročníkové výstupy a organizace výuky předmětů Hudební nauka a Sborový zpěv jsou uvedeny v kapitolách dle obsahu.

V předmětu Soubořová hra je žák zapojen do jednoho nebo i více souborů ZUŠ.

Ročníkové výstupy předmětu: Hra na ukulele

I. STUPEŇ:

1. ročník

Žák:

- Snaží se o správné držení nástroje.
- Upevňuje správné držení pravé ruky.
- Nacvičí střídavý úhoz dvou prstů – ukazováku a prostředníku pravé ruky.
- Umí hrát palcem na prázdných strunách.
- Hraje jednoduchá rytmická cvičení plektrem.
- Získává orientaci v první poloze na hmatníku.

2. ročník

Žák:

- Třídí smysl pro dynamické cítění - p, f, dbá o kvalitu tónů, hraje čtyřdobé takty.
- Prohlubuje orientaci v I. poloze.
- Nacvičuje jednoduché akordy - C, F, G, stupnici - C dur.
- Snaží se o hraní jednoduchého dvojhlasu.

- Procvičuje vnímání kadence T D S T.
- Zdokonaluje dynamické odstínění.

3. ročník

Žák:

- Trénuje dynamické odstínění a kvalitu tónu - p, mf, f, hraje třídobé takty, je schopen ladit nástroj.
- Nacvičuje hru z listu.
- Zdokonaluje a procvičuje hru doprovodů písní.
- Rozšiřuje souhru s jiným nástrojem.
- Připravuje se na vystoupení na veřejnosti.
- Využívá poslechu nahrávek profesionálních umělců.
- Rozšiřuje souhru s jiným nástrojem.
- Osvojuje si hru v souboru.

4. ročník

Žák:

- Utvvrzuje elementární technické prvky hry - pokládání prstů.
- Rozšiřuje znalosti o další technické a výrazové prvky - legato.
- Klade důraz na rytmickou preciznost, hraje trioly, doprovází jednoduché skladby.
- Pěstuje schopnost samostatného studia.
- Rozšiřuje dovednosti sólové hry.
- Soustavně sestavuje a rozšiřuje repertoár.
- Často zařazuje skladby na veřejné vystoupení.

5. ročník

Žák:

- Hraje stupnice G,D,A -dur
- Upevňuje, rozvíjí a kultivuje získané technické dovednosti - hra v polohách.
- Rozvíjí manuální zručnosti a motorické dovednosti na hudebním nástroji - nácvik barre.
- Orientuje se ve vyšších nástrojových polohách.
- Přiměřeně zvyšuje interpretační dovednosti .
- Vhodným výběrem skladeb rozšiřuje svůj hudební přehled.
- Snaží se o interpretaci hry z paměti.
- Pracuje v souborech různého obsazení.

6. ročník

Žák:

- V návaznosti na předchozí ročníky rozvíjí technickou a výrazovou stránku hry.
- Trénuje doprovody jiných nástrojů - T D S D7.
- Provádí souhru v menších hudebních tělesech.
- Upevňuje orientaci po celém hmatníku.
- Zdokonaluje hru melodických ozdob, hraje šestiosminový takt.
- Rozvíjí spontánní hudebnost, vystihne náladu skladby a je schopen ji vyjádřit.
- Dále rozšiřuje hudební repertoár.

7. ročník

Žák:

- Upevňuje znalosti a technické dovednosti s praktickým využitím.
- Rozšiřuje základ svého repertoáru.
- Provádí hru z listu.
- Snaží se o pohotový doprovod akordy.
- Upevňuje zájem o veřejná vystupování.
- Rozvíjí schopnost hry v různých tělesech a orchestrech.
- Snaží se o samostatné nacvičení skladby .
- Zdokonaluje se v běžném ovládnutí hry na hudební nástroj.
- Zdokonaluje schopnost improvizace, interpretuje skladby různých stylů a žánrů, doprovází z akordických značek a z notace.

II. STUPEŇ:

Přípravný ročník

Žák:

- Seznámí se s nástrojem.
- Pozná správné držení nástroje.
- Správně pokládá prsty na hmatník.
- Orientuje se v I. poloze.
- Hraje jednoduché melodie.
- Hraje snadný doprovod.

1. ročník

Žák:

- Vhodným výběrem skladeb rozšiřuje technické dovednosti, zlepšuje kvalitu dynamiky.
- Snaží se o spontánní hudební projev.
- Rozvíjí improvizační dovednosti.
- Věnuje pozornost hře z listu.
- Opakuje, upevňuje a doplňuje technické prvky.
- Hraje na veřejnosti.

- Provádí hru v souborech a orchestrech.
- Upevňuje a rozšiřuje repertoár.

2. ročník

Žák:

- Snaží se o jistý pohyb a posun v různých polohách.
- Soustavně se připravuje na vystoupení.
- Zdokonaluje hru z listu.
- Rozšiřuje svůj repertoár.
- Zvyšuje své nároky na technické dovednosti.
- Trénuje pohotovou hru akordických doprovodů, posun barré hmatů.
- Snaží se o větší jistotu v improvizaci.
- Dále provádí hru v hudebních tělesech.
- Soustavně se připravuje na veřejná vystoupení.

3. ročník

Žák:

- Upevňuje a rozšiřuje repertoár.
- Dále rozvíjí získané technické dovednosti.
- Rozšiřuje hru v souborech a orchestrech.
- Rozšiřuje pohotovou hru z not i z listu.
- Zdokonaluje improvizaci hudebních skladeb - melodie i doprovod.
- Snaží se o spontánní hudební projev.
- Postupně zvyšuje nároky při hraní skladeb, zlepšuje kvalitu úhozu a tónu.
- Rozšiřuje znalosti hry na ukulele i jiné hudby.

4. ročník

Žák:

- Upevňuje znalosti a dovednosti získané v předchozích ročnících.
- Trénuje praktické hraní akordických doprovodů.
- Snaží se hrát v malých nebo velkých hudebních tělesech.
- Připravuje se na vystoupení ve škole i na veřejnosti.
- Podporuje hru z listu a improvizaci.
- Udržuje a rozšiřuje repertoár.
- Získává rovnováhu technických a přednesových dovedností.
- Soustavně se připravuje na samostatné studium a hraní na veřejnosti.

Ročníkové výstupy předmětu: Souborová hra

4. ročník

Žák:

- Pozná party studovaných skladeb.
- Vnímá hraní skladby.
- Zná pravidla nutná pro společný nácvik.
- Popíše celkové vyznění skladby.
- Rozumí partům studovaných skladeb.
- Zdokonaluje hraní sklady.
- Vysvětlí pravidla nutná pro společný nácvik.
- Rozumí celkovému vyznění skladby.

5. ročník

Žák:

- Zahraje party studovaných skladeb.
- Předvede skladbu.
- Používá pravidla nutná pro společný nácvik.
- Vnímá skladu.

6. ročník

Žák:

- Vyhodnotí party studovaných skladeb.
- Vysvětlí hranou skladbu.
- Vysvětlí pravidla nutná pro společný nácvik.
- Předvede celkové vyznění skladby.

7. ročník

Žák:

- Vyhodnotí rytmickou a melodickou stránku partů studovaných skladeb.
- Vysvětlí skladbu spoluhráčům.
- Vysvětlí pravidla nutná pro společný nácvik jednotlivce i celého hudebního tělesa.
- Vysvětlí a předvede celkové vyznění skladby.

II. STUPEŇ:

1. ročník

Žák:

- Pozná party studovaných skladeb.
- Vnímá skladbu.
- Zná pravidla nutná pro společný nácvik.
- Popíše celkové vyznění skladby.

2. ročník

Žák:

- Rozumí partům studovaných skladeb.
- Zdokonaluje hraní sklady.
- Vysvětlí pravidla nutná pro společný nácvik.
- Rozumí celkovému vyznění skladby.

3. ročník

Žák:

- Zahraje party studovaných skladeb.
- Předvede skladbu.
- Používá pravidla nutná pro společný nácvik.
- Předvede celkové vyznění skladby.

4. ročník

Žák:

- Vyhodnotí party studovaných skladeb.
- Vysvětlí záměr hraní skladby.
- Vysvětlí naladění svého hudebního nástroje.
- Vysvětlí pravidla nutná pro společný nácvik.
- Předvede skladbu.

5.22 Studijní zaměření Hra na rockovou kytaru

Žáci jsou vzděláváni v základech klasické kytary s hlavním využitím teoretických a praktických dovedností v souborech a orchestrech rockového zaměření.

Učební plán:

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Předměty povinné:											
Hra na rockovou kytaru	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Hudební nauka	1	1	1	1	1						
Předměty povinné volitelné:											
Souborová hra				1	1	1	1	2	2	2	2
Sborový zpěv				2	2	2-4	2-4	2-4	2-4	2-4	2-4

Poznámky k organizaci výuky:

Předmět Hra na rockovou kytaru se vyučuje v 1. – 3. ročníku I. stupně po dvojicích žáků nebo individuálně, od 4. ročníku individuálně.

Ročníkové výstupy a organizace výuky předmětů Hudební nauka a Sborový zpěv jsou uvedeny v kapitolách dle obsahu.

V předmětu Souborová hra je žák zapojen do jednoho nebo i více souborů ZUŠ, ročníkové výstupy viz závěr kapitoly Studijní zaměření Hra na folkovou kytaru.

Ročníkové výstupy předmětu: Hra na rockovou kytaru

I. STUPEŇ:

1. ročník

Žák:

- Správně drží pravou ruku i nástroj, má správný postoj.
- Pracuje s nástrojem a aparaturou.
- Nacvičí úhoz plektrem.
- Umí hrát střídavý úhoz plektrem na prázdných strunách.
- Získává orientaci na hmatníku.
- Hraje jednoduchá rytmická cvičení.
- Má vypěstovanou částečnou melodickou a rytmickou představivost.
- Získává orientaci na hmatníku.

2. ročník

Žák:

- Tříbí smysl pro dynamické cítění.
- Prohlubuje orientaci v I. poloze.
- Snaží se o hraní jednoduchého dvojhlasu.
- Seznámí se se čtením tabulatury.
- Zdokonaluje dynamické odstínění.
- Pěstuje hudební paměť.
- Nacvičuje jednoduché akordy.
- Snaží se o hraní jednoduchého dvojhlasu.

3. ročník

Žák:

- Hraje třídobé takty, je schopen ladit nástroj.
- Hraje rockové vibrato, hraje trioly, doprovází jednoduché skladby.
- Orientuje se ve čtení tabulatur.
- Osvojuje si techniku vytahování strun.
- Trénuje dynamické odstínění a kvalitu tónu.
- Pokračuje v nácvičce hry z listu.
- Využívá poslechu nahrávek profesionálních umělců.
- Zdokonaluje a procvičuje hru doprovodů.
- Rozšiřuje souhru s jiným nástrojem.

4. ročník

Žák:

- Utvrzuje elementární technické prvky hry, hraje tabulatury.
- Navazuje na získané dovednosti z předchozích ročníků.
- Rozšiřuje znalosti o další technické a výrazové prvky.
- Klade důraz na rytmickou preciznost.
- Pěstuje schopnost rockového vibrata.
- Upevňuje techniku vytahování strun až o 2 tóny.
- Rozšiřuje získané přednesové dovednosti.
- Soustavně sestavuje a rozšiřuje repertoár.
- Často zařazuje skladby na veřejná vystoupení.
- Pracuje v souboru.

5. ročník

Žák:

- Hraje pentatoniku.
- Rozvíjí techniku sklouzávání tzv. slide.
- Upevňuje, rozvíjí a kultivuje získané dovednosti.
- Vhodným výběrem skladeb rozšiřuje svůj hudební přehled.

- Orientuje se ve vyšších nástrojových polohách.
- Zvyšuje interpretační dovednosti.
- Rozšiřuje svůj hudební přehled.
- Snaží se o interpretaci hry z paměti.
- Pracuje v souboru.

6. ročník

Žák:

- V návaznosti na předchozí ročníky rozvíjí technickou a výrazovou stránku hry.
- Hraje z tabulatur i z notace.
- Upevňuje orientaci po celém hmatníku.
- Zdokonaluje hru melodických ozdob.
- Rozvíjí spontánní hudebnost, vystihne náladu skladby a je schopen ji vyjádřit.
- Dále rozšiřuje hudební repertoár.
- Trénuje doprovody jiných nástrojů - T D S D7.
- Provádí souhru v rockové kapele.

7. ročník

Žák:

- Upevňuje znalosti a technické dovednosti s praktickým využitím.
- Rozšiřuje používání zvukových elektrofonických efektů.
- Seznamuje se s technikou bluesové hry.
- Rozšiřuje základ svého repertoáru.
- Provádí hru z listu.
- Upevňuje svůj zájem o veřejná vystupování.
- Zdokonaluje schopnost improvizace.
- Snaží se o pohotový doprovod akordy.
- Rozvíjí schopnost hry v různých orchestrech.
- Nacvičí skladbu samostatně, interpretuje skladby různých stylů a žánrů, doprovází z akordických značek a z notace.

II. STUPEŇ:

Přípravný ročník

Žák:

- Seznámí se s nástrojem.
- Pozná správné držení nástroje.
- Správně pokládá prsty na hmatník.
- Orientuje se v I. poloze.
- Hraje jednoduché melodie.
- Hraje snadný doprovod.

1. ročník

Žák:

- Opakuje, upevňuje a doplňuje technické prvky, zlepšuje kvalitu dynamiky.
- Nacvičuje a rozvíjí speed metal techniku.
- Vhodným výběrem skladeb rozšiřuje technické dovednosti.
- Snaží se o spontánní hudební projev.
- Rozvíjí improvizační dovednosti.
- Věnuje pozornost hře z listu.
- Hraje na veřejnosti.
- Provádí hru v souborech a orchestrech.
- Upevňuje a rozšiřuje repertoár.

2. ročník

Žák:

- Zvyšuje své nároky na technické dovednosti.
- Snaží se o jistý pohyb a posun ve všech polohách.
- Soustavně se připravuje na vystoupení.
- Zdokonaluje hru z listu.
- Rozšiřuje svůj repertoár sólových a doprovodných partitur.
- Trénuje pohotovou hru akordických doprovodů, posun barré hmatů.
- Snaží se o větší jistotu v improvizaci.
- Dále provádí hru v hudebních tělesech.

3. ročník

Žák:

- Opakuje a rozšiřuje repertoár.
- Dále rozvíjí získané technické dovednosti.
- Rozšiřuje pohotovou hru z not i z listu.
- Zdokonaluje improvizaci hudebních skladeb - melodie i doprovod.
- Snaží se o spontánní hudební projev.
- Postupně zvyšuje nároky při hraní skladeb, zlepšuje kvalitu úhozu a tónu.
- Uplatňuje nastudované skladby na vystoupeních.
- Rozšiřuje hru v souborech a orchestrech.

4. ročník

Žák:

- Upevňuje znalosti a dovednosti získané v předchozích ročnících.
- Získává rovnováhu technických a přednesových dovedností.
- Podporuje hru z listu a improvizaci.
- Dále udržuje a rozšiřuje repertoár.
- Soustavně se připravuje na samostatné studium a hraní na veřejnosti.

- Trénuje praktické hraní akordických doprovodů, zlepšuje kvalitu úhozu a tónu.
- Snaží se hrát v malých nebo velkých hudebních tělesech.

5.23 Studijní zaměření Hra na basovou kytaru

Žáci jsou vzděláváni v základech klasické kytary s hlavním využitím teoretických a praktických dovedností v souborech a orchestrech folkového a rockového zaměření.

Učební plán:

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Předměty povinné:											
Hra na basovou kytaru	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Hudební nauka	1	1	1	1	1						
Předměty povinné volitelné:											
Souborová hra				1	1	1	1	2	2	2	2
Sborový zpěv				2	2	2-4	2-4	2-4	2-4	2-4	2-4

Poznámky k organizaci výuky:

Předmět Hra na basovou kytaru se vyučuje v 1. – 3. ročníku I. stupně po dvojicích žáků nebo individuálně, od 4. ročníku individuálně.

Ročníkové výstupy a organizace výuky předmětů Hudební nauka a Sborový zpěv jsou uvedeny v kapitolách dle obsahu.

V předmětu Souborová hra je žák zapojen do jednoho nebo i více souborů ZUŠ, ročníkové výstupy viz závěr kapitoly Studijní zaměření Hra na folkovou kytaru.

Ročníkové výstupy předmětu: Hra na basovou kytaru

I. STUPEŇ:

1. ročník

Žák:

- Snaží se o správné držení těla i nástroje.
- Fixuje správné držení pravé ruky.
- Nacvičí střídavý úhoz dvou prstů.
- Umí hrát palcem na prázdných strunách.
- Hraje jednoduchá rytmická cvičení plektrem.
- Získává orientaci v první poloze na hmatníku.

2. ročník

Žák:

- Doprovází skladby v durových stupnicích do 2#.
- Hraje ve dvoudobých taktech.
- Tříbí smysl pro dynamické cítění - p, f.
- Prohlubuje orientaci v I. poloze.
- Nacvičuje jednoduché basové figury.

- Hraje jednoduché melodie.
- Harmonické cítění procvičuje hrou kadencí.

3. ročník

Žák:

- Doprovází skladby v durových stupnicích do 3#.
- Hraje třídobé takty.
- Ladí nástroj.
- Trénuje dynamické odstínění a kvalitu tónu - p, mf, f.
- Hraje z listu.
- Zdokonaluje a procvičuje hru doprovodů.
- Vystupuje na veřejnosti.
- Využívá poslechu nahrávek profesionálních umělců.
- Hraje s jiným nástrojem.
- Osvojuje si hru v souboru.

4. ročník

Žák:

- Doprovází skladby ve stupnicích v dur do 3# a 1b.
- Utvrzuje elementární technické prvky hry - pokládání prstů.
- Rozšiřuje znalosti o další technické a výrazové prvky, např. legato.
- Klade důraz na rytmickou preciznost, hraje trioly.
- Doprovází jednoduché skladby.
- Pěstuje schopnost samostatného studia.
- Soustavně sestavuje a rozšiřuje repertoár.
- Často zařazuje skladby na veřejné vystoupení.

5. ročník

Žák:

- Doprovází skladby v mollových stupnicích do 2#.
- Upevňuje, rozvíjí a kultivuje získané technické dovednosti - hra v polohách.
- Rozvíjí manuální zručnosti a motorické dovednosti na hudebním nástroji.
- Orientuje se ve vyšších nástrojových polohách - I- V.
- Přiměřeně zvyšuje interpretační dovednosti.
- Vhodným výběrem skladeb rozšiřuje svůj hudební přehled.
- Interpretuje částečně i z paměti.
- Pracuje v souborech různého obsazení.

6. ročník

Žák:

- V návaznosti na předchozí ročníky rozvíjí technickou a výrazovou stránku hry.
- Trénuje doprovody jiných nástrojů – T D S D₇.
- Provádí souhru v menších hudebních tělesech.
- Upevňuje orientaci po celém hmatníku.
- Zdokonaluje hru melodických ozdob, hraje šestiosminový takt.
- Rozvíjí spontánní hudebnost, vystihne náladu skladby a je schopen ji vyjádřit.
- Dále rozšiřuje hudební repertoár.

7. ročník

Žák:

- Upevňuje znalosti a technické dovednosti s praktickým využitím.
- Klade základ svého repertoáru.
- Provádí hru z listu.
- Snaží se o pohotový doprovod z akordových značek.
- Upevňuje zájem o veřejná vystupování.
- Rozvíjí schopnost hry v různých tělesech a orchestrech.
- Nacvičí skladbu samostatně.
- Zdokonaluje se v běžném ovládnutí hry na hudební nástroj.
- Zdokonaluje schopnost improvizace.
- Interpretuje skladby různých stylů a žánrů, doprovází z akordických značek a z notace.

II. STUPEŇ:

Přípravný ročník

Žák:

- Seznámí se s nástrojem.
- Pozná správné držení nástroje.
- Správně pokládá prsty na hmatník.
- Orientuje se v I. poloze.
- Hraje jednoduché melodie.
- Hraje snadný doprovod.

1. ročník

Žák:

- Vhodným výběrem skladeb rozšiřuje technické dovednosti, zlepšuje kvalitu dynamiky.
- Snaží se o spontánní hudební projev.
- Rozvíjí improvizální dovednosti.
- Věnuje pozornost hře z listu.

- Opakuje, upevňuje a doplňuje technické prvky - basové figury.
- Získává zájem o hru na veřejnosti.
- Provádí hru v souborech a orchestrech.
- Upevňuje a rozšiřuje repertoár.

2. ročník

Žák:

- Soustavně se připravuje na vystoupení.
- Zdokonaluje hru z listu.
- Rozšiřuje svůj repertoár.
- Zvyšuje své nároky na technické dovednosti.
- Trénuje pohotovou hru z akordických doprovodů, posun barré hmatů.
- Snaží se o větší jistotu v improvizaci.
- Dále provádí hru v hudebních tělesech.
- Soustavně se připravuje na veřejná vystoupení.
- Snaží se o jistý pohyb a posun ve všech polohách.

3. ročník

Žák:

- Dále rozvíjí získané technické dovednosti.
- Snaží se o jistý pohyb a posun ve všech polohách.
- Rozšiřuje hru v souborech a orchestrech.
- Zdokonaluje improvizaci hudebních skladeb - melodie i doprovod.
- Snaží se o spontánní hudební projev.
- Postupně zvyšuje nároky při hraní skladeb, zlepšuje kvalitu úhozu a tónu.
- Rozšiřuje znalosti kytarové i jiné hudby.
- Opakuje a rozšiřuje repertoár.

4. ročník

Žák:

- Trénuje prakticky hraní z akordických doprovodů T D S T.
- Snaží se hrát v malých nebo velkých hudebních tělesech.
- Připravuje se na vystoupení ve škole i na veřejnosti.
- Podporuje hru z listu a improvizaci.
- Udržuje a rozšiřuje repertoár.
- Získává rovnováhu technických a přednesových dovedností.
- Soustavně se připravuje na samostatné studium a hraní na veřejnosti.

5.24 Studijní zaměření Hra na harfu

Háčková harfa patří do skupiny bezpedálových harf. Zachovává si typický harfový zvuk, je nástrojem nejen sólovým, ale uplatní se i v komorních souborech. Stylově a žánrově má bohaté využití, je vhodným nástrojem i pro mladší děti.

Učební plán:

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Předměty povinné:											
Hra na harfu	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Hudební nauka	1	1	1	1	1						
Předměty povinné volitelné:											
Souborová hra				1	1	1	1	1	1	1	1
Sborový zpěv				2	2	2-4	2-4	2-4	2-4	2-4	2-4

Poznámky k organizaci výuky:

Předmět Hra na harfu se vyučuje individuálně.

Ročníkové výstupy a organizace výuky předmětů Hudební nauka a Sborový zpěv jsou uvedeny v kapitolách dle obsahu.

V předmětu Souborová hra je žák zapojen do jednoho nebo i více souborů ZUŠ.

Ročníkové výstupy předmětu: Hra na harfu

I. STUPEŇ:

1. ročník

Žák:

- Předvede princip vkládání prstů.
- Předvede správné sezení u nástroje.
- Předvede střídání různých skupinek prstů při vkládání.
- Zahraje cvičení na přípravu stupnic a akordů.
- Zahraje stupnici durovou a trojzvuk zvlášť (C-dur, a-moll).
- Orientuje se v jednoduchém notovém zápise (přečte noty, vytleská rytmus, zahraje zapsané noty).
- Dbá na kvalitu tónu stejné barvy i síly.
- Vysvětlí základní dynamická a tempová označení.

2. ročník

Žák:

- Dokáže použít princip vkládání prstů.
- Hraje podle notového zápisu.
- Zahraje stupnice dohromady oběma rukama, u akordů střídá ruce (C-dur, G-dur, D-dur, F-dur podle typu harfy).
- Zahraje přípravná cvičení na hru arpeggio.
- Hraje s dynamikou.
- Předvede jednoduchou hru s osamostatněním rukou.
- Popíše a uplatní používání háčků (při hře s posuvkami).

3. ročník

Žák:

- Zahraje dvojhmaty - tercie, kvinty.
- Zahraje arpeggio.
- Zahraje glissando ve větším rozsahu.
- Zahraje stupnice s akordy, dbá na plynulou výměnu prstů.
- Zahraje melodickou ozdobu – příraz.
- Zahraje skladby z paměti.
- Zahraje jednoduchý doprovod k písni.
- Popíše a uplatní používání háčků (při hře s předznamenáním).

4. ročník

Žák:

- Zahraje stupnice a akordy s obraty v různých rytmických variantách a kombinacích.
- Hraje technická cvičení a etudy v různých rytmických variantách.
- Hraje dvojhmaty – oktávy.
- Hraje melodickou ozdobu – skupinka.
- Hraje arpeggio dohromady (zároveň).
- Hraje čtyřzvuk.
- Pozná rozladění nástroje.
- Posoudí svůj výkon.

5. ročník

Žák:

- Hraje stupnice a akordy s obraty v různých akcentovaných variantách a kombinacích.
- Hraje technická cvičení a etudy v různých akcentovaných variantách.
- Zahraje melodické ozdoby - nátryl a mordent.
- Zahraje přípravná cvičení na trylek.
- Zahraje čtyřzvuky (kombinace).

- Zahraje arpeggio dohromady (postupně).
- Zvládne přeháčkovat háčky.
- Hraje s odpovídajícím výrazem, samostatně uplatní dynamické a jiné výrazové prvky.
- Pozná a určí rozladění nástroje, natáhne si strunu.

6. ročník

Žák:

- Hraje stupnice a akordy s obraty v různých rytmických a akcentovaných variantách a kombinacích.
- Hraje technická cvičení a etudy v různých rytmických a akcentovaných variantách.
- Zahraje technická cvičení a etudy v rychlých tempech.
- Zahraje trylek.
- Zahraje flažolety.
- Použije přeháčkovaní háčků v náročnějších kombinacích.
- Doladí si rozladěnou strunu.
- Improvizuje doprovod k písni z akordických značek.

7. ročník

Žák:

- Využije a propojí získané technické i výrazové dovednosti při interpretaci.
- Samostatně analyzuje základní problémy nástrojové hry.
- Samostatně si připraví přiměřeně obtížnou skladbu.
- Provede přiměřeně obtížné skladby různých stylů a žánrů po technické, výrazové a obsahové stránce - využívá dynamiku, tempové rozlišení, frázování, agogiku - hraje se sluchovou sebekontrolou.
- Využívá a prezentuje zvukové možnosti nástroje.
- Přehraje z listu skladby určené a upravené pro hru na harfu (na úrovni 2. ročníku).
- Interpretuje lidovou hudbu svým způsobem podle sluchu, spontánně muzicíruje, improvizuje doprovod k písni.
- Popíše a provede základní údržbu nástroje a naladí harfu.

II. STUPEŇ:

Přípravný ročník

Žák:

- Orientuje se ve všech strunách.
- Předvede a popíše správné sezení u nástroje.
- Předvede a popíše správné postavení rukou.
- Při hře střídá ruce.
- Předvede princip vkládání prstů.
- Zahraje stupnici durovou a trojzvuk (C-dur, G-dur, F-dur).
- Orientuje v notovém zápise.

1. ročník

Žák:

- Dokáže samostatně nastudovat skladby s využitím všech výrazových prvků a s ohledem na styl a žánr.
- Zvládne základní údržbu nástroje a jeho ladění.

2. ročník

Žák:

- Hraje jak sólově, tak v různých uskupeních.
- Zhodnotí a posoudí svůj výkon i výkony jiných interpretů.

3. ročník

Žák:

- Uplatní náročnější techniku hry (rychlé tempo, etoufě, flažolety, bisbigliando, akordová technika).
- Přehraje z listu skladby určené a upravené pro hru na harfu (na úrovni 5. ročníku).
- Respektuje notový zápis, samostatně řeší problémy vkládání, přeladování, frázování a výrazových prostředků při nácviku a interpretaci skladeb.
- Vystihne vhodnou barvu a kvalitu tónu.

4. ročník

Žák:

- Propojí při hře z paměti znalosti o výrazu, formě a obsahu hrané skladby.
- Formuluje si svůj názor na vlastní i slyšenou interpretaci skladeb, klasické, soudobé a tradiční hudby.
- Využije svých posluchačských a interpretačních zkušeností a získaných hudebních vědomostí k samostatnému studiu nových skladeb a vyhledávání skladeb podle vlastního výběru.

5.25 Studijní zaměření Hra na bicí nástroje

Bicí zahrnují širokou škálu nástrojů, které lze dělit do různých kategorií. Obzvláště bicí souprava, která od svého vzniku v počátku dvacátého století zaznamenala obrovský vývoj, je v dnešní multižánrové hudbě velmi variabilní. Studijní zaměření hra na bicí nástroje umožňuje osvojení základů hry a nahlédnutí do světa rytmů a barev jednotlivých nástrojů.

Učební plán:

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Předměty povinné:											
Hra na bicí soupravu	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Hudební nauka	1	1	1	1	1						
Předměty povinně volitelné:											
Soubořová hra				1	1	1	1	1	1	1	1
Sborový zpěv				2	2	2-4	2-4	2-4	2-4	2-4	2-4

Poznámky k organizaci výuky:

Předmět Hra na bicí nástroje se vyučuje individuálně.

Ročníkové výstupy a organizace výuky předmětů Hudební nauka a Sborový zpěv jsou uvedeny v kapitolách dle obsahu.

V předmětu Soubořová hra je žák zapojen do jednoho nebo i více souborů ZUŠ.

Ročníkové výstupy předmětu: Hra na bicí nástroje

I. STUPEŇ:

1. ročník

Žák:

- Ovládá správné držení paliček (pohyb zápěstí, částečně i prsty).
- Zvládá správné držení těla - bez předklonu či záklonu.
- Používá základní pedálové techniky na velkém bubnu a hi-hat (volný kotník, "heel-down", pohyb chodidla).
- Zvládá základy hry na malý buben.
- Čte a hraje noty celé, půlové, čtvrt'ové a osminové včetně pomlky.
- Rozumí bicí soupravě (složení, nastavení a funkce jednotlivých bubnů a činelů).
- Zvládá základy hry ve 4/4, 3/4 a 2/4 taktu.

2. ročník

Žák:

- Čte čtvrt'ové, osminové a šestnáctinové noty včetně pomlk.
- Hraje osminové trioly.
- Zvládá techniku tlačeneho víření na malý buben.
- Hraje střídavými údery rytmickou stupnici od not čtvrt'ových, osminových, přes triolu až po noty šestnáctinové.
- Hraje základní rudimenty a aplikuje je ve hře na bicí soupravu.
- Rozvine koordinaci hry na bicí soupravu.
- Hraje akcenty a aplikuje je ve hře na soupravu.
- Hraje základní rytmické doprovody (polka, valčík, pochod).
- Zvládá základy hry na perkuse - shaker, tamburína, cowbell.

3. ročník

Žák:

- Zvládá techniku taženého víření na malý buben.
- Hraje střídavými údery rytmickou stupnici od not čtvrt'ových, osminových, přes triolu, noty, šestnáctinové včetně kvintoly a sextoly.
- Hraje dvojúderu a další rudimenty a aplikuje je ve hře na bicí soupravu.
- Rozvine koordinaci hry na bicí soupravu.
- Hraje středně náročné rytmické doprovody (rock).
- Zvládá hru na perkuse - bonga, konga, djembe.

4. ročník

Žák:

- Používá rudimenty včetně dvojúderů.
- Hraje rytmickou stupnici střídavými údery od not čtvrt'ových až po dvaatřicetinové.
- Orientuje se v jiných typech taktů: 3/8, 6/8.
- Ovládá "slide" techniku hry na velký buben na single pedál.
- Ovládá další druhy rytmů a doprovodů na soupravu (rock, funk, blues).
- Dané rytmy hraje s play along.

5. ročník

Žák:

- Čte a hraje noty dvaatřicetinové.
- Hraje šestnáctinové trioly.
- Hraje rytmickou stupnici střídavými údery od not čtvrt'ových až po dvaatřicetinové včetně kvintoly, sextoly a septoly.
- Používá rudimenty včetně paradidlů.
- Orientuje se v jiných typech taktů: 9/8, 12/8.
- Hraje jednoduché a dvojité přírazy.
- Ovládá "heel-up" techniku hry na velký buben na single pedál.
- Ovládá další druhy rytmů a doprovodů na soupravu (shuffle, swing, latin).

- Dané rytmy hraje s play along.

6. ročník

Žák:

- Používá prstovou techniku hry a je schopen ji kombinovat s technikou hry zápěstím a předloktím.
- Hraje rytmickou stupnici dvojúderů od not čtvrt'ových až po dvaatřicetinové.
- Aplikuje akcenty, flamy a rudimenty včetně "ghost notes" ve hře na bicí soupravu.
- Rozvine techniku hry na velký buben na dvojpedál.

7. ročník

Žák:

- Dle potřeby a svých dispozic umí naladit bicí soupravu.
- Ovládá středně náročné jazzové doprovody.
- Aplikuje osvojenou techniku při hře v souborech různého žánrového zaměření.

II. STUPEŇ:

Přípravný ročník

Žák:

- Seznámí se s částmi a funkcí bicích nástrojů.
- Seznámí se se správným postojem u nástroje.
- Seznámí se se základními technikami hry.
- Osvojí si základní péči o nástroj.

1. ročník

Žák:

- Ovládá základní nástrojovou techniku hry - technika rukou (prsty, zápěstí, předloktí), techniku nohou ("heel down", "heel up") a umí ji využít při hře.
- Rozvine koordinaci hry na celou soupravu.
- Orientuje se v notovém zápise.
- Interpretuje přiměřeně obtížné skladby různých stylů a žánrů.

2. ročník

Žák:

- Je schopen vytvořit si vlastní představu o interpretaci skladby.
- Je schopen doprovázet hráče na jiné hudební nástroje.
- Dle svých individuálních dispozic je schopen vytvářet si vlastní doprovod a improvizovat.
- Orientuje se v základních polyrytmech.

3. ročník

Žák:

- Má přehled o současné domácí a světové bubenické scéně.
- Je schopen analyzovat hru jiných hráčů a rozšířit tak své umělecké vyjadřovací prostředky.
- Má povědomí o historii a vývoji bicích nástrojů.
- Má povědomí o vývoji hry na bicí nástroje a jednotlivých žánrů.

4. ročník

Žák:

- Uplatňuje se v souborových uskupeních.
- Využívá příležitosti k praktikování svých znalostí a dovedností.
- Dle svých schopností a možností je aktivním hudebníkem.
- Je schopen hrát z listu a reagovat na gesta a pokyny dirigenta.
- Rozvine svůj vlastní umělecký výraz.

5.26 Studijní zaměření Sólový zpěv

Zpěv je nejnítěžším hudebním sebevyjádřením člověka. Přesto, že hlas má každý, je jen málokomu dáno, správně jej ovládat. Výuka sólového zpěvu probíhá vzhledem k jedinečným potřebám každého člověka primárně individuálně. Smyslem této výuky je, dovést každého zpěváka vhodným způsobem k uvolněnému, přirozenému a příjemnému hlasovému projevu. Pokud to umožňuje věk nebo dispozice žáků, lze sólový zpěv vyučovat i ve dvojicích. V případě skupinové výuky je kladen důraz na rozvoj individuálních hlasových dispozic obou žáků, na jejich rovnocenné zapojení do výuky a na jejich vzájemný respekt. Vhodné činnosti jako např. nácvik některých pěvecko-technických dovedností nebo nácvik dvojhlasého zpěvu jsou prováděny společně. Žáci interpretují přednesové skladby různých slohových období a žánrů s přihlédnutím k jejich osobním preferencím.

Nedílnou součástí výuky je sborový nebo komorní zpěv, který schopnosti a dovednosti žáků dále prohlubuje.

Učební plán:

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III. r	IV.r
Předměty povinné:											
Sólový zpěv	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Hudební nauka	1	1	1	1	1						
Předměty povinně volitelné:											
Komorní zpěv			1	1	1	1	1	1	1	1	1
Sborový zpěv			2-4	2-4	2-4	2-4	2-4	2-4	2-4	2-4	2-4

Poznámky k organizaci výuky:

Předmět Sólový zpěv se vyučuje v 1.- 3. ročníku I. stupně po dvojicích žáků nebo individuálně, od 4. ročníku individuálně.

Ročníkové výstupy a organizace výuky předmětu Hudební nauka jsou uvedeny v kapitole dle obsahu.

Ročníkové výstupy předmětu Komorní zpěv jsou uvedeny na konci této kapitoly.

Ročníkové výstupy předmětu Sborový zpěv jsou uvedeny v kapitole dle rozsahu.

Pokud žák prokáže potřebné schopnosti, může sborový zpěv navštěvovat i v nižších ročnících.

Ročníkové výstupy předmětu: Sólový zpěv

I. STUPEŇ:

1. ročník

Žák:

- Předvede správný pěvecký postoj.
- Napodobí postoj učitele a opraví své chyby.
- Povoluje bradu při cvičeních i přednesových skladbách.
- Předvede postavení volné brady a volného jazyka.
- Využívá mimické svaly při rozevírání měkkého patra.
- Koriguje držení těla, postavení úst, nádechy.
- Opakuje dle učitele jednoduchá dechová cvičení.
- Předvede volný nádech i výdech.
- Využívá brániční dýchání.
- Napodobuje jednoduché artikulační celky.
- Zpívá jednoduché lidové i umělé písně.
- Zpívá s doprovodem.

2. ročník

Žák:

- Popíše správné uvolněné držení těla po dobu zpěvu.
- Stále více povoluje bradu.
- Předvádí s pomocí učitele dechová cvičení na bázi bráničního dýchání.
- Vyslovuje správně souhlásky.
- Nasazuje lehce a měkce jednotlivé vokály.
- Nezvedá bradu při postupu do výšky.
- Dokáže identifikovat měkké patro a rozevřít ho.
- Rozevírá stále více prostor v ústech s cílem zakulatit zpívané tóny.
- Opakuje jednoduché melodické celky s cílem procvičit melodickou paměť.
- Zpívá rytmicky jednoduché lidové i umělé písně.

3. ročník

Žák:

- Vysvětlí zásady pěveckého postoje.
- Předvádí náznaky hlavové resonance.
- Zpívá uvolněně otevřené vokály.
- Tón nasazuje měkce bez sebemenšího tlaku.
- Správně artikuluje zpívané slabiky.
- Vyjmenuje zásady hlasové hygieny.
- Respektuje vhodné frázování textu a koriguje svoji činnost dle pokynů učitele.
- Přenáší zadané tóny z krajních poloh do střední hlasové polohy.
- Zpívá jednoduché lidové i umělé písně.

- Při přednesu využívá samostatněji dynamických prostředků, které mu umožňuje jeho hlasový aparát, zpívá dle svých možností intonačně čistě.
- Je schopen veřejného vystoupení.

4. ročník

Žák:

- Realizuje předložená cvičení vycházející z upřesňujícího se pěveckého pocitu.
- Pociťuje stále konkrétnější hlasové zážitky.
- Poznává kantilénu.
- Nepřepíná hlas (co do síly i rozsahu).
- Aktivně vyjadřuje své pocity a snaží se je vhodně pojmenovávat.
- Kontroluje pohyb svého těla při zpěvu, omezuje nadbytečné „plevelné“ pohyby.
- Kontroluje uvolněnost celého organismu.
- Respektuje dle své mentální vyspělosti smysl zpívaného textu.
- Nadechuje se vhodně tak, aby byl schopen zazpívat ucelenou melodickou frázi a přitom neporušoval významovou jednotu textu.
- Zpívá složitější lidové i umělé písně různých stylů a žánrů, respektuje notový zápis - dodržuje hodnoty zpívaných not, dynamická znaménka, fermaty apod.

5. ročník

Žák:

- Zpívá ze stále se zdokonalujícího pěveckého pocitu (kde a jak mu tóny zní, do jaké míry je uvolněný, jaké je postavení brady, jazyka a měkkého patra, jak a kam dýchá, jak sám sebe slyší apod.).
- Reaguje na rady a připomínky učitele, využívá i vlastní pocitovou i sluchovou představu zpívaného celku.
- Zařazuje prvky legatového zpěvu.
- Zamezuje nadbytečným gestům při zpívání.
- Rozumí zásadám péče o hlas.
- Interpretuje složitější lidové i umělé písně různých stylů a žánrů, respektuje notový zápis, dokáže ho analyzovat na základě svých znalostí a dovedností.
- Zaujímá stanovisko ke zpívaným přednesovým skladbám.
- Užívá základní názvosloví související s přednesovými skladbami.
- Diskutuje o hudbě.

6. ročník

Žák:

- Dokáže si aktivně vybavit svůj pěvecký pocit vycházející z předchozího školení.
- Dokáže využívat samostatně technické dovednosti (nasazení tónů, čistá intonace při realizaci přednesových skladeb).
- Zachovává přirozenost hlasu při zpěvu.
- Používá hlas v celém svém rozsahu.

- Uplatňuje zásady hlasové hygieny.
- Hodnotí své vlastní pěvecké pokroky, poukazuje na svá slabá místa, navrhuje možnosti nápravy.
- Respektuje výkony spolužáků.
- Zpívá složitější lidové i umělé písně (v jednohlase i ve vícehlase), (s doprovodem i bez doprovodu).
- Přednes obohacuje o agogiku.

7. ročník

Žák:

- Využívá všechny praktické pěvecké zkušenosti získané v předchozích ročnících.
- Používá rozšířený hlasový rozsah a podle svých možností vyrovnané hlasové rejstříky.
- Uvědomuje si jak a proč pečovat o svůj hlas i celkovou psychickou a fyzickou kondici.
- Dokáže při nácviu i realizaci zadaných cvičení i přednesů projevit větší míru samostatnosti.
- Dokáže kriticky zhodnotit svůj přístup k zadaným cvičením i přednesovým skladbám.
- Ovládá ve větší míře své pěvecké vyjadřování na základě porozumění hudbě i textu.
- Kultivuje svůj pěvecký projev.
- Má své pěvecké vzory, diskutuje o pěveckém umění.
- Zpívá složitější lidové i umělé písně s akcentací svých stylových představ.
- Přednes obohacuje o agogiku.

II. STUPEŇ:

Přípravný ročník

Žák:

- Předvede správný pěvecký postoj.
- Povoluje bradu při cvičeních i přednesových skladbách.
- Využívá mimické svaly při rozevírání měkkého patra.
- Koriguje držení těla, postavení úst, nádechy.
- Opakuje dle učitele jednoduchá dechová cvičení.
- Využívá brániční dýchání.
- Napodobuje jednoduché artikulační a melodické celky.
- Vysvětlí jak pečovat o hlas.
- Orientuje se v notovém zápisu.
- Zpívá jednoduché lidové i umělé písně.

- Zpívá s doprovodem.

1. ročník

Žák:

- Zúročuje své dosavadní pěvecké zkušenosti, dovednosti a návyky.
- Uvědoměle pracuje s dechem.
- Dokáže vysvětlit smysl zpívaného cvičení.
- Využívá principy hlavové resonance.
- Předvede zpěv v celém svém hlasovém rozsahu.
- Zpívá z paměti zadaná cvičení i přednesové skladby.
- Kultivovaně interpretuje skladby, vysvětlí žánrové a stylové zvláštnosti zpívaného.
- Uplatňuje se ve vícehlasém komorním seskupení.

2. ročník

Žák:

- Rozvíjí a zdokonaluje svoje pěvecké dovednosti.
- Všímá si chyb a samostatně se je pokouší odstraňovat.
- Hledá a zdokonaluje rezonanční pocit.
- Má vypěstovaný kultivovaný hlasový projev.
- Posuzuje estetické vyznění svého pěveckého vyjadřování.
- Používá vyrovnaný hlas v celém hlasovém rozsahu.
- Zaujímá vlastní stanovisko týkající se výběru repertoáru a jeho nácviku.

3. ročník

Žák:

- Reguluje samostatně svůj pěvecký projev.
- Kontroluje všechny složky činnosti při zpěvu.
- Dokáže popsat zpěv jako ucelený propojený systém.
- Zvládá zpěv plynulé kantilény s ohledem na vedení a dodržování frází, dobře se orientuje v hudebním zápise a textu.
- Diskutuje o svých dalších hudebních aktivitách, koncertech, plánech.
- Stanovuje si další cíle a vize na základě svých fyzických a psychických dispozic.
- Samostatně pracuje při korepetici.
- Zpívá písňovou tvorbu různých slohových období a žánrů od našich i zahraničních autorů.

4. ročník

Žák:

- Vyhodnotí své pěvecko-technické dovednosti, uvědomuje si své pěvecké limity.
- Dokáže zhodnotit svůj pěvecký projev.
- Dokáže samostatně nastudovat zvolenou přednesovou skladbu.
- Volí vhodné výrazové prostředky.
- Utváří si svůj vlastní pěvecký styl.
- Profiluje se dle svého zájmu a preferencí.
- Samostatně pracuje při korepetici.
- Používá dynamickou i agogickou škálu a výraz v souvislosti s charakterem interpretované skladby.
- Zpívá písňovou tvorbu různých slohových období a žánrů od našich i zahraničních autorů.
- Orientuje se v základní pěvecké literatuře.

Ročníkové výstupy předmětu: Komorní zpěv:

I. STUPEŇ:

3. ročník

Žák:

- Uplatní poznatky a dovednosti, které získal v individuální výuce.
- Zpívá písně v jednohlasé nebo kanonické úpravě.

4. ročník

Žák:

- Předvede orientaci v zápisu vícehlasých písní.
- Zazpívá dvojhlas v terciové úpravě.

5. ročník

Žák:

- Zazpívá vícehlasé písně s doprovodem.
- Rozezná odchylky v intonaci.

6. ročník

Žák:

- Aktivně spolupracuje s ostatními.
- Během zpěvu upraví své intonační odchylky.
- Zpívá s vědomím nutnosti přizpůsobit vlastní zpěv pro potřeby celku-nekřičí, neforsíruje.

7. ročník

Žák:

- Podle věku a hlasových možností je schopen zpívat ve složitějším dvojhlasu i vícehlasu.
- Využívá adekvátní výrazové prostředky a dynamiku – podle charakteru a žánru písní.
- Zazpívá vícehlasé písně s nástrojovým doprovodem i s tzv. Half-playbackem (doprovod na CD).

II. STUPEŇ:

1. ročník

Žák:

- Zpívá vícehlasé lidové a umělé písně podle svých hlasových možností, pěvecké vyspělosti a zaměření žáka.
- Využívá adekvátní výrazové prostředky a dynamiku–dle charakteru a žánru písní.

2. ročník

Žák:

- Zpívá náročné vícehlasé písně různých žánrů.
- Přizpůsobí se svým spolužákům v intonaci, tempu, dynamice a síle hlasu.

3. ročník

Žák:

- Zpívá vícehlasé písně a capella, s nástrojovým doprovodem i s doprovodem CD.
- Vyjádří názor na studovanou skladbu či píseň a svůj názor zdůvodní.

4. ročník

Žák:

- Zazpívá různé vícehlasé písně.
- Používá dynamickou i agogickou škálu a výraz v souvislosti s charakterem interpretované vícehlasé skladby.
- Vyjádří názor na studovanou skladbu či píseň a svůj názor zdůvodní.

5.27 Studijní zaměření Hra na akordeon

Akordeon je nástroj sólový, případně doprovodný, lehce přenosný, víceúčelově použitelný kdekoli a k jakékoli příležitosti. Hráči na akordeon působí jako sólisté (interpretují skladby klasické, taneční, lidové, populární atd.) nebo jako členové komorních a orchestrálních uskupení.

Žáky vedeme ke kladnému vztahu k nástroji i hudbě obecně. Při nácviku skladeb rozvíjíme volní vlastnosti: vytrvalost, svědomitost, pevnou vůli a píli. Praktikujeme souhru a vedeme žáky k pocitu sounáležitosti při komorní hře. Žáky zapojujeme do vystoupení a koncertů a cílíme ke snaze o celoživotní provozování hudby.

Učební plán:

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Předměty povinné:											
Hra na akordeon	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Hudební nauka	1	1	1	1	1						
Předměty povinně volitelné:											
Souborová hra				1	1	1	1	1	1	1	1
Sborový zpěv				2	2	2-4	2-4	2-4	2-4	2-4	2-4

Poznámky k organizaci výuky:

Předmět Hra na akordeon se vyučuje individuálně.

Ročníkové výstupy a organizace výuky předmětů Hudební nauka a Sborový zpěv jsou uvedeny v kapitolách dle obsahu.

V předmětu Souborová hra je žák zapojen do jednoho nebo i více souborů ZUŠ.

Ročníkové výstupy předmětu: Hra na akordeon

I. STUPEŇ:

1. ročník

Žák:

- Seznámí se s nástrojem.
- Správně sedí, drží, upevňuje nástroj.
- Vedením měchu tvoří správně nasazený a ukončený tón.
- Zvládne pětprstovou polohu na klávesách.
- Čte potřebné noty v C a F klíči.
- Postaví správně pravou a levou ruku.
- Hraje základní basy s příslušnými durovými akordy (C G D F).
- Zvládne souhru obou rukou.
- Rozliší základní dynamické značky a podle nich hraje forte a piano.

2. ročník

Žák:

- Zvládá vedení měchu.
- Rozšíří pětiprstovou polohu - posun ruky.
- Hraje bez zrakové kontroly, orientuje se podle svých schopností v melodické i doprovodné části nástroje.
- Umí akordický doprovod dur s kvintovým a terciovým basem.
- Hraje legato, staccato, tenuto.
- Zahraje tečkovaný rytmus, synkopu.
- Zahraje počátky dvojhlasu v tercii v pravé ruce.

3. ročník

Žák:

- Zdokonalí prstové a měchové frázování.
- Hraje v dvojhlasu pravou rukou.
- Vyrovná hru v rychlejších tempech.
- Zdokonalí hru legato, staccato a tenuto v různých kombinacích.
- Pozná další dynamické a agogické odstíny - ritardando, accelerando.
- Podle svých individuálních schopností zahraje z paměti jednoduchou skladbu.

4. ročník

Žák:

- Zdokonalí měchovou techniku.
- Hraje dvojhmaty i v jiných intervalech než v terciích, eventuálně vícehlas.
- Durové stupnice hraje v rychlejším tempu, akordy melodické a harmonické oběma rukama dohromady.
- Rozšíří zvukové a barevné možnosti nástroje pomocí rejstříků.
- Hudební obzor rozšíří o různé hudební žánry (polka, valčík, ukolébavka).
- Zapojí se do komorní hry.

5. ročník

Žák:

- Zlepší techniku, rytmus a dynamiku hry.
- Seznámí se s dalšími melodickými ozdobami.
- Zdokonalí hru dvojhmatů.
- Vystihne náladu a charakter hrané skladby, rozliší základní dynamiku a tempo.
- Výběrem skladeb poznává díla klasických, romantických i soudobých skladatelů ve skladbách sólových a komorních.

6. ročník

Žák:

- Pěstuje měchovou techniku na stupnicích a akordech (podle fyzických možností).
- Zvládá náročnější prstovou techniku pravé i levé ruky v rámci svých motorických schopností.
- Určí tempo skladby podle jejího charakteru a zahraje ji.
- S učitelem se podílí na výběru skladeb z oblasti klasické, zábavné a taneční hudby.
- Zvládá hru přiměřeně obtížných skladeb z listu.
- Obohatí repertoár o umělé lidové tance.

7. ročník

Žák:

- Orientuje se v celém rozsahu melodické části nástroje.
- Uplatní samostatnost a pohotovost při nácviku skladeb a zúročí akordeonové dovednosti získané v předcházejícím studiu.
- Pojmenuje melodické ozdoby a zvládá základní označení a manuální používání rejstříků pravé i levé ruky.
- Podle svých schopností hraje z paměti vybrané přednesové skladby.
- Zaměří se na přípravu absolventského vystoupení.
- Má vytvořený takový vztah k akordeonu a k hudbě, že má potřebu si zahrát i tehdy, pokud nebude pokračovat v soustavném hudebním studiu pod vedením pedagoga.

II. STUPEŇ:

Přípravný ročník

Žák:

- Získá základní návyky a dovednosti – správné sezení, držení nástroje.
- Orientuje se v jednoduchých hudebních útvarech a v notovém zápise.
- Pěstuje si správné návyky pro samostatnou domácí přípravu.

1. ročník

Žák:

- Upevní získané akordeonové dovednosti a návyky, které potřebuje k udržení potřebné zručnosti a kultury hraného tónu a ke zvládnutí studovaných skladeb.
- Ovládá zvukové možnosti nástroje, práci s tónem.
- Zvládá měchovou a nástrojovou techniku.
- Kultivuje smysl pro krásu tónu a hudební fráze.

2. ročník

Žák:

- Získá přehled o hudební, zejména akordeonové literatuře.
- Ovládá práci s tónem, základy frázování.
- Ovládá prstovou artikulaci (legato, staccato, non legato, portamento).
- Samostatně nastuduje přiměřeně obtížnou skladbu, rozvíjí její přednesovou stránku.
- Hraje pohotově z listu.

3. ročník

Žák:

- Zvládá měchovou techniku, obrat v kterékoliv poloze bez dynamické změny a akcentu.
- Ovládá hru melodických ozdob.
- Profiluje se podle svého zájmu, zvoleného žánru a preferencí.
- Interpretuje skladby různých stylů a žánrů.

4. ročník

Žák:

- Zpaměti hraje vybrané skladby a je schopen vlastního pojetí dané skladby.
- Umí využít své zkušenosti v neprofesionální umělecké praxi.
- Připraví absolventský program.

5.28 Vyučovací předmět Hudební nauka

Hudební nauku vyučujeme v kolektivu maximálně 22 žáků. Tento předmět doplňuje studium hry na nástroj nebo sólový zpěv. V obsahu učiva a způsobech práce rozšiřuje a prohlubuje hudebně-teoretické znalosti a dovednosti žáků. Při výuce je přihlíženo k tomu, aby se žáci nových poznatků zmocňovali aktivně, tzn. zpěvem, hrou na hudební nástroj, poslechem hudby s následným úkolem, opakovaným poslechem, vlastní hudební tvořivostí.

Ročníkové výstupy předmětu: Hudební nauka

I. STUPEŇ:

1. ročník

Žák:

- Určí, zda slyší v předvedené ukázce zvuk nebo tón.
- Slovně popíše notovou osnovu a do ní zapíše noty různé délky a výšky.
- Napíše houslový a basový klíč, vysvětlí jejich použití.
- Tleskáním opakuje jednoduché rytmické útvary, podobně reprodukuje sám notový rytmický příklad.
- Vyjmenuje hudební abecedu.
- Pojmenuje a zapíše noty zvýšené a snižené, vysvětlí význam # a b i odrážek.
- Vyjmenuje a zapíše tóny vybraných durových stupnic, určí umístění půltónů.
- Na základě notového zápisu vysvětlí funkci: repetice, prima volta - seconda volta, koruna, legato, staccato.
- Při rytmickém výcviku zachází s nástroji z Orffova instrumentáře.
- Přeloží do češtiny slova allegro, moderato a andante.
- Vysvětlí význam značek pp, p, mf, f, ff, crescendo, decrescendo, a tempo.
- Určí sluchem melodii, stupnice a akordy durové a mollové.
- Percepční složku rozvíjí zpěvem písní, různého obsahu a nálady. Určí, kdy začíná a končí předehra, mezihra, dohra, rozliší melodii od doprovodu.
- Určí podle vyobrazení a poslechu základní hudební nástroje.

2. ročník

Žák:

- Přečte a zapíše noty g – c³ v klíči G, vysvětlí souvislost klíče G a F.
- Vysvětlí a užívá další hudební pojmy (stupnice, tónina, tónika, dominanta, trojzvuk, ligatura, allegretto, lento, předznamenání).
- Vyjmenuje názvy intervalů, určí a tvoří čisté a velké intervaly od tónů c a g.
- Mollové stupnice aiolské odvodí od známých durových stupnic.
- Vyjmenuje a zapíše tóny vybraných durových stupnic, určí umístění půltónů.
- Ve stupnicích určí trojzvuk na tónice a dominantě.

- Rozšíří svoje rytmické interpretační dovednosti o tečkovaný rytmus, synkopu, triolu, jednoduchý dvojhlasý rytmus, při rytmickém výcviku využívá též nástrojů Orffova instrumentáře.
- Určí základní hudební formy: pochod, polka, valčík, mazurka.
- Při poslechu rozliší melodii, protimelodii, doprovod, rytmus, dynamiku.
- Zařadí hudební nástroje do skupin.
- Identifikuje poslechem základní rozdělení lidských hlasů: soprán, alt, tenor, bas.

3. ročník

Žák:

- Určuje a zapisuje noty v klíči F.
- Vyjmenuje postup křížků v kvintovém kruhu a bé v kvartovém kruhu.
- Transponuje v notovém zápise jednoduché melodie.
- Rozdělí intervaly na čisté a velké, určí je od základních tónů durových stupnic do 4# a 4b.
- Objasní způsob odvozování durových stupnic, vyjmenuje stupnice do pěti # a b.
- Vysvětlí stavbu stupnice moll harmonické a melodické.
- Rozliší stupnice paralelní a stejnojmenné.
- Ve stupnicích určí T, D, S.
- Pozná a utvoří durové a mollové kvintakordy i s jejich obraty.
- Rytmické dovednosti rozšíří o základní prvky rytmického dvojhlasu.
- Pozná a definuje další hudební útvary: předehra, fanfára, ukolébavka, etuda.
- Podle svých pěveckých schopností zazpívá Českou st. hymnu, určí její autory, pohovoří o historii.
- Vyjmenuje a pozná nejstarší české hudební památky.
- Hudební nástroje rozdělí do skupin. Podrobněji promluví o nástrojích smyčcových a dřevěných dechových.
- Pohovoří o významných českých skladatelích.

4. ročník

Žák:

- Použije dvojitý křížek a dvojité bé, vysvětlí enharmonickou záměnu tónů.
- Rozšiřuje svoje dovednosti v transpozici.
- Orientuje se v tónové soustavě, pojmenuje oktávy.
- Podle schématu stavby stupnic utvoří všechny durové a k nim náležející mollové stupnice do 4# a 4b.
- Fixuje znalosti kvintakordů, a jejich obrátů. Charakterizuje význam kvintakordů T, D, S pro tvorbu harmonického doprovodu písní.
- Zapiše jednoduchý rytmus do notového záznamu.
- Vysvětlí principy malé písňové formy (1, 2 a 3 dílné), určí formu lidové popř. umělé písně. Pokusí se o tvorbu vlastní formálně ucelené písně na básnický text.
- Vysvětlí princip vícehlasého kánonu a quodlibetu.

- Pohovoří o dechových žesťových hudebních nástrojích.
- Vyjmenuje vybrané soubory komorní hudby: klavírní trio, smyčcové kvarteto, dechového kvinteto.
- Uvede historii lidové písně, její sběratele a sbírky lidových písní, druhy a způsoby interpretace lidové písně.
- Popíše historii a přítomnost Národního divadla.

5. ročník

Žák:

- Vytvoří a vysvětlí intervaly zvětšené a zmenšené.
- Pozná všechny durové stupnice v kvintovém i kvartovém kruhu, dokáže k nim přiřadit paralelní stupnice mollové.
- Vedle kvintakordů durových a mollových tvoří kvintakordy zvětšené a zmenšené.
- Popíše dominantní septakord (bez obrátů), vysvětlí principy akordových značek.
- Rozšiřuje svoje rytmické a intonační schopnosti, pokusí se zaznamenat do notového zápisu snadnou lidovou píseň podle diktátu i podle paměti.
- Zopakuje poznatky o hudební formě písňové.
- Charakterizuje následující hudební formy: variace, rondo, předehra, symfonická báseň.
- Poznává a určuje různé druhy a žánry hudby.
- Podrobněji pohovoří o bicích hudebních nástrojích, harfě, klavíru a tzv. lidových nástrojích.
- Vyjmenuje složení symfonického orchestru. Vysvětlí, k čemu slouží partitura.
- Správně zařadí do historického kontextu slyšenou typickou hudební ukázkou.
- Charakterizuje periodicitu hudebních dějin a nejvýznamnější představitele jednotlivých období.

5.29 Vyučovací předmět Souborová hra

Poznámky k organizaci výuky:

Vyučovací předmět Souborová hra je určen žákům těch studijních zaměření, které nemají v příslušných kapitolách ročníkové výstupy tohoto předmětu.

Výuka probíhá v několika různorodých souborech. Žáci si mezi nimi vybírají po dohodě s vyučujícím svého studijního zaměření.

Učební plán stanoví, ve kterých ročnících a v jakém rozsahu je Souborová hra předmětem povinným. Pokud žák projeví zájem a prokáže potřebné schopnosti, může být zařazen do výuky souborové hry i dříve.

Ročníkové výstupy předmětu: Souborová hra

I. STUPĚŇ:

4. ročník

Žák:

- Reaguje na základní gesta dirigenta nebo vedoucího souboru (nástup, změna tempa) dle svých individuálních schopností.
- Zahraje jednohlasý part s ostatními spoluhráči.
- Uplatní správné dodržování notových délek a udrží společné tempo na základě taktovacích pokynů dle svých individuálních schopností.
- Hraje a orientuje se v notovém zápise a provádí pokyny k interpretaci: (D. Capo, Coda, Fine, Repetice, aj.).

5. ročník

Žák:

- Naladí svůj hudební nástroj a během hry sluchem ladění kontroluje dle svých individuálních schopností.
- Reaguje na gesta dirigenta či pokyny pedagoga (nástup, změna tempa, závěr, dynamické a agogické změny ...).
- Zahraje party studovaných skladeb s přiměřenou technickou i rytmickou přesností dle svých individuálních schopností.

6. ročník

Žák:

- Citlivěji reaguje na gesta dirigenta či pokyny pedagoga (nástup, změna tempa, závěr, dynamické a agogické změny ...).
- Realizuje společně domluvené poznámky v partu.
- Dodrží společné začátky a konce frází.
- Zareaguje na případné tempové změny a reprodukuje zápis v jednodušší polyfonii dle svých individuálních schopností.

7. ročník

Žák:

- Dodržuje pravidla, která jsou nutná pro společný nácvik a provedení hudebních děl (kázeň a odpovědnost vůči kolektivu).
- Aktivně vstupuje do spolupráce na celkovém vyznění skladby (oblast ladění, agogiky, dynamiky ...) dle svých individuálních schopností.
- Chápe společné muzicírování jako možnost provedení posluchačsky zajímavé hudební skladby i jako prostor k dalšímu uplatnění a růstu svého hráčského umu.

II. STUPEŇ:

1. ročník

Žák:

- Zahraje party studovaných skladeb s přiměřenou technickou i rytmickou přesností dle svých individuálních schopností.
- Vnímá své spoluhráče jako partnery a spoluvůrce společného hudebního díla.
- Samostatně naladí svůj hudební nástroj a během hry je schopen sluchové kontroly ladění svého nástroje v kontextu ladění celého hudebního uskupení dle své hudební a hráčské vyzrálosti.
- Vnímá gesta dirigenta či vůdčí osobnosti hudebního uskupení a správně na ně reaguje.

2. ročník

Žák:

- Hraje s ohledem na společný zvuk, intonaci, souhru a celkový přednes dle svých individuálních schopností.
- Realizuje hudební pokyny vyplývající z notového materiálu a účelně zanáší poznámky do vlastního partu.
- Proveďte tempové, dynamické a agogické změny a udrží svůj hlas.

3. ročník

Žák:

- Nastuduje samostatně svůj part a při provedení uplatní veškeré pokyny vedoucího souboru.
- Naladí nástroj a eliminuje problematické souzvuky dle svých individuálních schopností.
- Při společné hře kontroluje barvu tónu, práci s dechem, v případě potřeby zvolí alternativní hmat dle své hráčské a hudební vyzrálosti.
- Interpretuje party náročnějších skladeb v duchu jejich stylu a žánru dle svých individuálních schopností.
- Aktivně vstupuje do spolupráce na celkovém vyznění skladby (oblast ladění, agogiky, dynamiky ...).

4. ročník

Žák:

- Určí, kdy hraje part, který vede stěžejní melodii skladby a kdy jeho part plní roli doprovodu jiné melodie dle svých individuálních schopností.
- Dodržuje pravidla, která jsou nutná pro společný nácvik a provedení hudebních děl (kázeň a odpovědnost vůči kolektivu).
- Vnímá společné muzicírování jako možnost provedení posluchačsky zajímavé hudební skladby i jako prostor k dalšímu uplatnění a růstu svého hráčského umu.

5.30 Vyučovací předmět Sborový zpěv

Poznámky k organizaci výuky:

Předmět Sborový zpěv se vyučuje ve dvou odděleních: Přípravka Žďáráčku – pro žáky od 10 let a Žďáráček – pro žáky od 12 let. Věková hranice je orientační, rozhodující jsou schopnosti a zájem žáků.

Předmět Sborový zpěv je povinný pro žáky studijního zaměření Sólový zpěv a Hra na varhany podle učebního plánu.

Předmět Sborový zpěv je nepovinný pro žáky ostatních studijních zaměření hudebního oboru, výuky se mohou účastnit i žáci ostatních oborů.

Ročníkové výstupy předmětu: Sborový zpěv

I. STUPEŇ:

3. ročník

Žák:

- Osvojí si základní pěvecké návyky ve sborovém zpěvu (dýchání, postoj, základní hlasovou hygienu).
- Opakuje jednodušší melodicko-rytmické celky.
- Snaží se udržet svůj hlas v jednoduchém dvojhlasu.
- Dbá na správnou a zřetelnou výslovnost.

4. ročník

Žák:

- Využívá při zpěvu brániční dýchání, předvede uvolněný postoj.
- Tvoří tón na základě hlavové resonance.
- Zpívá rytmicky s užitím základních rytmických hodnot (nota půlová, čtvrtová).
- Udrží se v kánonu.
- Reaguje na základní gesta dirigenta.

5. ročník

Žák:

- Využívá při zpěvu brániční dýchání, používá uvolněný postoj a povolenou bradu.
- Tvoří tón na základě hlavové resonance, neforsíruje.
- Intonuje převážně čistě se zřetelnou artikulací.
- Zpívá rytmicky s užitím dalších rytmických hodnot (nota osminová, tečkovaný rytmus).
- Udrží se v samostatně v přiděleném hlase (2hlas).
- Reaguje s jistotou na základní gesta dirigenta.

6. ročník

Žák:

- Osvojí si základní zásady hlasové hygieny.

- Využívá hlas v celém jeho přirozeném rozsahu.
- Používá při zpěvu vědomě brániční dýchání.
- Intonuje čistě s instrumentálním doprovodem.
- Vyváženě se začlení do své hlasové skupiny (barevně, dynamicky).
- Umí číst tříhlasou sborovou partituru a udrží se samostatně v přiděleném hlase.
- Zvládá zpěv v legátu.
- Dbá na správnou artikulaci.
- Dovede použít i jednoduchý pohyb k vyjádření či podpoření charakteru skladby.

7. ročník

Žák:

- Při zpěvu dodržuje základní zásady hlasové hygieny.
- Využívá hlas v celém jeho přirozeném rozsahu s pokud možno vyrovnanými rejstříky.
- Umí použít techniku střídavého nádechu.
- Intonuje čistě a capella.
- Kultivovaně se začlení do své hlasové skupiny (výrazově i agogicky).
- Umí číst čtyřhlasou sborovou partituru a udrží se samostatně v přiděleném hlase.
- Správně frázuje.
- Dbá na zřetelnou artikulaci.
- Má osvojeny správné návyky při vystupování na veřejnosti.
- Zpívá skladby různých slohových období a vnímá odlišnosti jejich interpretace.

II. STUPEŇ:

1. ročník

Žák:

- Vyjmenuje hlavní zásady hlasové hygieny.
- Je schopen zvukové sebekontroly.
- Předvede cit pro správné frázování.
- Je pohotový při nácviu nového materiálu.
- Ve zpěvu běžně užívá kromě češtiny i angličtinu.

2. ročník

Žák:

- Má zažity v teorii a praxi hlavní zásady hlasové hygieny.
- Zpívá čistě i na počátku nácviu.

- Používá kultivovaný hlasový projev.
- Umí svůj hlasový projev přizpůsobit nacvičované skladbě.
- Ve zpěvu běžně užívá kromě češtiny i další jazyky a česká a moravská nářečí.
- Vnímá vyváženost jednotlivých hlasů při realizaci sborové skladby.

3. ročník

Žák:

- Zvládá intonačně čistý zpěv skladeb i technicky náročnějších (polyfonní, rytmicky a dynamicky náročné, skladby odlišných temp).
- Využívá svůj hlas v celém jeho rozsahu.
- Zpívá z listu jednodušší melodie.
- Je schopen zazpívat svůj hlas sólově.
- Je oporou své hlasové skupiny, pomáhá mladším členům sboru.

4. ročník

Žák:

- Zvládá intonačně čistý zpěv skladeb výrazově odlišných různých slohových období a capella i s instrumentálním doprovodem.
- Hlas zpěváka zní plně a vyrovnaně v celém jeho rozsahu.
- Zpívá z listu rytmicky i melodicky náročnější melodie.
- Je schopen zazpívat svůj hlas v komorním obsazení.
- Sám navrhuje interpretační ozvláštnění, choreografie k nacvičovaným skladbám.
- Adekvátně hodnotí výkony své i svých spolužáků.

6 VZDĚLÁVACÍ OBSAH VÝTVARNÉHO OBORU

Výtvarný obor v základním uměleckém vzdělávání umožňuje žákovi podle jeho schopností hlouběji vnímat okolní svět, pomáhá mu výtvarně se vyjádřit a vede ho k seberealizaci při vlastní tvořivé činnosti, k obohacení jeho osobního života.

Vzdělávání ve výtvarném oboru rozvíjí výtvarné schopnosti žáků – vnímání, myšlení, vyjadřování, představivost, estetické cítění, tvořivost, sebehodnocení. To vše přispívá k formování osobnosti žáka. Vnímá a poznává okolní svět pomocí výtvarného osvojování skutečností. Základní výtvarné prostředky a obrazové znaky nabízejí způsoby, jak myšlenky vyjádřit. Učí se chápat umění jako druh komunikace.

Výtvarné studium je koncipováno jako systém vzdělávání ve 2 stupních základního studia, přičemž předstupněm je dvouleté **přípravné studium** pro I. Stupeň a jednoleté přípravné studium pro II. stupeň. Žáci přípravného studia se vzdělávají v předmětu Přípravné výtvarné studium, kde se hravou formou seznámí se širokou škálou možností výtvarné tvorby, a to ve všech základních disciplínách výtvarného umění.

Základní studium I. a II. stupně je zaměřeno na plynulý vývoj žáků od dětského spontánního projevu po autentickou tvorbu dospívajících. Postupné setkávání se skutečností se mění v citlivý přepis reality a zpočátku řízená tematická tvorba v individuální výtvarnou výpověď ve zvoleném médiu či formě. Žáci základního studia se vzdělávají v předmětu Výtvarná tvorba a kultura. Studium obou stupňů základního studia žák uzavírá závěrečnou prací.

Součástí studia výtvarného oboru na Základní umělecké škole Františka Drdly je i projektová výuka, v níž žáci dlouhodobě pracují na nejrůznějších tématech. Jde o promyšlené koncepční vedení s cílem seznámit žáky často netradičními cestami se všemi dostupnými prostředky výtvarné tvorby v ploše i prostoru, včetně objektové a akční tvorby. Klasická studijní kresba, malba i modelování tvoří základ přípravy k talentovým zkouškám na střední i vysoké školy výtvarného směru. Obsahovou náplň doplňují kapitoly z teorie výtvarné kultury, které jsou jako nezbytná recepce a reflexe výtvarného umění promyšleně integrovány do praktické výuky.

6.1 Přípravné studium pro I. stupeň

Učební plán:

	1. ročník	2. ročník
Přípravné výtvarné studium 1	2	2

Poznámky k organizaci výuky:

Přípravné výtvarné studium 1 je ve výtvarném oboru realizováno v rozsahu 2 vyučovacích hodin týdně. Vyučuje se ve sloučených ročnících v počtu od 5 do 15 žáků.

Ročníkové výstupy předmětu: Přípravné výtvarné studium 1

Předmět je koncipován jako vstupní široce rozvětvená disciplína, jejímž prostřednictvím žáci získají základní představu o vyjadřovacích možnostech výtvarné tvorby. V citlivě vedené, hravé, zpočátku více tematické výuce se seznámí s elementárními postupy kresby, malby i grafiky, prostorového komponování a práce v materiálu. Nejčastější formou tvorby je tu výtvarné hledání a objevování v návaznosti na předchozí zkušenost a výtvarný experiment. Učitel přitom respektuje výtvarný typ dítěte a podporuje osobitost jeho projevu.

1. - 2. ročník

Žák:

- Prostřednictvím výtvarné hry postupně ovládá základní nástroje a materiály pro kresbu a malbu (grafiku), pozná rozdíly mezi těmito disciplínami, je schopen vyjádřit svoje pocity a představy a reaguje na zadané téma.
- Rozlišuje práci v ploše a prostoru, orientuje se v základních pojmech (linie, plocha, barva, tvar, povrch, celek, detail).
- V hravých etudách a při experimentování používá běžné výtvarné materiály pro plastickou i konstrukční prostorovou formu (keramická hlína, přírodní prvky, papír, textilní vlákno) a dovede s nimi rozehrát krátkou výtvarnou akci.
- Dovede popsat své záměry a podělit se o ně s ostatními.
- Vnímá a popíše viděnou skutečnost, dokáže ji zachytit či napodobit.

6.2 Přípravné studium ke II. stupni

Je určeno žákům ve věku 13 let, kteří mají vážný zájem o studium výtvarného oboru. Tato forma studia je určena pro všechna studijní zaměření výtvarného oboru, nabízená našim Školním vzdělávacím programem. Cílem je připravit žáky ke studiu na II. stupni výtvarného oboru a dosáhnout takové úrovně, aby se mohli od prvního ročníku druhého stupně zapojit do řádného studia výtvarného oboru. Toto přípravné studium je určeno k vyrovnání dosavadních znalostí a zkušeností ve výtvarné tvorbě.

Učební plán:

	1.ročník
Přípravné výtvarné studium 2	3

Poznámky k organizaci výuky:

Přípravné výtvarné studium 2 je ve výtvarném oboru realizováno v rozsahu 3 vyučovacích hodin týdně. Vyučuje se ve sloučených ročnících v počtu do 10 žáků.

Ročníkové výstupy předmětu: Přípravné výtvarné studium 2

1. ročník

- Rozdíl mezi objemem a plochou vystihne v kresbě i malbě.
- Barevně rozliší světlo a stín.
- Experimentuje s detailem a celkem.
- Respektuje odlišné výtvarné přístupy.
- Zpřesňuje svůj grafický i malířský projev.
- Při vlastní tvorbě uplatňuje poznatky z výtvarné kultury.
- Využije poznatky z návštěv výstav a historických památek, přiřadí je ke svým dosavadním znalostem.

6.3 Studijní zaměření Výtvarná tvorba a kultura

Hlavní studijní program výtvarného oboru tvoří předmět **Výtvarná tvorba a kultura**, který spojuje řadu základních tvůrčích postupů výtvarného umění – plošnou, prostorovou, objektovou a akční tvorbu. V rámci řetězení úloh při realizaci projektů v něm žáci v souvislosti s tématem realizují svoji výtvarnou představu pomocí široké řady vyjadřovacích prostředků. Poznávají jejich možnosti a výrazové účinky v pozorování a v přepisu reality, ve výtvarných etudách a při experimentaci a v kontaktu s výtvarným uměním a seznamují se se zákonitostmi kompozice a výtvarného jazyka.

Učební plán:

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Výtvarná tvorba a kultura	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3

Poznámky k organizaci výuky:

Základní studium je realizováno v rozsahu 3 vyučovacích hodin týdně, v případě potřeby je 1. ročník vyučován ve dvouhodinovém bloku. Do výuky základního studia I. stupně nastupují žáci od 7 let, do základního studia II. stupně od 14 let. Výuka se realizuje ve smíšených skupinách, od 5 do 15 žáků.

Ročníkové výstupy předmětu: Výtvarná tvorba a kultura

I. STUPEŇ:

1. ročník

Žák:

- Pracuje s náměty, které vycházejí z bezprostředního prožitku.
- Ve svém projevu uplatňuje výtvarnou hru.
- Postupně ovládá proporce figury.
- Využívá emocionálního působení barev.
- Ovládá jednoduché grafické techniky (monotyp, tisk z koláže, otisk, protisk).
- Při tvorbě dodržuje správné pracovní postupy a návyky.
- Respektuje výrazové vlastnosti a možnosti materiálů.
- Ovládá povrchové úpravy hliněného materiálu.

2. ročník

Žák:

- Pozoruje a následně výtvarně vyjádří viděnou skutečnost.
- Využívá experiment a výtvarnou hru.
- Figuru obohacuje o odpozorované detaily.
- Orientuje se v základních postupech při míchání barev.
- Ovládá jednoduché grafické techniky (monotyp, tisk z koláže, otisk, protisk, linoryt a suchá jehla).
- Ovládá práci s keramickou hlinou, zná zásady zpracování a spojování materiálu.

- Modeluje jednoduchou figuru.

3. ročník

Žák:

- Uplatní tematickou i studijní kresbu.
- Načrtne rozvržení plochy liniemi.
- Zohledňuje různost tvarů, postupuje od celku k detailu.
- Zná vzájemné barevné vztahy (kontrast, odstín).
- Ovládá jednoduché grafické techniky s použitím více barev.
- Uvědoměle používá základní druhy materiálů pro prostorovou a objektovou tvorbu (papír, textil), ovládá a využívá jejich mechanické vlastnosti a výrazové možnosti.
- Rozlišuje a pojmenuje hlavní znaky disciplín výtvarného umění, používá základní výtvarné pojmy.

4. ročník

Žák:

- Bezpečně ovládá hlavní kresebné a malířské nástroje a materiály, hledá přesahy mezi nimi, vybírá si ke svému sdělení technicky i pocitově nejvhodnější postup.
- Využívá výtvarné hodnoty linie (ostrota, síla, intenzita přítlaču).
- Citlivě používá barevnou škálu a intenzitu tónu.
- V grafice využívá zkušenosti získané z lineárního kresebného projevu.
- Posoudí možnosti užití grafiky a písma.
- Zná vlastnosti textilních technik (koláž, batika, tkaní).
- S jistotou pracuje s keramickým materiálem, na základě zkušeností s technologickým procesem podřizuje a usměrňuje svoji práci daným možnostem.

5. ročník

Žák:

- Pracuje s jednotlivými prvky plošného vyjádření (bod, linie, tvar, plocha, barva, světlo).
- Zvládá členění plochy v tvarovém i barevném vyjádření.
- Zná způsoby modelace barvou.
- Ve výtvarných etudách a pomocí experimentu si vytváří jasnou představu o možnostech dalších materiálů k tvorbě prostorových objektů (dřevo, plasty), rozlišuje jejich vlastnosti a možnosti uplatnění k vyjádření své představy.
- Využívá písmo jako výtvarný prvek.
- Podle potřeby dokáže do své práce zařadit dekorativní prvky.
- V diskusi správně používá základní výtvarné pojmy.

6. ročník

Žák:

- Učí se pozorovat a následně výtvarně vyjádřit viděnou skutečnost.

- Dbá na kultivovaný lineární i plošný projev.
- Ve studijních pracích využívá barevného působení předmětů a prostředí.
- Volnou výtvarnou představivost podřizuje specifickým vlastnostem grafických technik.
- Uvědoměle komponuje různé tvary.
- Modeluje figuru v pohybu.
- Využívá zkušeností a znalostí výtvarného jazyka k uvědomělému zacházení s obrazotvornými prvky, řeší jejich vzájemné vztahy (shoda, podobnost, opakování, rytmus, pohyb), inspiruje se fantazií nebo realitou, proměňuje ji a ozvláštňuje.
- Rozlišuje a pojmenuje umělecké slohy a směry, používá základní odborné pojmy, aktivně se seznamuje s historií i současností výtvarného umění, diskutuje o otázkách výtvarné tvorby, respektuje odlišný názor, hledá podněty pro svoji práci.

7. ročník

Žák:

- Stanovuje si podle svých individuálních schopností vlastní cíle, na základě zadání ze společného projektu hledá a následně přetváří své smyslové zážitky do osobité výtvarné formy – v ploše i prostoru.
- Využívá netradiční způsoby řešení.
- Řeší výtvarná zadání podle aktuálních potřeb oboru, školy a města.
- Užitou grafiku rozšiřuje o složitější úkoly propagačního charakteru.
- Používá pro své sdělení všechny základní techniky prostorové, objektové a akční tvorby s využitím klasických i moderních technologií.
- Používá k výtvarnému vyjádření vlastní tělo, vnímá svoji identitu a rozehrává různé možnosti ozvláštňování své podoby, k výtvarné akci si cíleně vybírá vhodný prostor.

II. STUPEŇ:

1. ročník

Žák:

- Samostatně používá prvky obrazotvorného vyjádření v ploše i prostoru.
- Experimentuje a hledá nové možnosti využití klasických i moderních výrazových médií.
- Návrhovou kresbu využívá pro všechny oblasti výtvarných činností.
- Volnou grafiku rozšiřuje o kombinované grafické techniky.
- V prostorových kompozicích experimentuje i s jinými materiály (papír, sádra, drát).
- Zkoumá z různých úhlů svět a vztahy v něm a reaguje na ně prostřednictvím akcí, objektů a instalací, snaží se o neotřelou a osobitou výpověď.

2. ročník

Žák:

- Řeší technickou stránku své tvorby s maximálním zaujetím a snahou o vytříbenou formu a vysoký stupeň kvality provedení.
- U kreseb zátiší a městských prvků uplatňuje základy perspektivy.
- Využívá písma jako výrazového prostředku, výběr přizpůsobuje danému úkolu.
- Zajímá se o vyjadřovací prostředky současného výtvarného umění, vnímá je v širších souvislostech, sleduje kulturní dění ve městě a regionu, navštěvuje výstavy.
- Formuluje své názory, diskutuje, respektuje různá hlediska.
- Běžně používá odbornou terminologii.

3. ročník

Žák:

- Zaměřuje se na uvolněné malířské podání.
- Knižní ilustraci a text řeší jako grafický projev tvořící harmonický celek.
- Studuje objemové hodnoty modelu.
- Bezpečně a zaujatě řeší výtvarné problémy, experimentuje, hledá a nachází vlastní postupy, obhajuje je v diskuzích, respektuje pravidla týmové spolupráce.
- Při práci využívá metodu analýzy a syntézy, posunu významu, abstrahování, uplatňuje výrazové a kompoziční vztahy, rozlišuje a propojuje obsah a formu.
- Uvažuje konceptuálně a ve své tvorbě reaguje na současný svět a mezilidské vztahy ve vlastní samostatně pojaté a nezávislé tvorbě.

4. ročník

Žák:

- Ovládá všechny obrazotvorné prvky plošného a prostorového vyjádření, jejich výrazové vlastnosti a vztahy, vyjadřuje se odborně.
- Orientuje se v historickém vývoji výtvarného umění, zajímá se o vyjadřovací prostředky současnosti, individuálně v umění hledá inspiraci pro svou tvorbu.
- Některé prostorové úkoly řeší v souladu s architektonickými prvky.
- Volí vhodné formy adjustace svých prací a výstavní koncepce, formuluje svůj názor, respektuje různá hlediska, obhájí své názory.

6.4 Studijní zaměření Výtvarná a multimediální tvorba

Obsah studijního zaměření **Výtvarná a multimediální tvorba** spočívá v tvůrčím využívání digitálních technologií. I zde je ale kladen důraz na osvojení klasických výtvarných postupů (tedy oblast plošné, prostorové i objektové a akční tvorby). Výstupy klasických výtvarných technik jsou dále zpracovávány, rozvíjeny a obohacovány digitálními postupy. Využití digitálních technik se postupně rozšiřuje a prohlubuje. Žák je veden ke kreativnímu využívání a zapojení digitálních technologií do výtvarného vyjadřování a individuálnímu zkoumání jejich možností.

Učební plán:

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Výtvarná tvorba a kultura	3	3	3								
Výtvarná a multimediální tvorba				3	3	3	3	3	3	3	3

Poznámky k organizaci výuky:

1.—3. ročník plní žák osnovy studijního zaměření **Výtvarná tvorba a kultura**. Základní studium je realizováno v rozsahu 3 vyučovacích hodin týdně, v případě potřeby je 1. ročník vyučován ve dvouhodinovém bloku. Do výuky základního studia I. stupně nastupují žáci od 7 let, do základního studia II. stupně od 14 let, do výuky studijního zaměření Výtvarná a multimediální tvorba nastupují žáci zpravidla od 10 let. Výuka se realizuje ve smíšených skupinách do 10 žáků.

Ročníkové výstupy předmětu: Výtvarná a multimediální tvorba

I. STUPEŇ:

1.—3. ročník viz. studijní zaměření Výtvarná tvorba a kultura

4. ročník

Žák:

- Bezpečně ovládá hlavní kresebné a malířské nástroje a materiály, hledá přesahy mezi nimi, vybírá si ke svému sdělení technicky i pocitově nejvhodnější postup.
- Využívá výtvarné hodnoty linie (ostrota, síla, intenzita přítlaku).
- Citlivě používá barevnou škálu a intenzitu tónu.
- V grafice využívá zkušenosti získané z lineárního kresebného projevu.
- S jistotou pracuje s keramickým materiálem, na základě zkušeností s technologickým procesem podřizuje a usměrňuje svoji práci daným možnostem.
- Posoudí možnosti užití grafiky a písma.
- Klasickými výtvarnými technikami odvypráví příběh.
- Seznamuje se s fotografií.

5. ročník

Žák:

- Pracuje s jednotlivými prvky plošného vyjádření (bod, linie, tvar, plocha, barva, světlo).
- Zvládá členění plochy v tvarovém i barevném vyjádření.
- Ve výtvarných etudách a pomocí experimentu si vytváří jasnou představu o možnostech dalších materiálů k tvorbě prostorových objektů, rozlišuje jejich vlastnosti a možnosti uplatnění k vyjádření své představy.
- Využívá písmo jako výtvarný prvek.
- Využívá fotografii ve výtvarné tvorbě.
- V diskusi správně používá základní výtvarné pojmy.

6. ročník

Žák:

- Učí se pozorovat a následně výtvarně vyjádřit viděnou skutečnost.
- Dbá na kultivovaný lineární i plošný projev.
- Volnou výtvarnou představivost podřizuje specifickým vlastnostem grafických technik.
- Uvědoměle komponuje různé tvary.
- Získává základy animačních technik — fotografický strip, stop-motion animace.
- Využívá fotografii pro zachycení a znázornění svých myšlenek a nápadů.
- Využívá zkušeností a znalostí výtvarného jazyka k uvědomělému zacházení s obrazotvornými prvky, řeší jejich vzájemné vztahy (shoda, podobnost, opakování, rytmus, pohyb), inspiruje se fantazií nebo realitou, proměňuje ji a ozvláštňuje.
- Rozlišuje a pojmenuje umělecké slohy a směry, používá základní odborné pojmy, aktivně se seznamuje s historií i současností výtvarného a digitálního umění, diskutuje o otázkách výtvarné tvorby, respektuje odlišný názor, hledá podněty pro svoji práci.

7. ročník

Žák:

- Stanovuje si podle svých individuálních schopností vlastní cíle, na základě zadání ze společného projektu hledá a následně přetváří své smyslové zážitky do osobité výtvarné formy — v ploše i prostoru.
- Využívá netradiční způsoby řešení.
- Řeší výtvarná zadání podle aktuálních potřeb oboru, školy a města.
- Užitou grafiku rozšiřuje o složitější úkoly propagačního charakteru.
- Používá pro své sdělení všechny základní techniky prostorové, objektové a akční tvorby s využitím klasických i moderních technologií.
- Pomocí fotografie hledá náměty k vlastní tvorbě.
- Seznamuje se s produktovou fotografií a základy střihu videa.

II. STUPEŇ:

1. ročník

Žák:

- Samostatně používá prvky obrazotvorného vyjádření v ploše i prostoru.
- Experimentuje a hledá nové možnosti využití klasických i moderních výrazových médií.
- Návrhovou kresbu využívá pro všechny oblasti výtvarných činností.
- Kombinuje volnou a užitou grafiku.
- V prostorových kompozicích experimentuje i s jinými materiály.
- Zkoumá z různých úhlů svět a vztahy v něm a reaguje na ně prostřednictvím akcí, objektů a instalací, snaží se o neotřelou a osobitou výpověď.
- Běžně využívá digitální technologie k zachycení postupu vlastní výtvarné tvorby, průběžně dokumentuje svoji výtvarnou činnost.
- Postupně vytváří své výtvarné portfolio.

2. ročník

Žák:

- Řeší technickou stránku své tvorby s maximálním zaujetím a snahou o vytríbenou formu a vysoký stupeň kvality provedení.
- Využívá písma jako výrazového prostředku, výběr přizpůsobuje danému úkolu.
- Do výtvarné tvorby běžně zapojuje digitální technologie.
- Zajímá se o vyjadřovací prostředky současného výtvarného a digitálního umění, vnímá je v širších souvislostech, sleduje kulturní dění ve městě a regionu, navštěvuje výstavy.
- Formuluje své názory, diskutuje, respektuje různá hlediska.
- Běžně používá odbornou terminologii.

3. ročník

Žák:

- Knižní ilustraci a text řeší jako grafický projev tvořící harmonický celek.
- Bezpečně a zaujatě řeší výtvarné problémy, experimentuje, hledá a nachází vlastní postupy, obhájí je v diskuzích, respektuje pravidla týmové spolupráce.
- Soustavně pracuje na sebe prezentaci v digitálním prostředí.
- Při práci využívá metodu analýzy a syntézy, posunu významu, abstrahování, uplatňuje výrazové a kompoziční vztahy, rozlišuje a propojuje obsah a formu.
- Uvažuje konceptuálně a ve své tvorbě reaguje na současný svět a mezilidské vztahy ve vlastní samostatně pojaté a nezávislé tvorbě.

4. ročník

Žák:

- Ovládá všechny obrazotvorné prvky plošného a prostorového vyjádření, jejich

výrazové vlastnosti a vztahy, vyjadřuje se odborně.

- Orientuje se v historickém vývoji výtvarného umění, zajímá se o vyjadřovací prostředky současnosti, individuálně v umění hledá inspiraci pro svou tvorbu.
- Své práce soustavně dokumentuje a vytváří digitální portfolio, zaměřuje se na výtvarnou sebe prezentaci ve virtuálním prostředí, bezpečně používá sociální média.
- Volí vhodné formy adjustace svých prací a výstavní koncepce, formuluje svůj názor, respektuje různá hlediska, obhájí své názory.

6.5 Studijní zaměření Tvorba portfolio

Studijní zaměření **Tvorba portfolio** slouží jako odborná, individuálně zaměřená prezenční výuka pro studenty se zájmem o navazující výtvarné studium na středních a vysokých uměleckých školách.

Studium sestává z konzultací stávajících výtvarných prací, pro každého žáka je vytvořen individuální plán přípravy dle výběru budoucího výtvarného vzdělání (nezahrnuje přípravu na studia digitálně specializovaných oborů). Studium je zaměřeno jak na zvládnutí perspektivy, tak na zvládnutí figurální i nefigurální kresby a malby; tříbení, věcnost, umění argumentace.

Součástí studia je také doplnění nebo kompletní vytvoření portfolio výtvarných prací nutných pro přijímací řízení. Bezprostředně před přijímacími zkouškami je na základě písemných pokynů o průběhu přijímacího řízení dané školy žákovi nabídnuto zkusit tzv. zkoušky nanečisto – ty mají za cíl naučit žáka pracovat s časem a upevnit sebevědomí v psychicky náročné situaci.

Učební plán:

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Výtvarná tvorba a kultura	3	3	3	3	3	3					
Tvorba portfolio							3	3	3	3	3

Poznámky k organizaci výuky:

- 1.—6. ročník I. stupně a 2. a 3. ročník II. stupně plní žák osnovy studijního zaměření **Výtvarná tvorba a kultura**
- Studium je realizováno v rozsahu 3 vyučovacích hodin týdně.
- Výuka se realizuje ve smíšených skupinách do 10 žáků.

Ročníkové výstupy předmětu: Tvorba portfolio

I. STUPEŇ:

1.—6. ročník viz. studijní zaměření Výtvarná tvorba a kultura

7. ročník

- Rozdíl mezi objemem a plochou vystihne v kresbě i malbě.
- Barevně rozliší světlo a stín.
- Experimentuje s detailem a celkem.
- Respektuje odlišné výtvarné přístupy.
- Zpřesňuje svůj grafický i malířský projev.
- Při vlastní tvorbě uplatňuje poznatky z výtvarné kultury.
- Využije poznatky z návštěv výstav a historických památek, přiřadí je ke svým dosavadním znalostem.

II. STUPEŇ:

1. ročník

Žák:

- Zná základy lineární perspektivy.
- Pro studijní barevný přepis skutečnosti využívá znalostí ze studijní kresby.
- Pracuje s poměřováním proporcí zobrazovaného objektu.
- Zachytí strukturu povrchu a charakter materiálu.
- Porovnává výrazové možnosti linií.
- Uspořádá kompozici, ve studijní kresbě a malbě pracuje s celkem, detailem i výřezem motivu.
- Projevuje výtvarnou kázeň.
- Aktivně vytváří portfolio prací.

2. ročník

Žák:

- Řeší technickou stránku své tvorby s maximálním zaujetím a snahou o vytríbenou formu a vysoký stupeň kvality provedení.
- U kreseb zátiší a městských prvků uplatňuje základy perspektivy.
- Využívá písma jako výrazového prostředku, výběr přizpůsobuje danému úkolu.
- Zajímá se o vyjadřovací prostředky současného výtvarného umění, vnímá je v širších souvislostech, sleduje kulturní dění ve městě a regionu, navštěvuje výstavy.
- Formuluje své názory, diskutuje, respektuje různá hlediska.
- Běžně používá odbornou terminologii.
- Aktivně vytváří portfolio prací.

3. ročník

Žák:

- Zaměřuje se na uvolněné malířské podání.
- Knižní ilustraci a text řeší jako grafický projev tvořící harmonický celek.
- Studuje objemové hodnoty modelu.
- Bezpečně a zaujatě řeší výtvarné problémy, experimentuje, hledá a nachází vlastní postupy, obhajuje je v diskuzích, respektuje pravidla týmové spolupráce.
- Při práci využívá metodu analýzy a syntézy, posunu významu, abstrahování, uplatňuje výrazové a kompoziční vztahy, rozlišuje a propojuje obsah a formu.
- Uvažuje konceptuálně a ve své tvorbě reaguje na současný svět a mezilidské vztahy ve vlastní samostatně pojaté a nezávislé tvorbě.
- Aktivně vytváří portfolio prací.

4. ročník

Žák:

- Pracuje s vyjádřením prostoru v plošném zobrazení.

- Zachytí celou škálu struktur a povrchů materiálů.
- Buduje práci jako kompoziční celek.
- Samostatně řečí výtvarné problémy, je schopen dlouhodobé a soustředěné práce na daném tématu. Vytváří na dané téma variace a aktivně hledá řešení.
- Zná a dokáže použít barevnou perspektivu a prostorové plány.
- Aktivně vytváří portfolio prací.
- Orientuje se v pojmech výtvarného jazyka a odborné terminologie.

7 VZDĚLÁVACÍ OBSAH TANEČNÍHO OBORU

Taneční obor (TO) rozvíjí pohybové nadání dětí formou taneční výchovy, která vychází z přirozeného pohybu člověka. Poskytuje dětem podle míry jejich schopností a zájmu základní taneční vzdělání v oblasti klasického tance, lidového tance, současného tance a taneční gymnastiky.

Úkolem taneční výchovy je podchytit a rozvíjet u dětí přirozenou touhu po pohybu do podoby kultivovaného tanečního projevu, vyvěrajícího z radosti z pohybu samého, z určité představy, z vnitřního pocitu či z hudebního zážitku.

Prostřednictvím tance rozvíjíme u dětí hudební a prostorové citění za pomoci hudební korepetice, klademe důraz na rozvoj tvořivých schopností a představivosti žáků, pěstujeme cit pro estetické vnímání a týmovou spolupráci, vedeme žáky k návyku optimálního postavení těla. Dětem objasňujeme zákonitosti vedení pohybu a učíme je kultuře pohybového projevu.

Děti se učí formou společné práce v tanečním kolektivu posilovat sebekázeň a pocit zodpovědnosti. Naším záměrem je, aby taneční výchova podpořila a posílila pozitivní vztah dětí k fyzické aktivitě.

Cílem taneční výchovy je podpora harmonického vývoje dítěte, založená nejen na zdokonalování pohybových schopností, ale i schopností duševních na základě rozvoje jejich tvořivosti. Probouzením smyslu pro krásu tance a estetickou harmonii spolu s rozvíjením tvůrčích schopností prohlubuje taneční výchova duševní život člověka a ovlivňuje utváření jeho hlubších vztahů k životu i k jeho okolí.

7.1 Přípravné studium

Charakteristika předmětu: **Taneční průprava**

Děti se učí formou zajímavých a hravých činností uvědomovat si pocity optimálního postavení těla, rozvíjet celkovou tělesnou citlivost, obratnost a pružnost, učí se základní orientaci v prostoru a základnímu rytmickému a hudebnímu citění. Vhodnými náměty a přiměřenými hudebními skladbami probouzí v sobě pohybovou fantazii.

Učební plán:

	1. ročník	2. ročník
Taneční průprava ¹	1,5	1,5

¹Výše hodinové dotace je určena každý rok dle organizačních a prostorových možností školy.

Poznámky k organizaci výuky:

Počet žáků ve skupině do 15 žáků, v přípravném studiu do max. 20 žáků ve vhodných prostorových podmínkách. Ročníky přípravného studia lze slučovat při zachování splnění plánů učiva.

Ročníkové výstupy předmětu: Taneční průprava

I. STUPEŇ:

1. ročník

Žák:

- Zaujme optimální postavení těla v základních polohách a postojích na zemi (lehy, sedy, kleky, stoj).
- Zvládá základní prvky obratnosti (kolíbka, leh vznesmo, stoj na lopatkách).
- Rozliší a předvede jednoduché tvary pomalého a rychlého pohybu v základních polohách na zemi a ve stoji.
- Vědomě ovládá svalové napětí při protažení a uvolnění celého těla v lehu na zemi.
- Je schopen se zapojit do jednoduchých pohybových a tanečních her.
- Reaguje na změnu hudebního doprovodu, rozpozná změnu základních hudebních poloh (pomalu – rychle, vysoko – nízko), vytleská jednoduché rytmy.
- Rozpozná a pojmenuje probrané prvky.

2. ročník

Žák:

- Pro pohyb z místa použije průpravné cviky (přenášení váhy těla, pérování ve stoji, přirozený běh, cval).
- Ovládá poskočný krok a základní přirozenou chůzi.
- Zvládá cviky na zpevnění a zvýšení pohyblivosti hlezenního kloubu u opory (odvíjení chodidla, pérování, výpony).
- Umí hodnotit správnost provedení probraných pohybových prvků u ostatních.
- Dokáže se pohybovat v základních půdorysných drahách a zaujímat postavení ve volném rozestavení skupiny v prostoru.
- Zvládá základní cviky se švihadlem (přeskoky kroužícího švihadla), základy pohybové techniky cvičení se závojem (kruhy, nadnášení závoje) a s míčem (nadhazování, chytání).

7.2 Přípravné studium pro II. stupeň

Charakteristika předmětu: Přípravné studium pro II. stupeň

Je určeno žákyním a žákům ve věku 13 let, kteří mají vážný zájem o studium základů tanečních technik. Předpokladem k přijetí do přípravného ročníku je předchozí zkušenost s jakoukoliv taneční technikou či moderní gymnastikou. Cílem je připravit žáky ke studiu tanečního oboru na II. stupni na takové úrovni, aby se mohli od prvního ročníku II. stupně plně zapojit do práce ve skupině.

Učební plán

	1. ročník
Přípravné studium pro II. stupeň	3,5

Pozn. výše hodinové dotace je určena každý rok a je možné ji změnit dle organizačních a prostorových možností školy.

Poznámky k organizaci výuky:

Počet žáků ve skupině 3 – 15.

Ročníky základního studia lze slučovat při zachování splnění plánů učiva.

Ročníkový výstup předmětu: Přípravné studium pro II. stupeň

Žák:

- Používá optimální držení těla v postoji statickém i kinetickém.
- Aktivně zapojuje do pohybu centrum svého těla.
- Zvládá základní prvky obratnosti (kotoul vpřed/vzad, převal po zemi, hvězda, svíčka, přeskoky přes švihadlo, jednoduché koordinační vazby).
- Rozlišuje základní dynamické stupně pohybu.
- Orientuje se v hudební předloze a dokáže ji vyjádřit emociálně pravdivým pohybovým projevem.
- Je schopen krátké pohybové improvizace vedené pohybovým, hudebním nebo tematickým zadáním.
- Navazuje pozitivní partnerské vztahy ve skupině.

7.3 Studijní zaměření Základy tanečních technik

Předmět Základy tanečních technik se zaměřuje na upevňování optimálního postavení těla v základních polohách na místě a v základních prvcích pohybu z místa. Orientuje se na rozvíjení celkové pohyblivosti, pružnosti, obratnosti a rozvíjení koordinace pohybu. Postupně žáky seznamuje s uvědomělým ovládním jednotlivých částí těla, harmonicky posiluje jednotlivé svalové oblasti těla a úměrně k anatomickým možnostem žáků zvyšuje jejich pohyblivost. Aktivizuje a rozvíjí u žáků tvořivé schopnosti a dovednost improvizace.

Učí žáky získané pohybové dovednosti používat v tanečních variacích a skladbách. Rozvíjí a prohlubuje ovládním získaných pohybových dovedností. Vede žáky ke schopnosti vkládat do tance svůj osobitý taneční projev, taneční výraz a rozvíjí jejich schopnost tanečního projevu na veřejnosti. Podněcuje u žáků smysl pro vzájemnou pohybovou souhru, vzájemné respektování druhých v kolektivu a učí je zodpovědnosti vůči společnému úkolu i vůči ostatním.

Učební plán:

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Základy tanečních technik	3	3	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5

Pozn. výše hodinové dotace je určena každý rok a je možné ji změnit dle organizačních a prostorových možností školy.

Poznámky k organizaci výuky:

Počet žáků ve skupině 3 – 15.

Ročníky základního studia lze slučovat při zachování splnění plánů učiva.

Ročníkové výstupy předmětu: Základy tanečních technik

I. STUPEŇ:

1. ročník

Žák:

- Ovládá optimální postavení těla při změnách poloh na zemi.
- Zvládá klony trupu, základní pohyby dolních a horních končetin v lehu, v sedu.
- Předvede průpravné cviky pro pohyb z místa (pérování, odvíjení chodidla).
- Použije při tanečním pohybu rekvizity – švihadlo, míček, závoj.
- Zvládá postavení čelem k tyči v I. pozici, přípravnou polohu paží.
- Opíše a zrcadlově napodobí pohyb.
- Rozpozná a reaguje na změnu tempa hudebního doprovodu – zrychlování, zpomalování.
- Podílí se na hodnocení správnosti provedení tanečních prvků.

2. ročník

Žák:

- Uplatňuje zákonitosti optimálního postavení těla v jednoduchém pohybu z místa.
- Rozlišuje švihový a vedený pohyb, vtočení a vytočení dolních končetin v lehu.
- Zvládá základní druhy chůze – hladká, přes patu vpřed, vzad, v řadě vázané (had).
- Zvládá základní druhy běhů (koníčkový, poskočný) a tanečních kroků (cval, polkový krok).
- Ovládá I. a III. pozici paží, taneční držení ruky.
- Dokáže se postavit do I., II. a III. pozice dolních končetin u tyče.
- Ovládá základní prvky taneční gymnastiky (kotouly, převaly, stoje na rukou).
- Rozpozná a reaguje na změnu dynamiky hudebního doprovodu – silně, slabě.
- Pojmenuje jednoduché rysy tanečního projevu a probrané prvky pohybové přípravy nazve odborným tanečním názvoslovím.

3. ročník

Žák:

- Uplatňuje zákonitosti optimálního postavení těla u probraných pohybových prvků.
- Zvládá postupný pohyb páteře v kleku, sedu.
- Ovládá švihový a vedený pohyb horních končetin.
- Zvládá taneční chůzi i běh s horními končetinami fixovanými v poloze allongé.
- V postavení čelem k tyči umí v pomalém tempu: relevé - abaisse, battement tendu z I. pozice.
- Zvládá jednoduché skoky z místa a v kombinaci s během (střížné skoky).
- Umí valčíkový krok.
- Vytvoří jednoduchou taneční improvizaci.
- Dovede ohodnotit taneční výkon svůj i svých spolužáků.

4. ročník

Žák:

- Rozliší oblé a rovné klony trupu ve stoji a s pomocí učitele při jejich provedení dodrží optimální postavení těla.
- Zvládá podsazení a vysazení pánve v poloze sed na patách.
- Ovládá techniku malých skoků (pas de chat, sauté).
- Zapojí se do skupinové tvorby krátké improvizace na jednoduché dějové téma.
- Aktivně vnímá partnera při taneční improvizaci bez dotyku.
- Při exercice u tyče v postavení čelem k tyči umí: demi-plié, úklon u tyče v postavení nohy v poloze piqué.
- Při exercice na volnosti zvládá: přípravné port de bras k cviku, pirouette soutenu v I. pozici.
- Použije odborné názvosloví při hodnocení pohybového projevu.

5. ročník

Žák:

- Předvede jednoduché skokové variace a s pomocí učitele použije při jejich provedení optimální postavení těla.
- Použije při pohybu z místa přenášení váhy pro chůzi a běh z přepadu.
- Předvede jednoduché kombinace pohybu vedeného a švihového dolních a horních končetin.
- Při exercice u tyče v postavení čelem k tyči umí: battement développé na 45°, postavení nohy v poloze passé.
- Při exercice na volnosti se orientuje v prostoru (bod 1-8).
- Použije přenášení váhy těla a těžiště při kontaktu s podlahou s vědomým dodržováním optimálního postavení těla.
- Vytvoří z probraného učiva krátkou technickou improvizaci.
- Dokáže popsat slovy komunikační sdělení jednoduché taneční skladby.

6. ročník

Žák:

- Použije krátké vazby pohybů na zemi s uvědoměním si optimálního postavení těla (kombinace sedů, lehů, převalů).
- Ovládá švihový pohyb horních a dolních končetin.
- Zvládá jednoduchý postupně na sebe navazující pohyb jednotlivých částí těla.
- Umí otočku pirouette piqué a skoky s otočením o 90° a 180°.
- Přenesení váhy těla v kontaktu s partnerem v jednoduchém pohybu s uvědoměním si optimálního postavení těla.
- Tvořivě reaguje pohybem na jakékoliv zvukové podněty.
- Vytvoří taneční skladbu s použitím rekvizity a s pomocí učitele aplikuje při pohybu s rekvizitou zákonitosti optimálního postavení těla.
- Pojmenuje různé úrovně kvality pohybů při interpretaci zadaného pohybového úkolu.
- Hodnotí vlastní pohybový projev při realizaci tanečního vystoupení.

7. ročník

Žák:

- Vytvoří jednoduchou kombinaci švihových a vedených pohybů těla s vědomým udržováním optimálního postavení těla.
- Orientuje se v hudební předloze a dokáže ji vyjádřit emociálně pravdivým pohybovým projevem.
- Interpretuje zadaný pohybový úkol na základě rozpoznání principu pohybu.
- Rozpozná své pohybové a fyzické předpoklady k provedení zadaného úkolu a dle svých možností je dokáže rozvíjet.
- Podílí se a tvořivě spolupracuje s ostatními ve skupině při tvorbě taneční kompozice.
- Zvládá jednoduché kombinace skoků a otáček v různých pohybových variacích.

- S pomocí učitele rozlišuje charakteristické rysy pohybových tvarů v různých oblastech tanečního umění.
- Zhodnotí dodržování zásad optimálního postavení těla.
- Vnímá choreografii a dokáže vyslovit svůj názor na komunikační obsah choreografie.

II. STUPEŇ:

1. ročník

Žák:

- Používá pohybové tvary vycházející z principu postupného pohybu.
- Vytvoří krátkou vazbu na zadané téma z oblasti kontaktní improvizace.
- Ztvární osobitý motiv detailního pohybu v zadaném úkolu.
- Zapojí se do práce ve skupině na dané téma ve společné tvorbě.
- Pojmenuje odborným názvoslovím svůj samostatně vytvořený pohybový úkol.
- Dle svých možností disponuje dovednostmi předvést různé pohybové kombinace battement tendu en croix, battement tendu jeté, demi-plié a grand plié.
- Pojmenuje u tanečního díla různé styly tanečního pohybu.
- Zhodnotí vlastní přínos k řešení pohybového úkolu.

2. ročník

Žák:

- Pojmenuje charakteristické rysy tanečních technik v souvislosti se získanými poznatky z anatomie pohybového ústrojí.
- Používá pohybové tvary vycházející z principu pohybu po spirále.
- Rozezná a používá různé kvality dynamiky pohybu v kontaktu s partnerem.
- Reaguje na vztahy ve skupině a společný rytmus skupiny v taneční improvizaci.
- Experimentuje při zkoumání různých kvalit pohybů.
- Rozvíjí zadané pohybové téma v kontaktní improvizaci.
- Disponuje dle svých možností dovednostmi předvést různé švihové kombinace grand battement jeté en croix.
- Zhodnotí a vysvětlí komunikační obsah tanečního díla.

3. ročník

Žák:

- Používá kombinaci pohybových tvarů vycházející z principu postupného pohybu po spirále a pohybu z centra.
- Při improvizaci používá taneční techniku z různých tanečních oblastí a dbá na čistotu provedení.
- Uvědomuje si svůj pohyb v čase a prostoru.
- Bezprostředně reaguje na zadané téma vlastní taneční tvorbou.
- Systematicky pracuje na interpretačním zdokonalování svého tanečního projevu.
- Předvede různé kombinace prvků battement tendu frappé double, développé na relevé, pirouettes.
- Zhodnotí řešení vztahů ve skupině u zadaného tanečního úkolu.
- Použije odborné názvosloví při hodnocení svého pohybového projevu i u posuzování projevu spolužáků.

4. ročník

Žák:

- Provádí pohybové úkoly s větší technickou a obsahovou náročností se smyslem pro čistou formu pohybu.
- Rozlišuje vnější prostor ve vztahu k vnitřnímu prostoru těla.
- Zapojí se do automatické improvizace s použitím různého členění vnějšího a vnitřního rytmu.
- Tvořivě rozvíjí interpretační hloubku, pravdivost a čistotu provedení pohybového zadání.
- Aktivně se podílí na scénickém řešení choreografie.
- Vnímá neoddělitelnost vztahů mezi emocionální, intelektuální a fyzickou stránkou člověka.
- Zhodnotí vlastní pohybový projev v realizaci tanečního úkolu a posoudí dodržování principů optimálního postavení těla.
- Zhodnotí choreografii a v diskusi zdůvodní své názory.

7.4 Studijní zaměření Příprava na taneční školy

Studijní zaměření Příprava na taneční školy je určeno studentům, kteří mají vážný zájem o studium na středních tanečních školách a rádi by prohloubili své dosavadní taneční znalosti. Vzdělávací obsah studia vychází a navazuje na vzdělávací obsah I. stupně Tanečního oboru. Jeho rozsah a formu realizace stanoví učitel podle vzdělávacích potřeb žáků.

Cílem je připravit studenty tanečního oboru k talentovým zkouškám na středních tanečních školách.

Učební plán:

	1. ročník	
Příprava na taneční školy	1,5	

Pozn. výše hodinové dotace je určena každý rok a je možné ji změnit dle organizačních a prostorových možností školy.

Poznámky k organizaci výuky:

Počet žáků ve skupině 1 – 5.

Ročníkový výstup předmětu: Příprava na taneční školy

Žák:

- Uvědomuje si vlastní tělo při práci na místě i v prostoru. Zvládá jednoduchá pohybová, dechová, hlasová a rytmická cvičení.
- Využívá pohyb hlavního těžiště těla jako určujícího elementu pohybu. Zopakuje jednoduchý rytmus po učiteli.
- Zkoumá hybnost vlastního těla a pracuje s motivem. Zná a pojmenuje části divadelního prostoru.
- Uvědomuje si izolovaný pohyb.
- Využívá plasticitu chodidla a je si vědom kontaktu se zemí.
- V tanečním pohybu objevuje výrazové funkce rytmické, dynamické a prostorové.
- Nalézá cestu ke spontánnosti.
- Vědomě pracuje s prostorem, časem a dynamikou.
- Rozlišuje a používá prostorové změny.
- Reaguje na prostorové zadání v improvizaci.
- Improvizuje na hudební i nehmudební podněty.

8 VZDĚLÁVACÍ OBSAH LITERÁRNĚ-DRAMATICKÉHO OBORU

V literárně-dramatickém oboru (LDO) děti rozvíjejí poznání sebe sama (osobnost, tvořivost, empatii, komunikační dovednosti, schopnosti a předpoklady týmovou práci, estetické vnímání, schopnost utvářet si názor a reprodukovat jej, umělecké vlohy); poznání druhých a světa, v němž žijí. To vše skrze slovo mluvené, psané, pohyb, hudbu, rytmus, různé materiály a výrazové prostředky. Ve tvořivém procesu a při vzájemné interakci si utvářejí vlastní názory na sebe, lidi, dění kolem, umění a svět, podobnosti a rozdíly. Hlavním cílem je celkový přirozený, kultivovaný, tvořivý výraz a projev.

Hlavním cílem není divadelní inscenace nebo veřejná produkce. Ta je vedlejším produktem v případě, že se tak žáci dohodli a rozhodli. V tomto případě se žáci učí tvořivě prezentovat výsledky své práce. Základním principem výuky je dramatická hra a spektrum tvořivých činností a aktivit.

Dovednosti získané v LDO žáci mohou využít v oborech a profesích, které vyžadují komunikační dovednosti, týmovou spolupráci a empatii, flexibilitu a tvořivou činnost.

Výuka je realizována kolektivní a individuální formou dle stanovené hodinové dotace. Každý stupeň je zakončen absolutoriem.

8.1 Přípravné studium k I. stupni

Učební plán:

Předměty povinné:	
Dramatická výchova	1

Poznámky k organizaci výuky:

Minimální počet žáků ve skupině je 5 dětí. Maximální počet dětí ve skupině přípravného studia je 10 dětí.

Ročníkové výstupy předmětu: Dramatická výchova

Žák:

- Účastní se společné dramatické hry, dodržuje stanovená jednoduchá pravidla.
- Zvládá jednoduchá pohybová, dechová, hlasová a rytmická cvičení.
- V aktivitách vedených učitelem se umí uvolnit, soustředit, pohotově a přiměřeně reagovat.
- Zopakuje jednoduchý rytmus po učiteli.
- Popíše základní téma krátkého příběhu a stručně jeho obsah na základě četby, vyprávění či poslechu.
- Zná a pojmenuje části divadelního prostoru.

8.2 Přípravné studium k II. stupni

Učební plán: jednoleté přípravné studium II. stupeň

	1. ročník
Předměty povinné:	
Základy dramatické tvorby	2
Interpretace textu	1

Ročníkové výstupy předmětu: Základy dramatické tvorby

II. STUPEŇ:

Žák:

- Aktivně se účastní společné hry a reaguje na partnery.
- V etudě zobrazí svým jednáním jednoduchý dramatický děj, tzn. udrží si svoji roli a úkol v příběhu a podle toho jedná.
- Umí přizpůsobit své jednání změně zadaných okolností.
- Ovládá ve cvičení hru s předmětem a dialog s předmětem jako partnerem a umí vyjádřit k němu vztah.
- Krátce sdělí pointu vlastního zážitku (mluvenou i psanou formou).
- Popíše na základě svých poznatků zvolené téma z kulturních dějin a dějin dramatické tvorby a divadla.
- Umí uplatnit v mluvním projevu vědomě správné technické dovednosti (aktivní uvolněné držení těla, dechovou oporu, rezonanci v masce, aktivizaci mluvidel - jazyka, spodní čelisti, rtů, aktivizaci podbřišku).
- Umí výrazně vyslovovat.
- Předvede rytmický mluvní projev ve spojení s hrou na tělo nebo hrou na lehce ovladatelné nástroje.
- Ovládá rytmický mluvní projev v kolektivním přednesu ve spojení s hrou na tělo nebo hrou na lehko ovladatelné nástroje.
- Ve cvičeních vyjádří jednoduchý podtextu.
- Rozumí základním výrazovým prvkům přednesu jako prostředku pro sdělování (významový přízvuk, pauza, intonace, tempo a dynamika) a vědomě s nimi pracuje.
- Přirozeně a přitom kultivovaně přednese osobně vybraný drobný text.

Ročníkové výstupy předmětu: Interpretace textu

Žák:

- Předvede správné dýchání a držení těla.
- Interpretuje samostatně jednoduché slovní vyjádření, báseň, krátký text.
- Popíše správné dýchání.
- Používá správné technické návyky v mluvním projevu: dechovou oporu, rezonanci v masce, aktivizaci podbřišku a neustálou aktivizaci mluvidel (jazyka, spodní čelisti, rtů).
- Popíše a vysvětlí základní výrazové prvky přednesu - významový přízvuk, pauza, intonace, tempo, rytmus, dynamika.
- Rozliší základní literární žánry.
- Vědomě pracuje s nabytými odbornými mluvními dovednostmi.
- Připraví a vede jednoduchou hlasovou a mluvní rozcvičku.
- Zvládnuté dovednosti realizuje v různých rytmických a dynamických variantách.
- Posoudí mluvený projev či přednes (formu, způsob) z odborného hlediska i z hlediska působení na posluchače.
- Tvoří ve spolupráci s ostatními krátké literární tvary.
- Zhodnotí na základě získaných vědomostí i dovedností dramatické a literární dílo.
- Sám či s pomocí učitele vybere vhodný text a tvořivě jej interpretuje.
- Zhodnotí zhlédnutý přednes.
- Dokáže samostatně rozebrat text z hlediska literárních prostředků.

8.3 Studijní zaměření Dramatická tvorba I. stupeň

Hlavní obsahovou náplní předmětu *Divadelní praxe* je tvorba inscenace na základě zvolené předlohy (literatura, drama). Zde žáci mohou uplatnit své schopnosti a dovednosti z ostatních předmětů a výsledky své práce zveřejnit. Členové kolektivu se učí vzájemné spolupráci, komunikaci, odpovědnosti, týmovosti, schopnosti prosadit se i umět se podřídit. V souboru jsou většinou žáci vícero ročníků.

Předmět *Individuální průprava* je určen pro žáky s hlubším zájmem o dramatickou tvorbu. Obsah výuky a výstupů se sestavují na začátku školního roku po osobní konzultaci žáka a pedagoga.

Učební plán:

	I. stupeň						
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r
Předměty povinné							
Dramatická průprava	1	1	2	2	2	2	2
Interpretace textu	0.5	0.5	1	1	1	1	1
Předmět nepovinný							
Divadelní praxe			1	1	1	1	1
Individuální průprava						1	1

Poznámky k organizaci výuky:

Minimální počet žáků v každé skupině je 5 dětí. Výjimku může tvořit skupina absolventů. Pokud tomu tak není je možné dvě skupiny sloučit.

Maximální počet žáků ve skupině je 10 dětí v kolektivní výuce a 5 žáků v individuální výuce.

Výuka probíhá v bloku.

Předměty Dramatická průprava, Divadelní praxe jsou vyučovány kolektivní formou ve všech skupinách v samostatných blocích, časová dotace 90 minut. Pouze v 7. ročníku (absolventském) může probíhat i individuálně ve vyučovací hodině o 45 minutách.

Předmět Interpretace textu probíhá kolektivní formou v menších skupinách (minimálně 2 žáci, maximálně 5 žáků), od 6. ročníku může probíhat i formou individuální ve vyučovací hodině o 45 minutách.

Předmět individuální průprava je určen pro žáky s individuálním přístupem nebo potřebami – například připravující se na talentové zkoušky. Časové dotace předmětu je 45 minut a vyučuje se individuálně.

Ročníkové výstupy předmětu: Dramatická průprava

I. STUPEŇ:

1. ročník

Žák:

- V jednoduché pohybové a dramatické hře/etudě spolupracuje s partnery v prostoru a reaguje na ně.
- Zopakuje po učiteli jednoduchá pohybová a rytmická cvičení.
- Předvede jednoduchou hru se zástupným textem nebo se zástupnou rekvizitou; zná oba pojmy.
- Pod vedením učitele zopakuje správně jednoduché říkadlo nebo artikulační

cvičení.

- Zná a správně pojmenuje části různých forem divadla a divadelního prostoru.
- Povypráví srozumitelně o libovolné knize, filmu, události.

2. ročník

Žák:

- Zahraje jednoduchou etudu nebo dramatizaci a udrží v ní svůj úkol/roli.
- Ovládá hru s předmětem.
- Uplatňuje zvládnuté mluvní dovednosti v individuálních nebo kolektivních cvičeních.
- Zvládá základní pohybové dovednosti – správné držení těla, rytmus v pohybu.
- Ve skupině umí vytvořit tyto útvary – zástup, řadu, kruh, volný rozestup, půlkruh).
- Vysvětlí pojmy – předmět loutka, rekvizita, kulisa, kostým, kostýmní doplněk.

3. ročník

Žák:

- Rozumí principům jednoduchého dramatického děje - tzn. chápe svoji roli a úkol v příběhu, v etudě a podle toho jedná.
- Ve hře svým hereckým jednáním vytvoří jednoduchou charakterizaci postavy, popíše její motivy k jednání.
- Vytvoří jednoduchou improvizovanou loutku a v etudě jí podle základních principů (pohybem a zvukem) ožíví.
- Krátce sdělí pointu jakéhokoliv slovního sdělení (mluvenou i psanou formou).
- Vytvoří jednoduchou etudu koordinace rytmického pohybu doplněnou zvukem.
- Rozumí a vysvětlí pojmy – charakter, role, hra, postava, děj, příběh, loutka.
- Zvládá základy přízemní akrobacie (kotoul vázaný ve dvojici, malou pyramidu z lidských těl, zdvih na partnerových nohou s oporou rukou).
- Ve cvičeních uplatňuje prostorové citění, prostorové vztahy a formace se změnou rytmu.
- Napíše vyprávění a jednoduchou slovní hříčku nebo veršovanou říkačku.

4. ročník

Žák:

- V kolektivní improvizaci nebo etudě vytvoří jednoduchou dramatickou situaci a umí ovlivnit nebo rozhodnout svým jednáním její průběh nebo řešení.
- Popíše základní principy stavby jednoduchého dramatického tvaru.
- Zvládá dialog s partnerem a dialog s předmětem jako partnerem a vyjádří svým jednáním vztah k němu.
- Rozumí výrazovým možnostem při volbě slov.
- V psaném textu vyjádří jakoukoliv formu vztahu.
- Vysvětlí pojmy – dramatický text (monolog, dialog), dramatická situace, dramatické jednání, pantomima, improvizace, předmět, etuda, gesto, mimika.

- Ukáže koordinační cvičení v pohybu, zvládá změnu tempa, dynamiky.
- Vysvětlí pojem koordinace, tempo, dynamika.
- Napíše úvahu.
- Vytvoří jednoduchou loutku.

5. ročník

Žák:

- V dramatické etudě vyjádří vlastní námět.
- Zafixuje tvar etudy - pravdivým jednáním zveřejní úkol postavy, kontakt s partnerem, vztah k prostředí.
- Na hudební námět předvede dramatickou pohybovou improvizaci.
- Vytvoří jednoduchou slovní improvizaci (reportáž, konferování, výklad, popis, návod).
- Vysvětlí pojmy – reportáž, konferování, výklad, popis, návod.
- Písemně zpracuje vlastní zážitek.
- Napíše jednoduchý scénář.
- Předvede koordinační cvičení s předmětem.
- Ovládá cvičení na přízemní mrštnost, osu těla a těžiště.
- Zatančí jednoduchý párový tanec.
- Popíše myšlenku autora textu.
- Umí sdělit vlastní postoj ke knize, dílu, článku.
- Vysvětlí, popíše a rozliší pojmy – autor, interpret, scénář, vyprávění, úvaha, námět, téma, příběh.
- Zvládne prezentovat jednoduchou reflexi viděného nebo přečteného díla, hry, příběhu, knihy.

6. ročník

Žák:

- V dramatické etudě vyjádří a následně popíše vlastní námět – postavy, zápletka, téma.
- Vytváří a improvizuje dramatickou situaci na základě zadání (postava, prostředí, zápletka).
- Vlastní námět zpracuje samostatně písemnou formou.
- Předvede jednoduchou mluvní rozvíčku a vědomě pracuje s nabytými mluvními dovednostmi.
- Samostatně připraví a předvede jednoduchou pohybovou rozvíčku.
- Ve vybraných pohybových cvičeních zvládne požadovaný pohybový trénink.
- Popíše na základě poslechu hudební námět (téma, nálada, rytmus, dynamika) pohybově ho v etudě vyjádří a vysvětlí použité výrazové prostředky.

- Popíše a vysvětlí složky výstavby dramatu, podle nich vystaví etudu a napíše krátký příběh.
- Popíše a zhodnotí všechny složky divadelní hry.
- Vysvětlí pojmy etuda a improvizace, drama, tragédie, komedie, poezie, próza.
- Rozumí pojmům ich-forma, er-forma, vypravěč.

7. ročník

Žák:

- Sám či s pomocí učitele vybere vhodnou předlohu pro individuální tvorbu (např. poezie, próza, dramatický text, námět, téma), tvořivě a kultivovaně ji s osobním zaujetím interpretuje.
- Vystaví a realizuje vlastní námět s využitím různorodých vyjadřovacích prostředků (slovo, pohyb, gesta, mimika, rekvizita, loutka aj.).
- Zpracuje písemně drobný jevištní tvar (etuda, improvizace) a zrealizuje jej individuálně nebo ve skupině.
- Zhodnotí slovně nebo písemně na základě získaných vědomostí a dovedností dramatické a literární dílo.
- Reflektuje práci druhých a zhodnotí ji; přijímá kritiku vlastní práce, naslouchá ostatním a respektuje je.
- Ovládá principy improvizace.
- Používá vědomě a s porozuměním pojmy z divadelní a literární teorie.
- Podílí se na realizaci vlastního absolventského pořadu.

Ročníkové výstupy předmětu: Interpretace textu

I. STUPEŇ:

1. ročník

Žák:

- Předvede správné dýchání a držení těla.
- Přečte plynule krátký text a dokáže ho interpretovat.

2. ročník

Žák:

- Interpretuje samostatně jednoduché slovní vyjádření, báseň, krátký text.
- V hlasových cvičeních využívá prodloužený výdech, základy dechové opory a rezonanci na přední opoře, uvolňovacích cvičeních měkký hlasový začátek.
- Přečte s možností přípravy plynule a se správnou artikulací zvolený text.

3. ročník

Žák:

- Interpretuje samostatně jednoduché slovní vyjádření.
- V dechových, hlasových a artikulačních cvičeních si navodí správný základní vnitřně hmatový sebecit a postupně jej uplatňuje při práci s mluveným slovem.
- V hlasových cvičeních správně předvede výslovnost vokálů, rezonanci v nadhrtanových dutinách a práci svalů břišní stěny.
- Slovně či písemně popíše a přednesem vyjádří osobní vztah k tématu literární předlohy.
- Ovládá rezonanci na přední opoře.
- Přednesem vyjádří osobní vztah k tématu literární předlohy.
- Pojmenuje téma vybraného textu.
- Rozlišuje pojmy poezie a próza.

4. ročník

Žák:

- V hlasových cvičeních a technikách pracuje se správnými technickými návyky v mluvním projevu: dechovou oporou, rezonancí v masce, aktivizací podbřišku a neustálou aktivizací mluvidel (jazyka, spodní čelisti, rtů).
- Popíše správné dýchání.
- Vyjádří slovně jednoduchý podtext děje či literární předlohy.
- Zvládá vyjádření jednoduchého podtextu s možností různých výkladů.
- Ve cvičeních pracuje se základními výrazovými prvky přednesu – významový přízvuk, pauza, intonace, tempo, rytmus, dynamika.
- Definuje pojmy poezie a próza a dokáže je na příkladech určit.
- Určí ladění textu.

5. ročník

Žák:

- Používá správné technické návyky v mluvním projevu: dechovou oporu, rezonanci v masce, aktivizací podbřišku a neustálou aktivizací mluvidel (jazyka, spodní čelisti, rtů).
- Ovládá výslovnost úžinových a polozávěrových souhlásek podle ortoepických pravidel.
- V řečových cvičeních předvede různé výrazové varianty nadsázky.
- Vyjádří vlastními slovy myšlenku autora textu.
- Popíše a vysvětlí základní výrazové prvky přednesu - významový přízvuk, pauza, intonace, tempo, rytmus, dynamika.
- Rozliší pojem sloka, verš, rým, rýmové schéma.
- Pojmy próza, poezie, téma aplikuje při rozboru textu.
- Vysvětlí pojem přízvuk, pauza, intonace.

6. ročník

Žák:

- Ovládá výslovnost úžinových a polozávěrových souhlásek podle ortoepických pravidel.
- Pozná správnou výslovnost jednotlivých hlásek a správnou práci s dechem.
- Sám si samostatně vybere vhodný text i tvořivě, zaujatě a kultivovaně jej interpretuje.
- Pojmenuje myšlenku autorova textu a obohatí ji o vlastní interpretační postoj.
- Vědomě pracuje se základními výrazovými prvky přednesu.
- Pojmy sloka, verš, rým, rýmové schéma dokáže aplikovat při rozboru textu.
- Rozliší základní literární žánry.

7. ročník

Žák:

- Vědomě pracuje s nabytými odbornými mluvními dovednostmi.
- Připraví a vede jednoduchou hlasovou a mluvní rozcvičku.
- Zvládnuté dovednosti realizuje v různých rytmičných a dynamických variantách.
- Posoudí mluvený projev či přednes (formu, způsob) z odborného hlediska i z hlediska působení na posluchače.
- Tvoří ve spolupráci s ostatními krátké literární tvary.
- Zhodnotí na základě získaných vědomostí i dovedností dramatické a literární dílo.
- Sám či s pomocí učitele vybere vhodný text a tvořivě jej interpretuje.
- Zhodnotí zhlédnutý přednes.
- Dokáže samostatně rozebrat text z hlediska literárních prostředků.

Ročníkové výstupy předmětu: Divadelní praxe

I. STUPĚŇ:

3. ročník

Žák:

- Aktivně se podílí na připravované inscenaci.
- Plní úkoly, zadávané v souborové práci a uplatňuje v ní tvořivě své schopnosti a dovednosti.
- Respektuje pedagogicko-režijní přístup a požadavky.

4. ročník

Žák:

- Aktivně se účastní práce na inscenaci od přípravy až po realizaci/veřejnou prezentaci.

- Plní úkoly zadané v souborové práci a rozvíjí v nich své schopnosti a dovednosti.
- Přizpůsobuje se pedagogicko-režijní přístupu a požadavkům.

5. ročník

Žák:

- Aktivně se podílí svými schopnostmi, znalostmi a dovednostmi i vlastními podněty na vytváření připravované inscenace od přípravy až po realizaci.
- Udrží jednoduchý charakter postavy s ohledem na dramatický tvar.

6. ročník

Žák:

- Pracuje soustředěně v souboru.
- Iniciativně se zapojuje ve všech složkách práce na inscenaci (režie, dramaturgie, scénografie, kostýmní tvorba, světla a zvuk, propagace, apod.).
- Na základě vlastní invence přijímá role druhých a pomáhá je budovat nebo přetvářet.
- Vede krátké programové části/lekce přípravy inscenace.
- Vědomě pracuje na charakteru své postavy všemi výrazovými prostředky (chování, kostým, vyjadřování, styl řeči).
- Přináší vlastní nápady k inscenaci, podílí se na tvorbě dramatických inscenací.
- Orientuje se v odborném názvosloví.

7. ročník

Žák:

- Sám vede kolektivní souborový projekt – jednotlivě či v týmu – od fáze příprav, přes nácvik, realizaci výsledného tvaru/produktu, propagaci až po kritickou reflexi společné práce a sebereflexi.

8.4 Studijní zaměření Dramatická tvorba II. stupeň a studijní zaměření pro dospělé

Předmět *Dramatická tvorba* navazuje na Dramatickou průpravu a na Základy dramatické tvorby. Pokud žák nenavštěvoval I. stupeň studia, nastupuje nejprve do jednoletého Přípravného studia pro II. stupeň.

Během studia se žákovi schopnosti, dovednosti a zkušenosti nadále prohlubují. Předpokládá se žákova vlastní iniciativa a osobní zápal, včetně vlastních invencí. Žák se může hlouběji věnovat tématům a námětům, která jej zajímají. Hlavním obsahem je tvorba autorské inscenace a její veřejná prezentace. Předmět mohou navštěvovat žáci vícero ročníků, v případě potřeby i žáci z I. stupně. Předpokladem je zodpovědný přístup žáka ke společné týmové práci.

Předmět *Interpretace* navazuje na obsah předmětu Interpretace textu vyučovaného na I. stupni nebo v Přípravném studiu. Prohlubuje žákovy schopnosti, dovednosti a zkušenosti.

Předmět *Slovesnost* se věnuje kultivovanému psanému projevu jako nedílné součásti našeho rodného českého jazyka a literatury.

Obsah předmětu *Umělecká tvorba* navazuje volně na výuku předmětu Individuální příprava nebo ji doplňuje. Obsah studia a ročníkové výstupy se stanovují na začátku školního roku po vzájemné dohodě a konzultaci žáka a pedagoga. Velkým předpokladem je hlubší zájem žáka o obor, osobní iniciativa a ambice k vlastní tvorbě. Pedagog se stává partnerem a rádčem. Žák velkou měrou na výsledném výstupu (inscenaci, prezentaci) pracuje sám.

Učební plán:

	II. stupeň			
	I. r	II. r	III. r	IV. r
Předměty povinné				
Dramatická tvorba	2	2	2	2
Interpretace	0.5	0.5	0.5	0.5
Slovesnost	0.5	0.5	0.5	0.5
Předmět nepovinný				
Umělecká tvorba				1

Poznámky k organizaci výuky:

Minimální počet v každé skupině je 5 žáků. Je možné dva (i více) ročníků sloučit.

Maximální počet ve skupině je 10 žáků v kolektivní výuce a 5 žáků v individuální výuce.

Výuka probíhá v bloku.

Předměty Dramatická tvorba je vyučován kolektivní formou ve všech ročnících v samostatných blocích, časová dotace 90 minut.

Předmět Interpretace, Slovesnost probíhá kolektivní formou, v menších skupinách (2-3 žáci), ve vyučovací hodině každý o 45 minutách.

Předmět Umělecká tvorba je určen pro žáky s individuálním přístupem nebo potřebami – například připravující se na talentové zkoušky. Časové dotace předmětu je 45 minut a vyučuje se individuálně i kolektivně. V případě sloučení dvou ročníků lze navýšit časovou dotaci na 90 minut.

Ročníkové výstupy předmětu: Dramatická tvorba

II. STUPEŇ:

1. ročník

Žák:

- Ovládá techniku jednoduchého fyzického jednání na vnější a vnitřní podněty.
- V improvizacích a etudách zaměřených k rozvíjení představivosti a fantazie předvede v různých variantách pravdivé a výrazné zveřejnění – smyslového či citového zážitku.
- Pohybově reaguje na podněty literární, hudební a výtvarné a pokouší se o stylizovaný projev.
- V kolektivní dramaturgické, režijní, výtvarné spolupráci zrealizuje pod vedením učitele drobný ucelený tvar z oblasti přednesu.
- Zhodnotí kriticky zhlédnuté dramatické dílo (divadelní představení, televizní inscenace, rozhlasové hry, filmy).
- Doplní svými poznatky zvolené téma z dějin umění.
- Aktivním, tvůrčím způsobem uplatňuje své schopnosti a dovednosti úkoly zadávané v souborové práci.
- Vědomě používá dech, jak na místě, tak v pohybu v prostoru.
- Uvědomuje si sebe a prostor jako partnery.
- Ovládá koordinaci těla.
- Aktivně se podílí na připravovaných pracích inscenace.

2. ročník

Žák:

- Jednáním a mimoslovními prostředky (pohybem, zvukem) vyjádří vztah k partnerovi a daným okolnostem.
- Sdělně předvede jednání v kontrastu k daným okolnostem nebo ve vztahu k partnerovi.
- Vyjádří zážitek stylizovaným projevem či ve zvoleném dobovém stylu.
- Vyloží nebo přehraje jednoduchý dialog, dokáže zafixovat obměny času či nálad.
- Samostatně vede a motivuje členy kolektivu v krátkých cvičeních a improvizacích.
- V kolektivní spolupráci dramaturgické, režijní, výtvarné zrealizuje pod vedením učitele malý dramatický tvar.
- Rozliší, popíše jednotlivé složky dramatického díla (text, režie, scéna atd.) a chápe, jak ovlivňují práci herce.
- Doplní svými poznatky zvolené téma z oblasti interpretace divadelních nebo literárních nedivadelních předloh.
- Do improvizací zapojí prvky obratnosti nebo prvky tance.
- Ze základů techniky pantomimy použije principy práce s imaginárními předměty v práci s rekvizitou. Uvědomuje si předměty jako partnery v prostoru.

- Aktivně, na podkladě vyhraňujících se zájmů, schopností, znalostí a dovedností, se podílí v tvůrčích skupinách na před-přípravě a přípravě inscenace.
- Předvede pravdivě jednání a popíše vývoj dramatické postavy, která je svým charakterem přiměřená hráči.

3. ročník

Žák:

- Zvládne pravdivě v inscenaci ztvárnit zadanou roli-charakter.
- Provede krátkou improvizaci v různých dramatických žánrech (drama, komedie, klauniáda, groteska atd.).
- Samostatně vyhledá vhodný námět (i hudební motiv) etudy pro ostatní členy kolektivu a vede je při realizaci.
- V kolektivní spolupráci dramaturgické, režijní, výtvarné zrealizuje pod vedením učitele ucelený dramatický tvar.
- Vystihne a popíše tematický záměr zhlédnuté inscenace a smysl použitých inscenačních prostředků v souladu s tematickým záměrem inscenace.
- Zopakuje složitější koordinační cvičení.
- Ovládá cvičení dynamiky včetně pasivních pádů.
- V netanečních improvizacích jedná v dobovém stylu.
- Pracuje s maskou v jednoduchých etudách.
- Ovládá a využívá principy pantomimické techniky v různých druzích chůze.
- Ovládá principy stylizace, umí se podřídit jiným pedagogicko-režijním přístupům a požadavkům.
- Pracuje v tvůrčích skupinách a samostatně vytvoří drobnou inscenaci s a pro mladší žáky, mateřské školy apod.

4. ročník

Žák:

- Připraví jednoduchý scénář a zrealizuje jej s dalšími členy kolektivu.
- V kolektivní spolupráci dramaturgické, režijní, výtvarné zrealizuje pod vedením učitele absolventské vystoupení.
- Na základě scénáře vytvoří a nastuduje svoji roli-charakter postavy v inscenaci s ohledem na dramaturgický záměr.
- Je schopen svoji práci zafixovat a prezentovat.
- Zhodnotí ve zhlédnuté inscenaci jednotlivé složky, jejich klady a zápory a celkové vyznění inscenačního záměru. Chápe hereckou práci jako základ, do něhož se promítají všechny složky.
- Orientuje se ve vývoji dramatické tvorby a výchovy v souvislosti s historií, vývojem kultury a společnosti.
- Orientuje se v dramatických žánrech.
- Vede samostatně úvodní rozcvičky.
- Ovládá nošení partnera ve dvojicích a trojicích, gymnastické pády a pro chlapce rvačky bez zranění.

- Zopakuje či předvede náročnější cvičení prostorového cítění a základními cviky na vytváření a vyjádření imaginárního prostoru z techniky pantomimy.
- Improvizuje ve dvojicích, ve skupině.
- Samostatně bez pomoci naplní zadanou funkci při inscenaci (inspicient, kostymér, výtvarník apod.).
- Reflektuje práci druhých a zhodnotí ji; přijímá kritiku vlastní práce, naslouchá ostatním a respektuje je.

Ročníkové výstupy předmětu: Interpretace textu

II. STUPEŇ:

1. ročník

Žák:

- Teoreticky i prakticky používá spisovný český jazyk v mluveném projevu.
- Používá dovednosti osvojené v předmětu dramatická tvorba.
- Využívá a zdokonaluje si práci s pauzou.
- Vědomě používá mimoslovní prostředky přednesu.
- Interpretuje autorský text podle osobního výběru jako svou výpověď (báseň, prózu).
- Převéde základní kondiční rozcvičku pro přednes a mluvený projev.
- Pronese bez přípravy krátké sdělení na dané téma.
- Popíše a ukáže základní složky hlasového projevu.
- Spojí hudebně hlasový projev s pohybem i dramatickou akcí.

2. ročník

Žák:

- Uplatňuje dovednosti osvojené v předmětu dramatická tvorba.
- Rozumí výstavbovým postupům přednesu.
- Samostatně provede kondiční hlasovou rozcvičku.
- Bez přípravy pronese krátké sdělení, vede dialog na dané téma s uplatněním osvojené vyjadřovací techniky.
- Zopakuje komplikovanější dechová cvičení.
- Při mluveném projevu správně artikuluje.

3. ročník

Žák:

- V krátké etudě nebo improvizaci uplatní základy dramatické tvorby.
- Přednese jednoduchý dobový dramatický literární text.
- Ve cvičení interpretuje zadaný dialog nebo monolog v různých žánrech.
- Samostatně si připraví dramatickou úpravu textu pro projev přednesový a dramatický.
- Je schopen technicky správně vést kondiční hlasovou či pohybovou rozcvičku.
- Samostatně splní úkol moderátora nebo konferenciéra, reportéra atd.
- Předvede komplikovanější dechové cvičení.
- Správně artikuluje.
- V pohybové nebo herecké akci aplikuje hygienické užití hlasu (při nasazení tónu, vyloučení forze – přepínání hlasivek při hlasité mluvě, křiku).
- Dobře intonuje.

4. ročník

Žák:

- Nastuduje samostatně osobně zvolený text z oblasti poezie, prózy či z dramatické literatury.
- Samostatně zhodnotí vyslechnutý přednes.
- Nastuduje samostatně materiál ke zvolenému/zadanému tématu a přednese spatra přednášku.
- Vytvoří vlastní hlasovou rozcvičku schválenou učitelem.
- Orientuje se základních slohových obdobích, literárních, divadelních, hudebních žánrech i autorských stylech.
- Teoreticky i prakticky používá spisovný český jazyk v mluveném projevu.
- Projev žáka je kultivovaný.

Ročníkové výstupy předmětu: Slovesnost

II. STUPEŇ:

1. ročník

Žák:

- Připraví si výběr ze svých zápisků a dopisů tak, aby se projevila schopnost konkrétně zachytit denní události s osobním postojem k nim.
- Prostřednictvím písemných etud vyjádří vlastními slovy charakterotvorné prvky u lidí, věcí, jevů.
- Provádí variace vlastního i cizího textu (prózy i poezie) tím nejjednodušším způsobem: „překladem“ do obecné češtiny případně studentského slangu; v kolektivní kritice vysvětlí i případné nehoráznosti takového posunu (text se komolí, paroduje, travestuje apod.).

- Popíše různé jazykové roviny textu a jejich funkci.
- Vyhledá a porovná obsahově podobné zprávy, dopisy atd. a popíše na nich individuální podíl pisatele a vliv vnějších okolností.
- Orientuje se ve slovesných útvarech.
- Plní aktivně a tvořivě zadané úkoly, vyplývající ze základní redakční práce na školním bulletinu (sbírá, třídí a uspořádá materiál, podílí se na výrobě) i na živých novinách (publicistické revue).
- Pomáhá zabezpečovat organizaci autorského pořadu.

2. ročník

Žák:

- Pokračuje v záznamech.
- Zpracuje variace na jeden příběh.
- Napíše úvahu nebo fejeton, případně causerii na dané téma.
- Aktivně si rozšiřuje slovní zásobu a vědomosti o stylistice českého jazyka.
- V písemných studiích napíše jednoduchou charakteristiku lidí, věcí, jevů.
- Chápe a pojmenuje zákonitosti žurnalistických a malých epických literárních žánrů.
- Chápe a popíše zákonitosti organizace epického básnického textu.
- Rozpozná jazyk různých literárních žánrů i vyjadřování rozhlasem, filmem, televizí, videem.
- Vyhledá příklady žurnalistických a malých epických literárních žánrů a uvede je v dobových souvislostech.
- Tvořivě použije své schopnosti a dovednosti při zpracování zadaného tématu (např. koncipuje a naplňuje určenou rubriku ve školním bulletinu, v živých novinách - publicistické revue). Podílí se tvůrčím způsobem na inscenaci autorského pořadu.

3. ročník

Žák:

- Napíše jakoukoliv základní slovesnou formu (záznamy, deník, zápisy).
- Zpracuje událost jako povídku nebo jednoaktovku, případně větší reportáž (podle individuálního zaměření).
- Zpracuje cvičně malou typologii.
- Ve zvolené formě příběhu napíše postavu jako určitý vyhraněný typ.
- Popíše zákonitosti větších literárních útvarů (eposu, románu, divadelní hry), staré a moderní lyrické básně.
- Orientuje se ve vývoji literárních útvarů v dobovém kontextu.
- Pracuje v redakční radě, napíše nebo opatří, co je do bulletinu nebo živých novin potřeba, napíše článek nebo jiný literární útvar na společenskou objednávku.
- Podle svých schopností a dovedností dramaturgicky připraví autorský pořad.

4. ročník

Žák:

- Pokračuje v základních slovesných formách (deník, záznamy atd.).
- Spolupracuje na složitějším scénáři absolventského vystoupení.
- Napíše nudný, nezajímavý příběh.
- Vyjádří příběh přesným popisem fyzického jednání.
- Napíše kritiku na vybraný pořad.
- Vyhledá a vyloží slovesné dílo, odchylovící se svou stavbou od zákonitostí klasické formy.
- Je schopen kritické reflexe - tj. popíše ze svého stanoviska viděné a slyšené.
- V konstruktivní oponentuře navrhne další možné varianty zpracování tématu a jeho podání.
- Umí vést diskusi k tématu; uplatňuje tuto dovednost především v reflektování pořadů vytvářených v souboru i v jednotlivých ročnících.

Ročníkové výstupy předmětu: Umělecká tvorba

II. STUPĚŇ:

- Veřejná forma prezentace celoroční práce podle charakteru zvoleného tématu a typu tvorby.

8.5 Studijní zaměření Divadelní tvorba

Předmět *Divadelní tvorba* se vyučuje kolektivně. Žáci pronikají pod vedením učitele - režiséra do struktury tvorby divadelní inscenace ve všech jejích složkách, využívají svých hereckých dispozic a zkušeností k tvorbě ucelené divadelní inscenace. Učitel každý školní rok předloží nabídku témat a žánrů a žáci si z této nabídky mohou vybrat.

Předmět *Dramatická výchova* se vyučuje individuálně ve skupině 2 žáků, eventuálně skupinově) ve studiu pro dospělé. Je určen zájemcům o přijímací řízení na DAMU, JAMU – obor dramatická výchova. Žáci se seznámí se základy psychologie dítěte, se specifikem dětského divadla, s možnostmi dramatické výchovy při výuce na základních školách, s principy dramatických her. Pod vedením učitele se učí hodnotit dětské divadelní produkce.

Předmět *Interpretace textu a tématu* se vyučuje ve skupině 2 žáků. Žáci si prohlubují znalosti jevištní mluvy, učí se vědomému užívání dechové opory, rezonance hlasu a správné artikulaci, učí se zvládat základní výslovnostní normy. Žáci se učí samostatnému výběru textu a tématu, jeho analýze a hledání výrazových prostředků k jeho vědomé interpretaci.

Předmět *Meziročníkový soubor* se vyučuje kolektivně. Žáci pronikají pod vedením režiséra do struktury tvorby divadelní inscenace ve všech jejích složkách. Žáci využívají svých hereckých dispozic a zkušeností k tvorbě ucelené divadelní inscenace. Do meziročníkového souboru si vybírá žáky učitel, který je pro daný školní rok pověřen vedením tohoto souboru. Vzhledem k tomu, že nejsou žáci do meziročníkového souboru zařazováni několik let po sobě, ale příležitostně dle potřeb inscenace, je vyloučeno zpracovat osnovy tohoto předmětu po ročníchích.

Předmět *Příprava ke studiu* se vyučuje individuálně ve skupině maximálně 2 žáků. Předmět je určen zájemcům o přijímací řízení na umělecké školy. Pro žáky studia pro dospělé je předmět vyučován jako příprava na střední a vysoké umělecké školy. Žáci si pod vedením učitele připravují co nejširší interpretační repertoár k přijímacímu řízení – poezie, próza, monology.

Předmět *Základy tvůrčího psaní* se vyučuje individuálně ve skupině 2 žáků. Předmět je určen žákům, kteří se chtějí realizovat prostřednictvím vlastní slovesné tvorby. Žáci se ve zvýšené míře věnují teorii literatury – teorii verše, kompozičním postupům, jazykovým stylům a prostředkům, učí se rozvíjet motivy a témata, učí se výstavbě textové struktury a pravidlům publicistiky.

Předmět *Režie a dramaturgie* se vyučuje individuálně ve skupině 2 žáků. Žáci se učí hloubkové analýze dramatických situací a jejich jevištní výstavbě. Seznamují se s různými typy režijních koncepcí. Učí se vytvářet jednoduché scénáře, dramatizaci prozaických textů, jednoduché úpravy textových předloh.

Učební plán:

	II. stupeň			
	I.r	II.r	III.r	IV.r
Předměty povinné				
Divadelní tvorba	2	2	2	2
Dramatická výchova Interpretace textu a tématu Meziročníkový soubor Příprava na studiu Režie a dramaturgie Základy tvůrčího psaní	2	2	2	2

Poznámky k organizaci výuky:

Žák navštěvuje povinně předmět Divadelní tvorba. Z dalších šesti předmětů si vybírá ten, který buď směřuje k typu přijímacích zkoušek, které se chystá skládat nebo ten, jenž nejvíce vystihuje jeho osobní zájem a konkrétní zaměření, jemuž by se rád hlouběji věnoval.

Ročníkové výstupy předmětu: Divadelní tvorba

II. STUPEŇ:

Studium pro dospělé:

1. – 4. ročník

Žák:

- Orientuje se ve struktuře divadelní inscenace a ve všech jejích složkách.
- Aktivně se spolupodílí na realizaci vzniku divadelní inscenace.
- Vědomě využívá svých hereckých dispozic a zkušeností k tvorbě ucelené divadelní inscenace.
- Samostatně analyzuje textovou předlohu.
- Navrhne a obhájí volbu divadelních prostředků.
- Vědomě používá divadelní pojmy a terminologii.
- Analyzuje divadelní situace.
- Vědomě se podílí na tvorbě postav a vztahů mezi postavami.
- Respektuje pravidla řešení mizanscén, kompozice scénického prostoru, zvukového a hudebního plánu inscenace, dodržuje zákonitosti prostorové perspektivy.
- Aktivně se spolupodílí na tvorbě a tvarování kostýmů s respektováním řádu barev, materiálů s přihlédnutím k využití pro interiér či exteriér, orientuje se v základech divadelního svícení.
- Samostatně realizuje improvizace a etudy.
- Zhodnotí viděné v souvislostech.

Ročníkové výstupy předmětu: Dramatická výchova

1. ročník

Žák:

- Zná principy fungování dramatických her a umí je vysvětlit.
- Zvládne teoreticky hry a cvičení - seznamovací, na uvolnění, na soustředění, na rytmické citění a dynamiku, představivost a fantazii, cvičení pohybového vyjádření, cvičení na řečové dovednosti, prostorové citění, rytmus, temporytmus, dynamiku a smysl pro gradaci.

2. ročník

Žák:

- Respektuje při výběru témat a literatury specifikum dětského divadla.
- Pod vedením učitele je schopen vést drobná dramatická cvičení s dětmi.

3. ročník

Žák:

- Je schopen vysvětlit dětem pravidla dramatických her a je schopen tyto hry s dětmi realizovat, • orientuje se v literatuře pro děti.

4. ročník

Žák:

- Chápe specifikum a orientuje se v současném dění dětského divadla a dětské recitaci.
- Spolupodílí se na tvorbě scénáře pro dětský divadelní soubor.

Ročníkové výstupy předmětu: Interpretace textu a tématu

1. ročník

Žák:

- Spolupracuje na výběru vhodné předlohy pro individuální tvorbu (např. poezii, prózu, dramatický text, námět, téma).
- Umí pracovat s frázováním, důrazy, pauzami, přízvuky, rytmem, temporytmem, mimoslovními prostředky.
- Obhájí výstavbu a členění své interpretace zvoleného textu nebo tématu.
- S osobním zaujetím tvořivě interpretuje vybraný text či téma.
- Zná zásady práce s dechem, rezonančně – artikulačním ústrojím, posazením hlasu.
- Respektuje zásady hlasové hygieny (pro žáky, kteří absolvovali I. stupeň se jedná o prohloubení a zkvalitnění již získaných schopností, dovedností a návyků).

2. ročník

Žák:

- Se spolupodílí na výběru textu (poezie, próza, monolog, dialog) či tématu, volbu dokáže obhájit.
- Rozumí textové předloze, pojmenuje téma, motivy, kompozici, jazykové prostředky.
- Používá vhodné výrazové prostředky pro interpretaci zvoleného textu nebo tématu, rozvíjí osobitost ve volbě prostředků.

3. ročník

Žák:

- Samostatně vybere text (poezie, próza, monolog, dialog) či téma, volbu dokáže obhájit.
- Analyzuje textovou předlohu, pojmenuje téma, motivy, kompozici, jazykové prostředky.
- Samostatně vybere vhodné výrazové prostředky pro interpretaci zvoleného textu nebo tématu.
- Vědomě pracuje s frázováním, důrazy, pauzami, přízvuky, rytmem, temporytmem, mimoslovními prostředky.
- Ovládá mimiku mluvidel a gesta.
- Dokáže obhájit výstavbu a členění své interpretace zvoleného textu nebo tématu.

4. ročník

Žák:

- dokáže vybrat vhodné prostředky pro tvorbu dramatických postav v konkrétních dramatických situacích prostřednictvím monologů a dialogů,
- přesvědčivě interpretuje dramatické postavy,
- je schopen tvorby verbálních i nonverbálních etud na dané téma.

Ročníkové výstupy předmětu: Meziročníkový soubor

Žák:

- Zvládá intenzivní práci na tvorbě divadelní inscenace.

Ročníkové výstupy předmětu: Příprava ke studiu

1. ročník

Žák:

- Zvládne vědomou interpretaci poezie a prózy.
- Je schopen logického čtení – frázování, pauzy, důrazy, intonace.

2. ročník

Žák:

- Zná základní principy výstavby dramatické postavy a dramatické situace.
- Dokáže rozvíjet zadané téma – volba prostředků, rekvizit.
- Provede jednoduchou analýzu textu.

3. ročník

Žák:

- Ovládá vědomou interpretaci poezie, prózy, monologů a dialogů.
- Vyloží základní principy výstavby dramatické postavy, její psychologii a psychologii vztahů.
- Kreativně rozvíjí zadané téma – volba prostředků, rekvizit.
- Zvládá dramatické etudy a jevištní improvizace.

4. ročník

Žák:

- Je schopen plnit zadání odpovídající průběhu přijímacího řízení na umělecké školy – interpretace textu jinými způsoby „než naučenými“.
- Zvládá interpretaci umělých a lidových písní, tvorba jednoduchých vlastních písní a další zadání vyplývající z požadavků pro konkrétní rok.
- Vytváří samostatně drobné etudy verbální a nonverbální.

Ročníkové výstupy předmětu: Základy tvůrčího psaní

1. ročník

Žák:

- Zná základní umělecké směry a literární žánry.
- Orientuje se v tvorbě klíčových autorů české a světové literatury.
- Dokáže kriticky reflektovat své vlastní texty.

2. ročník

Žák:

- Dokáže jednoduchou úpravu textů při respektování osobitosti autora.
- Zanalyzuje literární předlohu, pojmenuje kompozici, motivy, témata, jazykové prostředky a tyto poznatky dovede využít při tvorbě vlastních textů.

3. ročník

Žák:

- Uplatní prostřednictvím vlastní tvorby výrazové prostředky jak publicistiky, tak i vybraných literárních žánrů a umí s nimi pracovat.

4. ročník

Žák:

- Vytvoří dramatické texty (vlastní, dramatizace poezie a prózy) a orientuje se v redakční činnosti.
- Vytvoří libreto pro výstup baletní, pantomimický, cirkusový aj.
- Napíše zprávu, sloupek, fejeton, rozhovor, vytvoří reportáž.

Ročníkové výstupy předmětu: Režie a dramaturgie

1. ročník

Žák:

- Zvládne základní přehled dějin divadla.
- Orientuje se v základní terminologii divadelní režie, dramaturgie a divadelní vědy.

2. ročník

Žák:

- Dokáže pojmenovat základní téma, dílčí témata a motivy v zadaném literárním a dramatickém textu.
- U literárního textu dokáže odhadnout možnosti dramatizace.

3. ročník

Žák:

- Vytvoří jednoduchou dramaturgicko-režijní koncepci inscenace s využitím znalostí fungování jevištního prostoru, fungování herce v jevištním prostoru, charakterů postav a vztahů mezi nimi a vytváření dramatických situací.
- Upraví text, převede prozaický či poetický text do dramatické podoby, obhájí úpravu textu.

4. ročník

Žák:

- Se spolupodílí na režijním konceptu a režii inscenace skupiny, ročníku nebo souboru.

9 ZABEZPEČENÍ VÝUKY ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI

Základní umělecká škola Františka Drdly ve Žďáře nad Sázavou umožňuje vzdělávání:

- a) v přípravném studiu zájemcům, kteří prokážou potřebné předpoklady.*
- b) v základním studiu po úspěšném vykonání talentové zkoušky.*

Vytváříme takové podmínky, aby všichni žáci mohli směřovat k dosažení klíčových kompetencí, formulovaných v Rámcovém vzdělávacím programu pro základní umělecké vzdělávání. Žáci jsou vedeni k tomu, aby plnili ročníkové výstupy, obsažené ve ŠVP.

Potřeby speciálního přístupu při vzdělávání prokážou zákonní zástupci potvrzením pedagogicko-psychologické poradny nebo od lékaře - je třeba každoročně aktualizovat. Jedná se o žáky se zdravotním a sociálním znevýhodněním.

Zásady vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami se řídí vyhláškou č. 73 / 2005 o vzdělávání dětí, žáků a mládeže se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných. Tedy:

- Od samého počátku vyžadujeme ze strany zákonných zástupců informace o speciálních vzdělávacích potřebách, i o změnách, které ve vývoji jejich dítěte nastanou.
- Jsme připraveni konzultovat případné problémy se specialisty – psychologové, lékaři, fyzioterapeuti, apod.
- Zaručujeme individuální přístup ke každému takto diagnostikovanému žákovi.
- Vyučující stanoví individuální vzdělávací plán. Volí vhodné vyučovací metody tak, aby bylo dosahováno osobního maxima každého žáka a souladu mezi Rámcovým vzdělávacím programem pro základní umělecké vzdělávání, Školním vzdělávacím programem a individuálními potřebami a možnostmi žáka.
- Individuální vzdělávací plán je zanesen v třídní knize a v katalogu o průběhu vzdělávání je uvedeno, že žák pracoval podle individuálního vzdělávacího plánu.
- Individuální vzdělávací plán schvaluje ředitelka ZUŠ, která eviduje všechny takto znevýhodněné žáky a sleduje výsledky jejich vzdělávání.
- V pololetí i na konci školního roku je žák hodnocen klasifikací na vysvědčení.

- Do přízemí budovy ZUŠ je bezbariérový přístup. Za žáky hudebního oboru tam mohou docházet jednotliví vyučující. Do prostor s výukou dalších oborů jsme připraveni špatně pohyblivým žákům zajistit asistenci při zdolávání schodů.
- Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami se mohou zcela rovnoprávně - v rámci svých možností – podílet na dění v naší ZUŠ.

10 VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ MIMOŘÁDNĚ NADANÝCH

Poskytujeme žákům, kteří prokážou mimořádné nadání, studijní předpoklady a vynikající výsledky v dosavadním vzdělávání.

Směrodatný zůstává Školní vzdělávací program. Vyučující mají možnost jej různými způsoby modifikovat: vybírají náročnější formy procvičování probíraného učiva, zařazují větší množství učební látky, volí rychlejší postupy, zapojují tyto žáky do soutěží, ve větší míře do souborové hry a veřejných vystoupení. Pokud žákovi nevyhovují ani tyto postupy, sestaví mu vyučující individuální vzdělávací plán – vždy na jeden rok dopředu. S plánem je seznámen žák, jeho rodiče i ředitelství ZUŠ, které eviduje a sleduje mimořádně nadané žáky.

Ve zcela mimořádných a odůvodněných případech, vždy na návrh vyučujícího a se souhlasem rodičů, může ředitelka ZUŠ povolit rozšíření vyučovacího plánu v hudebním oboru až o jednu hodinu.

11 HODNOCENÍ ŽÁKŮ A VLASTNÍ HODNOCENÍ ŠKOLY

11.1 Zásady a způsob hodnocení žáků

Hlavním účelem hodnocení žáků je poskytnutí motivace a zpětné vazby – prostřednictvím hodnocení sdělujeme, co se žák naučil, co zvládnul, v čem se zlepšil, v čem chybí a jak má postupovat dále.

Při hodnocení se řídíme těmito zásadami:

- Zásada pozitivní motivace – vždy se snažíme najít něco, za co můžeme žáka pochválit: (soustředěnost na práci, zajímavá myšlenka, vynaložené úsilí a snaha, vypracovaný detail, alespoň některé zvládnuté úkoly).
- Zásada respektování přiměřenosti věku a žakových možností.
- Zásada výchovného efektu.
- Zásada taktního přístupu.
- Zásada individuálního hodnocení každého žáka. Nehodnotíme osobnost žáka a náš vztah k němu, ale úroveň dosažených výsledků.

Kdy hodnotíme:

- V průběhu hodiny – potvrzení správného nebo nesprávného postupu, pochopení nebo nepochopení probíraného prvku apod. – hodnotíme mimikou, gestem, slovně.
- Lze hodnotit i během veřejného vystoupení – mimika a gesta dirigenta na jevišti či vyučujícího v zákulisí nebo v hledišti.
- Při dokončení úkolu nebo na konci projektu (veřejného vystoupení) - ústní hodnocení učitele, sebehodnocení a vzájemné hodnocení žáků, diskuse.
- Na konci hodiny – slovní hodnocení učitele, sebehodnocení žáka, průběžná klasifikace.
- V pololetí a na konci školního roku – klasifikace, doplněná slovním hodnocením učitele při předávání vysvědčení.
- Žáci Přípravného studia obdrží na konce školního roku Potvrzení o studiu.

Formy hodnocení žáků:

- **Sebehodnocení žáků** – žáky vedeme k samostatnému úsudku, k tomu, aby dokázali svůj výkon vidět realisticky, uvědomit si pozitiva i negativa a vyvodit z nich poučení. Žáci využívají nabytých dovedností a znalostí. Formulují a obhajují svůj názor. Učí se používat odbornou terminologii.
- **Vzájemné hodnocení** – vede žáky k toleranci, respektu, empatii a schopnosti přijmout názor druhého.
- **Slovní hodnocení** - učitel formuluje pro žáky srozumitelnou formou klady a zápory předvedeného výkonu. Kladná hodnocení podporují žákovo sebevědomí. Při záporných hodnoceních dochází nejen k pojmenování nedostatků, ale také k udílení rad, jak lze nedostatky napravit.
- **Klasifikace** - v průběhu školního roku hodnotíme žáky číselnou stupnicí, na vysvědčení hodnotíme adekvátními slovními výrazy: 1 = výborný, 2 -chvalitebný, 3 = uspokojivý, 4 = neuspokojivý.
- **Celkové hodnocení** - v pololetí a na konci školního roku hodnotíme žáky na vysvědčení stupnicí celkového hodnocení: prospěl s vyznamenáním, prospěl, neprospěl.

Kritéria pro hodnocení jednotlivými stupni:

- 1 – výborný: žák ovládá požadované poznatky a dovednosti předepsané ročníkovými výstupy, je samostatný a tvořivý při jejich uplatňování. Žákův umělecký projev je přesvědčivý, pracuje se zaujetím.
- 2 – chvalitebný: žák ovládá většinu z požadovaných poznatků a dovedností, které uplatňuje samostatně nebo s mírnou pomocí učitele. Jeho umělecký projev není vždy zcela přesvědčivý, vykazuje drobnější nedostatky. Pracovní zaujetí žáka není vždy maximální.
- 3 – uspokojivý: žák má závažné mezery v osvojení požadovaných poznatků a dovedností. Zadané úkoly nedokončuje nebo dokončuje s obtížemi. Není samostatný, pracuje bez zájmu. Nedostatky dokáže s pomocí učitele napravit.
- 4 – neuspokojivý: žák má v osvojení poznatků a dovedností, předepsaných v ročníkových výstupech závažné nedostatky, které není schopen napravit ani s pomocí učitele. Je nesamostatný, jeho umělecký projev i vynaložené úsilí je na velmi nízké úrovni. Tento stupeň hodnocení je upozorněním na velmi špatné studijní výsledky.

Kritéria celkového hodnocení:

- **Žák prospěl s vyznamenáním**, jestliže není hodnocen v žádném povinném předmětu stupněm prospěchu horším než 2 - chvalitebný a průměr stupňů prospěchu z povinných předmětů nemá vyšší než 1,5.
- **Žák prospěl**, jestliže průměr stupňů prospěchu z povinných předmětů je vyšší než 1,5 a nebyl ani v jednom povinném předmětu hodnocen stupněm prospěchu 4 - neuspokojivý.
- **Žák neprospěl**, jestliže byl z některého povinného předmětu hodnocen stupněm prospěchu 4 – neuspokojivý.

Kritéria pro postup do dalšího ročníku:

- Žák postupuje do dalšího ročníku, pokud je na konci školního roku hodnocen celkovým hodnocením prospěl nebo prospěl s vyznamenáním.

Pokud je žák celkově hodnocen stupněm neprospěl, vykoná do konce měsíce srpna aktuálního školního roku opravnou zkoušku. Po úspěšné zkoušce může do dalšího ročníku postoupit. V opačném případě studium končí.

- Žáci hudebního oboru vykonávají na konci školního roku postupové zkoušky před komisí.

Možnosti absolvování základního studia I. a II. stupně:

- Žáci *hudebního oboru* mohou vystoupit veřejně na absolventském koncertě, třídní přehrávce nebo vykonat zkoušku před komisí.
- Žáci *výtvarného oboru* uzavírají studium závěrečnou prací.
- Žákyně *tanečního oboru* absolvují formou veřejného vystoupení ve společných nebo sólových choreografiích na koncertech TO ZUŠ.
- Žáci *literárně-dramatického oboru* absolvují formou závěrečné práce nebo sólové či skupinové prezentace.

11.2 Oblasti vlastního hodnocení školy

Vlastní hodnocení školy

Sestává z vlastního hodnocení pracovních výsledků jednotlivých pedagogů, z hodnocení práce pedagogů vedením ZUŠ a se zjišťováním názorů na naši práci ze strany žáků, rodičů a veřejnosti.

Základní oblasti vlastního hodnocení školy:

- podmínky ke vzdělávání, personální a materiální zabezpečení školy.
- obsah vzdělávání, průběh a výsledky vzdělávání.
- naplňování výchovných a vzdělávacích strategií, úroveň dosahovaných výstupů a osvojených kompetencí.
- sdílení a předávání informací, komunikace na všech úrovních (učitel - žák, učitel - vedení školy, škola - rodina, škola - veřejnost).
- řízení školy, systém řídicích pravomocí, kontrolní systém, personální struktura a systém dalšího vzdělávání.

Vlastní hodnocení pedagogů:

Pedagogové:

- Formulují oblasti, ve kterých dosahují dobrých výsledků.
- Formulují oblasti, ve kterých je třeba usilovat o zlepšení, včetně návrhů, jak toho dosáhnout.
- Hodnotí podmínky ke vzdělávání, jeho průběh a výsledky.
- Hodnotí vzhled a vybavení ZUŠ.
- Formulují připomínky ke kvalitě práce vedení školy.
- Formulují připomínky k celkové atmosféře a mezilidským vztahům v ZUŠ, ke vztahům s rodiči a s veřejností.

Hodnocení práce pedagogů vedením ZUŠ:

- Vedení ZUŠ sleduje průběh a výsledky vzdělávání při hospitacích ve třídách jednotlivých pedagogů a na veřejných vystoupeních.
- Porovnává dosahované výsledky vzdělávání se Školním vzdělávacím programem.
- Porovnává dosahované pracovní výsledky s výsledky okolních ZUŠ.

- Sleduje přístup jednotlivých pedagogů k aktivitám ZUŠ, které bezprostředně nesouvisují s vyučovací povinností.

Zjišťování názorů na naši práci ze strany žáků, rodičů a veřejnosti:

- Průběžně provádíme průzkum formou anonymní ankety. Její výsledky statisticky vyjádříme a zveřejníme. Promítnou se ve vlastním hodnocení ZUŠ a slouží ke stanovování úkolů, vedoucích ke zkvalitnění naší práce.
- Připomínky k naší práci jsou vhodnou zpětnou vazbou, vyhodnocujeme je i průběžně.